Elena Ferrante

Zilele abandonului

ELENA FERRANTE

ZILELE ABANDONULUI

Original: *I giorni dell'abbandono*
[The Days of Abandonment] (2002)

Traducere din limba italiană şi note de:
CERASELA BARBONE

virtual-project.eu

2018

1.

Într-o zi de aprilie, imediat după prânz, soţul meu m-a anunţat că vrea să mă părăsească. A făcut-o în timp ce strângeam împreună masa, copiii se ciondăneau ca de obicei în cealaltă cameră, câinele visa mârâind lângă calorifer. Mi-a zis că era confuz, trecea prin momente grele de oboseală, de nemulţumire, poate de laşitate. A vorbit îndelung despre cei cincisprezece ani de căsnicie, despre copii, şi a recunoscut că nu avea nimic de reproşat nici lor, nici mie. A păstrat o atitudine demnă ca întotdeauna, cu excepţia unui gest exagerat al mâinii drepte când mi-a explicat, cu o grimasă infantilă, că nişte voci abia auzite, un fel de murmur, îl împingeau într-altă parte. Apoi şi-a asumat vina pentru tot ce se întâmpla şi a închis prudent uşa casei în urma lui, lăsându-mă împietrită lângă chiuvetă.

Am petrecut noaptea aceea pierdută în gânduri, dezolată în imensul pat matrimonial. Oricât aş fi reanalizat etapele recente ale relaţiei noastre, nu reuşeam să găsesc indiciile reale ale unei crize. Îl cunoşteam bine, ştiam că era un om cu sentimente domoale, casa şi obiceiurile noastre familiale îi erau absolut necesare. Vorbeam despre orice, încă ne plăcea să ne îmbrăţişăm şi să ne sărutăm, uneori era atât de amuzant, încât mă făcea să râd cu lacrimi. Mi se părea imposibil că vrea să plece cu adevărat. Apoi, când mi-am dat seama că nu luase nici măcar unul dintre lucrurile la care ţinea şi chiar neglijase să-şi ia la revedere de la copii, am avut certitudinea că nu era nimic grav la mijloc. Trecea printr-unul dintre acele momente despre care citeşti în paginile cărţilor, când un personaj reacţionează, într-un mod întâmplător exagerat, la nemulţumirea firească a existenţei.

De altfel, acest lucru i se întâmplase deja: tot foindu-mă în pat, mi-au revenit în minte perioada şi evenimentele respective. Cu mulţi ani în urmă, când eram împreună de numai şase luni, îmi spusese imediat după ce mă sărutase că ar prefera să nu ne mai vedem. Eram îndrăgostită de el, aşa că, auzindu-l, am simţit că-mi îngheaţă pielea, că mi se opreşte sângele în vene. Mi se făcuse frig, el plecase, rămăsesem lângă parapetul de piatră de la castelul şanţ Elmo privind culorile spălăcite ale oraşului, marea. Dar după cinci zile îmi telefonase stânjenit, justificându-se, spusese că-l cuprinsese o neaşteptată senzaţie de vid. Expresia aceea îmi rămăsese întipărită, mi-o tot răsucisem o vreme îndelungată în minte.

O folosise din nou după mult timp, cu vreo cinci ani în urmă. Pe atunci ne întâlneam frecvent cu o colegă de-a lui de la Politehnică, Gina, dintr-o familie

foarte înstărită, o femeie inteligentă şi cultă, rămasă văduvă de curând şi care avea o fiică de cincisprezece ani. Ne mutaserăm de câteva luni la Torino, iar ea ne făcuse rost de o casă frumoasă cu vedere spre râu. La primul meu contact cu oraşul, nu-mi plăcuse, mi se păruse făcut numai din metal; dar descoperisem repede că era frumos să priveşti anotimpurile de pe balconul casei: toamna vedeai cum copacii verzi din parcul Valentino se îngălbenesc sau se înroşesc, despuiaţi de frunzele zburătăcite de vânt prin aerul ceţos, până când se aşterneau pe luciul gri al fluviului Pad; primăvara dinspre acesta venea o adiere proaspătă şi sclipitoare care însufleţea vlăstarele noi, ramurile copacilor.

Mă adaptasem rapid, cu atât mai mult cu cât mama şi fiica îşi petrecuseră mult timp ca să-mi alunge orice disconfort, mă ajutaseră să mă familiarizez cu străzile oraşului, mă însoţiseră la cele mai bune magazine. Dar erau nişte gesturi amabile cu un temei tulbure. Nu exista nicio îndoială, după mine, că Gina se îndrăgostise de Mario, prea multe fandoseli, uneori îl ironizam făţiş, îi spuneam: a sunat logodnica ta. El se eschiva, complăcându-se oarecum, râdeam împreună, dar între timp relaţiile cu femeia aceea deveniseră şi mai strânse, nu trecea o zi fără să nu telefoneze. Ba îi cerea s-o însoţească în vreun loc sau altul, ba o implica în discuţie pe fiica ei, Carla, căreia nu-i ieşea un exerciţiu la chimie, ba căuta o carte care nu se mai găsea pe piaţă.

Pe de altă parte, Gina ştia să se comporte cu o generozitate echidistantă, apărea întotdeauna cu mici cadouri pentru mine şi pentru copii, îmi împrumuta maşina, ne dădea adesea cheile de la o casă de-a ei aflată în apropiere de Cherasco, ca să mergem acolo la sfârşit de săptămână. Noi acceptam cu bucurie, ne simţeam bine acolo, chiar dacă exista mereu riscul ca mama şi fiica să sosească pe neaşteptate, dându-ne peste cap tabieturile. În plus, eram nevoiţi să le întoarcem toate favorurile, astfel încât ajunseserăm prizonierii unui şir nesfârşit de gesturi amabile. Mario, încet-încet, îşi asumase rolul de tutore al fetiţei, se dusese să stea de vorbă cu toţi profesorii ei, ca şi cum ar fi luat locul tatălui care murise şi, chiar dacă era copleşit de muncă, la un moment dat se simţise obligat inclusiv s-o mediteze la chimie. Ce era de făcut? O vreme încercasem s-o ţin sub observaţie pe văduvă, îmi plăcea tot mai puţin cum îl lua pe soţul meu de braţ sau îi şoptea la ureche râzând. Pe urmă, într-o zi îmi devenise totul clar. Din uşa bucătăriei văzusem că micuţa Carla, luându-şi rămas-bun de la Mario pe coridor după una din acele lecţii ale lor, în loc să-l pupe pe obraz, îl sărutase pe gură. Înţelesesem, brusc, că nu din cauza mamei trebuia să-mi fac griji, ci a fiicei. Fata, poate fără să-şi dea seama măcar, măsura, cine ştie de când, puterea pe care o aveau liniile sinuoase ale trupului ei şi ochii ei aprinşi asupra soţului meu; şi el o privea aşa cum te uiţi dintr-o zonă umbrită la un

perete alb pe care bate soarele.

Ne certaserăm, dar cu calm. Detestam tonurile ridicate ale vocii, mişcările prea bruște. Familia mea de origine își manifesta sentimentele zgomotos, pe faţă. Iar eu, mai ales în adolescenţă, când stăteam mută şi cu mâinile peste urechi într-un colţ al casei din Napoli, copleşită de aglomeraţia de pe strada Salvator Rosa, simţeam cum înăuntrul meu zvâcneşte o viaţă gălăgioasă şi căpătăm impresia că toate lucrurile ar trebui, brusc, spuse pe şleau din cauza unei replici prea dureroase, a unei mişcări smucite a corpului. De aceea învăţasem să vorbesc puţin și chibzuit, să nu mă grăbesc niciodată, să nu alerg nici măcar ca să prind un autobuz, să-mi amân reacţia cât mai mult cu putinţă, umplând acest timp cu priviri perplexe, cu zâmbete vagi. Munca, mai târziu, mă disciplinase şi mai mult. Părăsisem oraşul cu intenţia de a nu mă mai întoarce niciodată acolo şi lucrasem doi ani în biroul de reclamaţii al unei companii aeriene, la Roma. Până când, după nuntă, îmi dădusem demisia şi îl urmasem pe Mario de-a lungul şi de-a latul lumii, acolo unde îl trimitea profesia lui de inginer. Locuri noi, viaţă nouă. Şi, ca să ţin sub control angoasa schimbărilor, mă obişnuisem, în mod definitiv, să aştept cu răbdare ca orice emoţie să facă implozie şi să ia calea vocii calme, blocată în gâtlej ca să nu mă dau în spectacol.

Acea autodisciplină se dovedise absolut necesară în timpul micii noastre crize conjugale. Petrecuserăm nopţi lungi de insomnie confruntându-ne cu calm și cu voce scăzută, evitând astfel să ne audă copiii, evitând cuvinte capabile de a deschide răni nevindecabile. Mario fusese vag ca un pacient care nu știe să-și înșire cu precizie simptomele, nu reușisem niciodată să-l fac să-mi spună ce simţea, ce-şi dorea, la ce trebuia să mă aştept. Apoi, într-o zi, se întorsese acasă după serviciu cu un aer înspăimântat, sau poate că nu era o spaimă reală, ci era doar reflexia spaimei pe care mi-o citise mie pe faţă. Cert e că deschisese gura să-mi spună un anumit lucru și apoi, într-o fracţiune de secundă, hotărâse să-mi spună altceva. Îmi dădusem seama, mi se păruse aproape că văd cum i se schimbau cuvintele în gură, dar îmi alungasem curiozitatea de a afla la ce fraze renunţase, îmi fusese de ajuns să constat că perioada aceea urâtă se încheiase, fusese vorba doar de o rătăcire de moment. O senzaţie de vid, îmi explicase neobişnuit de emfatic, repetând expresia pe care o folosise cu ani în urmă. Îi cuprinsese mintea, lipsindu-l de capacitatea de a vedea şi de a auzi cum se cuvine; dar acum, gata, nu se mai simţea deloc tulburat. De a doua zi nu se mai întâlnise nici cu Gina, nici cu Carla, întrerupsese meditaţiile la chimie, redevenise bărbatul care fusese dintotdeauna.

Acestea fuseseră cele câteva incidente irelevante ale experienţei noastre sentimentale, în noaptea aceea le-am analizat în detaliu. Apoi m-am dat jos

din pat, exasperată că nu mă lua somnul, şi mi-am făcut un ceai de muşeţel. Aşa era Mario alcătuit, mi-am zis: cuminte ani de zile, fără nici o singură clipă de rătăcire, şi apoi, pe neaşteptate, debusolat de un fleac. Ceva îl răscolise şi de data asta, dar nu trebuia să-mi fac griji, era suficient să-i las timp să-şi revină. Am rămas în picioare mult timp, în faţa ferestrei care dădea spre parcul întunecos, încercând să-mi alin durerea de cap cu fruntea lipită de geamul rece. M-am deşteptat din reverie doar când am auzit zgomotul unei maşini în parcare. M-am uitat în jos, nu era soţul meu. L-am văzut pe muzicianul de la etajul al patrulea, un anume Carrano, care venea pe bulevard cu capul plecat, cărând în bandulieră cutia imensă a cine ştie cărui instrument. Când a dispărut pe sub copacii piaţetei, am stins lumina şi m-am întors în pat. Era doar o chestiune de zile, apoi totul urma să se rezolve.

2.

A trecut o săptămână şi soţul meu nu doar că şi-a menţinut decizia, dar a și accentuat-o cu un fel de chibzuinţă cruntă.

La început, venea acasă o dată pe zi, mereu la aceeaşi oră, spre patru după-amiaza. Se ocupa de cei doi copii, pălăvrăgea cu Gianni, se juca cu Ilaria, ieşeau toţi trei uneori cu Otto, câinele nostru lup, bun ca pâinea caldă, să-l plimbe pe aleile parcului şi să alerge după beţe şi mingi de tenis.

Eu mă prefăceam că am treabă în bucătărie, dar aşteptam neliniștită ca Mario să treacă pe la mine şi să-mi dezvăluie intenţiile sale, să-mi explice dacă descâlcise sau nu învălmăşeala pe care o descoperise în mintea lui. Mai devreme sau mai târziu, el venea, dar împotriva voinţei sale, de fiecare dată stinghereala lui era din ce în ce mai vizibilă, iar eu o combăteam, conform unei strategii pe care mi-o construisem în nopţile petrecute cu ochii larg deschişi, oferindu-i spectacolul lipsei de griji al vieţii casnice, tonuri înţelegătoare, o blândeţe explicită şi chiar însoţită de câteva replici vesele. Mario clătina din cap, spunea că eram prea bună. Mă emoţionam, îl îmbrăţişam, încercam să-l sărut. Se retrăgea. Venise – sublinia – doar ca să-mi vorbească; voia să mă facă să înţeleg alături de cine trăisem timp de cincisprezece ani. Așa că-mi relata amintiri pline de cruzime din copilărie, unele fapte reprobabile din adolescenţă, tulburări enervante din prima tinereţe. Nu-şi dorea decât să vorbească de rău despre sine şi nimic din ce aş fi spus ca să-i temperez tendinţa obsesivă de autodenigrare nu-l convingea, îşi dorea cu orice preţ să-l văd aşa cum spunea că este: un neisprăvit, incapabil de sentimente adevărate, aflat în derivă chiar şi în privinţa profesiei lui.

Îl ascultam cu multă atenţie, răspundeam liniştit, nu-i puneam niciun fel de întrebări şi nici nu-i dădeam vreun ultimatum, încercam doar să-l conving că putea să conteze întotdeauna pe mine. Dar trebuie să recunosc că, în spatele acelei imagini aparente, s-a ridicat repede un val de anxietate și furie care m-a speriat. Într-o noapte mi-a revenit în minte o figură neagră din copilăria mea napolitană, o femeie masivă, energică, ce locuia în blocul nostru, în spatele pieţei Mazzini. Îi târa mereu după ea, la cumpărături, pe străduţe aglomerate, pe cei trei copii ai ei. Se întorcea încărcată cu legume, fructe, pâine şi cei trei copii agăţaţi de rochia ei, de sacoșele pline, stăpânindu-i cu puţine cuvinte ca niște plescăituri vesele. Dacă mă vedea jucându-mă pe scările blocului, se oprea, lăsa toate sacoșele pe o treaptă, se

scotocea prin buzunare şi ne împărţea bomboane mie, tovarăşelor mele de joacă, copiilor ei. Avea înfăţişarea şi comportamentul femeii care se bucură de eforturile pe care le face, răspândea şi un miros plăcut, ca de ţesătură nou-nouţă. Era căsătorită cu un bărbat originar din Abruzzo, roşcat, cu ochi verzi, un agent de vânzări care, din acest motiv, făcea încontinuu drumuri cu maşina între Napoli şi Aquila. Despre el îmi aminteam acum că transpira mult, era îmbujorat la faţă ca şi cum suferea de o boală de piele, uneori se juca împreună cu copiii pe balcon făcând steguleţe colorate din hârtie velină şi oprindu-se doar când femeia striga cu veselie: veniţi la masă. Apoi ceva s-a rupt între cei doi. După multe urlete, care mă trezeau adesea în toiul nopţii şi păreau să despice piatra blocului şi a ulicioarei cu dinţi de fierăstrău – ţipete lungi şi plânsete care ajungeau până în piaţă, până la palmierii cu lungile crengi arcuite şi frunzele care vibrau înspăimântate –, bărbatul a plecat de acasă din dragoste pentru o femeie din Pescara şi nimeni nu l-a mai văzut. De atunci, vecina noastră a început să plângă în fiecare noapte. Auzeam în patul meu acest plâns zgomotos, un fel de horcăit care străpungea pereţii ca un cap de berbece şi mă îngrozea. Mama vorbea cu lucrătoarele ei, tăiau, coseau şi vorbeau, vorbeau, coseau şi tăiau, în timp ce eu mă jucam sub masă cu boldurile, creta şi repetam în sinea mea ce auzeam, cuvinte aflate undeva între mâhnire şi ameninţare, când nu ştii să-ţi ţii bărbatul, pierzi totul, poveştile unor femei despre sentimente sfârşite, ce se întâmplă când plină de iubire rămâi neiubită, fără nimic. Femeia a pierdut totul, chiar şi numele (poate că o chema Emilia), a devenit pentru toţi „sărmana”, am început să-i spunem aşa când vorbeam despre ea. Sărmana plângea, sărmana urla, sărmana suferea, chinuită de absenţa bărbatului roşcat şi asudat, de ochii lui verzi şi făţarnici. Frământa în mâini o batistă udă, le spunea tuturor că soţul o părăsise, o ştersese din memorie şi din simţire, şi răsucea batista cu nodurile degetelor albite, îl blestema pe bărbatul care fugise de lângă ea, ca un animal lacom, pe colina Vomero. O durere atât de vizibilă a început să mă dezguste. Aveam opt ani, dar mi-era ruşine pentru ea, copiii ei n-o mai însoţeau nicăieri, mirosul ei plăcut dispăruse. Acum cobora pe scări rigidă, cu corpul secătuit, îşi pierduse rotunjimea sânilor, a şoldurilor, a coapselor, îşi pierduse chipul dolofan şi jovial, zâmbetul limpede. Pielea îi devenise transparentă pe oase, ochii înfundaţi în cearcăne vineţii, mâinile îi erau ca un păienjeniş ud. Mama a exclamat o dată: sărmana, s-a uscat ca o scrumbie sărată. De atunci am urmărit-o zilnic cu privirea când ieşea pe uşa blocului fără sacoşa pentru cumpărături, cu ochii înghiţiţi de cearcăne şi mersul împleticit. Voiam să-i descopăr noua natură de peşte gri-albăstrui, firele de sare care-i luceau pe braţe şi picioare.

Şi datorită acelei amintiri, am continuat să mă port cu Mario afişând o chibzuinţă afectuoasă. Dar, la scurt timp, n-am mai ştiut cum să răspund la poveştile lui exagerate cu nevroze şi chinuri infantile sau adolescentine. În decursul a zece zile, dat fiind că şi vizitele făcute copiilor începeau să se rărească, am simţit cum creşte în mine o ranchiună aspră, la care, la un moment dat, s-a adăugat bănuiala că mă minte. M-am gândit că, aşa cum eu, în mod calculat, îi arătam toate virtuţile mele de femeie îndrăgostită şi, de aceea, gata să-l sprijine în criza aceea a lui tulbure, la fel el, în mod calculat, încerca să mă dezguste, astfel încât să mă determine să-i spun: cară-te, mă scârbeşti, nu te mai suport.

Bănuiala a devenit iute certitudine. Voia să mă ajute să accept necesitatea despărţirii noastre; voia să-i spun eu însămi: ai dreptate, s-a terminat. Dar nici atunci n-am reacţionat lipsită de educaţie. Am continuat să mă comport circumspect, aşa cum făceam mereu în faţa accidentelor vieţii. Singurele semne exterioare ale neliniştii mele au devenit predispoziţia pentru dezordine şi slăbiciunea degetelor care, cu cât sporea angoasa, cu atât mai lipsite de vlagă se închideau în jurul obiectelor.

Timp de aproape două săptămâni, nu i-am adresat niciodată întrebarea care-mi venise imediat pe vârful limbii. Doar când n-am mai reuşit să-i suport minciunile, am decis să-l pun cu spatele la zid. Am preparat chifteluţe marinate, îi plăceau mult, am tăiat cartofi ca să-i fac la cuptor, cu rozmarin. Dar n-am gătit cu plăcere, eram apatică, m-am tăiat cu deschizătorul de conserve, mi-a scăpat din mână o sticlă de vin, cioburile şi băutura au sărit în toate părţile, inclusiv pe pereţii albi. Imediat, când am dat, cu un gest prea brusc, să înşfac o cârpă, am răsturnat şi zaharniţa. Pentru o nesfârşită fracţiune de secundă mi-a explodat în urechi foşnetul ploii de zahăr mai întâi pe blatul de marmură din bucătărie, apoi pe podeaua pătată de vin. M-a cuprins o asemenea senzaţie de sfârşeală, încât am lăsat totul cu fundul în sus şi m-am dus să mă culc uitând de copii, de tot, deşi era ora unsprezece dimineaţa. Când m-am trezit, în timp ce noua mea condiţie de soţie părăsită îmi revenea, încet-încet, în minte, am hotărât că nu mai suportam. M-am ridicat ameţită, am făcut ordine în bucătărie, am alergat să iau copiii de la şcoală şi am aşteptat ca el să-şi facă apariţia din dragoste pentru odrasle.

A sosit pe seară, mi s-a părut bine dispus. După politeţurile de rigoare, a dispărut în camera lui Gianni şi a Ilariei şi a rămas cu ei până când au adormit. Când a apărut din nou, voia s-o şteargă, dar l-am obligat să ia cina cu mine, i-am băgat sub nas oala cu chifteluţele marinate pe care le pregătisem, cartofii şi am acoperit cu un strat abundent de bulion închis la culoare macaroanele aburinde. Voiam să vadă în acea farfurie de mâncare tot ceea ce, plecând, n-ar mai fi putut atinge cu privirea, sau cu mâna, sau

mângâia, asculta, mirosi: niciodată. Dar n-am putut să mai aştept. Nici măcar nu începuse să mănânce, că l-am întrebat:

— Te-ai îndrăgostit de altă femeie?

A zâmbit şi apoi a negat nestingherit, arătându-se, cu dezinvoltură, uimit în faţa acelei întrebări deplasate. Nu m-a convins. Îl cunoşteam bine, se comporta aşa numai când minţea, de obicei nu se simţea în largul lui în faţa întrebărilor directe. Am întărit:

— Este, nu-i aşa? E o altă femeie. Şi cine e, o cunosc?

Apoi, pentru prima oară de când începuse povestea aceea, am ridicat vocea, am urlat că aveam dreptul să ştiu.

— Nu mă poţi lăsa aici să sper când, în realitate, ai hotărât deja totul, i-am mai spus.

Atunci el, cu ochii în pământ, nervos, mi-a făcut semn din mână să cobor vocea. Acum era vizibil îngrijorat, poate că nu voia să se trezească copiii. Dar eu simţeam năvălindu-mi în cap toată revolta pe care o ţinusem sub control, multe cuvinte ajunseseră deja dincolo de graniţa unde nu mai reuşeşti să te întrebi ce e oportun să spui şi ce nu e.

— Nu vreau să cobor vocea, am şuierat, trebuie să ştie toată lumea ce mi-ai făcut.

El a ţintuit farfuria cu privirea, pe urmă s-a uitat drept în ochii mei şi a spus:

— Da, e o altă femeie.

Apoi, cu un elan exagerat, a înfipt furculiţa în macaroane cu toată puterea şi a dus mâncarea la gură voind parcă să tacă, să nu rişte să spună mai mult decât trebuia. Dar, în fine, spusese esenţialul, se hotărâse să-l spună, şi acum simţeam în piept o durere difuză care izgonea din mine orice sentiment. Mi-am dat seama de asta când am conştientizat că nu reacţionam nicicum faţă de ce i se întâmpla.

Începuse să mestece în felul lui metodic, dar, pe neaşteptate, ceva îi trosnise în gură. Se oprise din mestecat, îi căzuse furculiţa în farfurie, gemuse. Acum scuipa dumicatul în palmă, mâncare şi suc şi sânge, era chiar sângele lui, sânge roşu.

I-am privit gura pătată fără strop de compasiune, aşa cum te uiţi la proiecţia unui diapozitiv. El, imediat, cu ochii ieşiţi de orbite, şi-a şters mâna cu şervetul, şi-a băgat degetul în gură şi şi-a scos de pe cerul gurii un ciob de sticlă.

L-a privit îngrozit, apoi mi l-a arătat urlând ca scos din minţi, cu o ură de care nu l-aş fi crezut niciodată în stare:

— Aşa? Asta vrei să-mi faci? Asta?

A sărit în picioare, a răsturnat scaunul, l-a ridicat, l-a izbit de mai multe

ori de podea ca și cum ar fi sperat să-l înfigă definitiv în plăcile de gresie. A spus că eram o femeie iraţională, incapabilă să-i înţeleg motivele. Niciodată, niciodată nu-l înţelesesem cu adevărat şi numai răbdarea lui, sau poate meschinăria lui sufletească, ne ţinuse împreună atâta timp. Dar acum gata. A ţipat la mine că îi era frică de mine, să-i pun sticlă în mâncare, cum putusem, eram nebună. A ieşit trântind uşa, fără să-i pese de copiii care dormeau.

3.

Am rămas aşezată o vreme, reuşeam doar să mă gândesc că avea pe altcineva, se îndrăgostise de altă femeie, recunoscuse. Apoi m-am ridicat şi am început să strâng masa. Pe faţa de masă am văzut ciobul de sticlă înconjurat de un cerc sângeriu, am căutat în suc cu degetele, am pescuit alte două fragmente ale sticlei care-mi scăpase dimineaţă din mână. N-am mai putut să mă stăpânesc şi am izbucnit în plâns. Când m-am liniştit, am aruncat sucul la coş, apoi Otto a venit pe lângă mine, chelălăind. Am luat lesa şi am ieşit.

Piaţeta era pustie la ora aceea, lumina stâlpilor era prizonieră în frunzişul copacilor, nişte umbre negre îmi retrezeau spaime din copilărie. De obicei, Mario ducea câinele afară, o făcea între ora unsprezece şi miezul nopţii, dar, de când plecase, rolul acela îmi revenea mie. Copiii, câinele, cumpărăturile, prânzul şi cina, banii. Totul îmi semnala consecinţele practice ale despărţirii. Soţul meu îşi îndepărtase gândurile şi dorinţele de mine şi le oferise altă destinaţie.

De acum, aşa urma să fie, de una singură cu responsabilităţile care înainte erau ale amândurora.

Trebuia să reacţionez, trebuia să mă organizez.

Nu ceda, mi-am zis, nu te prăbuşi în gol.

Dacă el iubeşte o altă femeie, orice vei face nu va folosi la nimic, o să treacă peste el fără să lase vreo urmă. Trebuie să comprimi durerea, să renunţi la posibilitatea gestului, a vocii stridente. Ia în considerare că şi-a schimbat gândurile, a migrat, a alergat să se închidă în alt trup. Nu face ca sărmana, nu te consuma în lacrimi. Evită să semeni cu femeile zdrobite dintr-o carte celebră din adolescenţa ta.

I-am revăzut coperta în cel mai mic detaliu. Profesoara mea de franceză mă obligase s-o citesc când îi spusesem, în 1978, cu mai mult de douăzeci de ani în urmă, cu prea multă impetuozitate, cu pasiune autentică, că voiam să devin scriitoare. „Citeşte asta” îmi spusese şi eu, conştiincioasă, o citisem. Dar când i-am înapoiat volumul, îmi ieşise pe gură propoziţia superbă: aceste femei sunt proaste. Doamne culte, înstărite, se spărgeau ca nişte bibelouri în mâinile bărbaţilor lor nepăsători. Mi se păruseră, din punct de vedere sentimental, tâmpite, eu voiam să fiu diferită, voiam să scriu poveşti despre femei înzestrate, femei ale căror cuvinte erau de neînfrânt, nu un manual al soţiei părăsite având în centrul preocupărilor iubirea pierdută.

Eram tânără, aveam pretenţii. Nu-mi plăcea scrisul prea închis, ca un stor coborât complet. Îmi plăcea lumina, aerul care intra printre stinghii. Voiam să scriu poveşti foarte aerisite, cu raze filtrate în care dansează polenul. Şi apoi, îmi plăcea scriitura cuiva care te face să scoţi capul peste orice rând ca să priveşti în jos şi să simţi ameţeala abisului, negura infernului. Am spus-o cu zvâc, dintr-o suflare, aşa cum nu făceam niciodată, şi profesoara mea a surâs ironic, un pic invidioasă. Probabil că şi ea pierduse pe cineva, ceva anume. Şi acum, după mai mult de douăzeci de ani, acelaşi lucru mi se întâmpla mie. Îl pierdeam pe Mario, poate că deja îl pierdusem. Mergeam încordată în spatele lui Otto cel nerăbdător, simţeam izul umed al râului, asfaltul rece în ciuda tălpii pantofilor.

N-am reuşit să mă liniştesc. Era posibil ca Mario să mă abandoneze aşa, brusc? Mi se părea de necrezut că, dintr-odată, nu-l mai interesează de viaţa mea la fel cum nu te mai interesează de o plantă pe care o uzi ani la rând şi pe care, pe neaşteptate, o laşi să moară de sete. Nu puteam concepe că hotărâse, de unul singur, că nu-mi mai datorează atenţie. Doar cu doi ani în urmă îi spusesem că voiam să am un program al meu, un serviciu care să mă scoată din casă pentru câteva ore. Găsisem de lucru la o mică editură, îmi trezise curiozitatea, dar el mă îndemnase să renunţ. Deşi îi spuneam că aveam nevoie să câştig banii mei, chiar şi puţini, foarte puţini, mă convinsese să nu fac asta, spusese: de ce acum, ce-a fost mai rău a trecut, nu avem nevoie de bani, tu vrei să scrii din nou, fă-o. Îl ascultasem, îmi dădusem demisia după câteva luni şi găsisem pentru prima oară o femeie care să mă ajute la treburile casnice. Dar nu fusesem capabilă să scriu, îmi irosisem timpul pe câteva încercări pe cât de confuze, pe atât de pretenţioase. Mă uitam umilită la femeia care făcea curăţenie în apartament, o rusoaică orgolioasă, puţin dispusă să suporte critici şi reproşuri. Nu aveam niciun rol, deci, nu scriam, ideile nu-mi dădeau târcoale, iar ambiţiile tinereţii se spulberau ca o ţesătură prea uzată. O concediasem pe menajeră, nu suportam să muncească în locul meu când eu nu reuşeam să-mi acord un timp de bucurie creativă, care să mă împlinească. Astfel, începusem să mă ocup din nou de casă, de copii, de Mario, parcă spunându-mi că de acum nu meritam altceva. În schimb, iată ce meritam. Soţul meu îşi găsise altă femeie, mi-au venit lacrimi în ochi şi nu le-am plâns. Să te arăţi rezistentă, să fii aşa. Trebuia să fac dovada forţei mele interioare. Doar impunându-mi asta, m-aş fi salvat.

L-am lăsat liber pe Otto, într-un final, şi m-am aşezat pe o bancă tremurând de frig. Din cartea aceea din adolescenţă mi-au venit în minte puţinele fraze pe care, la vremea aceea, le memorasem: eu sunt cinstită sunt adevărată joc cu cărţile pe masă. Nu, mi-am zis, erau expresiile unei deraieri.

Să pun mereu virgulele, aşa, pentru început, trebuia să-mi amintesc asta. Cine rosteşte cuvinte în felul acesta a depăşit deja graniţa, simte nevoia autoexaltării şi de aceea se apropie de rătăcire. Apoi şi: femeile sunt ude toate cine ştie ce le face să simtă că el are măciuca sculată. În copilărie, îmi plăcuse limbajul obscen, îmi dădea o senzaţie de libertate masculină. Acum ştiam că obscenitatea putea isca scântei de nebunie dacă se năştea dintr-o gură controlată ca a mea. Aşa că am închis ochii, mi-am luat capul în mâini, apăsând pe pleoape. Iubita lui Mario. Mi-am imaginat-o matură, cu fusta ridicată într-o toaletă, în timp ce el îi frământa bucile transpirate, băgându-i degetele în cur, sperma făcând podeaua alunecoasă. Nu, încetează. M-am ridicat brusc, am fluierat ca să-l chem pe Otto, un fluierat pe care-l învăţasem de la Mario. Departe de mine acele imagini, acel limbaj. Departe de mine femeile frânte. În timp ce Otto alerga încolo şi încoace alegând cu grijă locurile unde să urineze, am simţit în fiecare colţ al trupului zgârieturile abandonului sexual, pericolul de a mă cufunda în dispreţ faţă de mine însămi şi în dorul pentru el. M-am ridicat, am parcurs înapoi aleea, am fluierat din nou, am aşteptat să se întoarcă Otto.

Nu ştiu cât timp a trecut, am uitat de câine, unde mă aflam. Am alunecat, fără să-mi dau seama, în amintirile iubirii pe care le aveam în comun cu Mario, şi am făcut-o cu duioşie, uşor excitată, cu regret. M-a trezit la realitate chiar sunetul vocii mele, îmi repetam monoton mie însămi: „Eu sunt frumoasă, eu sunt frumoasă”. Apoi l-am văzut pe Carrano, vecinul nostru muzician, care traversa bulevardul şi se îndrepta spre piaţetă, spre uşa blocului.

Cocârjat, cu picioarele lungi, silueta neagră cu instrumentul în spate a trecut la vreo sută de metri de mine şi am sperat să nu mă vadă. Era dintre acei bărbaţi timizi care nu au nişte reguli limpezi în relaţia cu ceilalţi. Dacă-şi pierd calmul, îl pierd necontrolat; dacă sunt amabili, devin lipicioşi ca mierea. Faţă de Mario avusese adesea ceva de comentat, ori din cauza vreunei inundaţii din baia noastră care-i pătase tavanul, ori pentru că-l deranja Otto cu lătratul lui. Nici cu mine relaţia nu era excelentă, dar din motive mai subtile. De fiecare dată când îl întâlnisem, îi citisem în ochi un interes care mă stânjenea. Nu c-ar fi fost vulgar, era incapabil de vulgaritate. Dar femeile, toate femeile, cred că-i dădeau o stare de nelinişte şi atunci greşea privirile, greşea gesturile, greşea cuvintele, ajungând până la urmă, fără să vrea, să-şi dezvăluie dorinţa. El ştia asta, îi era ruşine şi, când se întâmpla, mă făcea involuntar părtaşă la ruşinea lui. De aceea încercam tot timpul să nu am de-a face cu el, mă deranja să-i spun chiar şi bună ziua sau bună seara.

L-am studiat în timp ce, înalt, părând şi mai înalt de la profilul cutiei

instrumentului, slab şi totuşi cu paşi apăsaţi, cu părul grizonant, traversa piaţa. Brusc, mersul lui negrăbit parcă s-a încordat, s-a zbătut să nu alunece. S-a oprit, şi-a privit talpa pantofului drept, a tras câteva înjurături. Apoi a băgat de seamă prezenţa mea, a spus supărat:

— Aţi văzut, mi-am distrus pantoful.

Nu exista nicio dovadă că aveam vreo vină, totuşi i-am cerut imediat scuze stingherită şi am început să strig în grabă Otto, Otto, ca şi cum câinele ar fi trebuit să se justifice direct în faţa vecinului nostru şi să mă scape astfel de orice suspiciune. Dar Otto, de o culoare gălbuie, a trecut în viteză prin petele de lumină ale stâlpilor şi apoi a dispărut în întuneric.

Muzicianul şi-a frecat nervos talpa pe iarba de pe marginea bulevardului, apoi a studiat-o cu meticuloasă atenţie.

— Nu e nevoie să vă scuzaţi, doar duceţi-vă câinele în altă parte. Sunt oameni care s-au plâns...

— Îmi pare rău, soţul meu de obicei este atent...

— Soţul dumneavoastră, mă scuzaţi, e un tip prost educat...

— Dumneavoastră sunteţi acum cel prost educat, am răspuns vehement, şi apoi nu suntem singurii care avem câine.

El a clătinat din cap, a făcut un gest larg care însemna că nu voia să se certe, a bombănit:

— Spuneţi-i soţului dumneavoastră să nu exagereze. Cunosc persoane care n-ar ezita să umple zona asta cu chiftele otrăvite.

— Nu-i spun nimic soţului meu, am exclamat mânioasă.

Şi am adăugat inadecvat, doar ca să-mi amintesc mie însămi:

— Nu mai am soţ.

În acel moment l-am lăsat baltă acolo, în mijlocul bulevardului şi am început să alerg pe pajişte, în zona neagră cu tufişuri şi copaci, strigând Otto din toţi rărunchii, ca şi cum bărbatul acela ar fi voit să mă urmărească şi aş fi avut nevoie de câine ca să mă apăr. Când m-am răsucit, gâfâind, am văzut că muzicianul îşi studia pentru ultima oară talpa pantofilor şi apoi dispărea spre uşa blocului cu mersul lui vlăguit.

4.

În zilele următoare, Mario nu şi-a făcut apariţia. Oricât îmi impusesem un comportament anume şi oricât mă străduiam să evit să-i sun pe prietenii noştri comuni, n-am rezistat şi am telefonat oricum.

Am aflat că nimeni nu ştia nimic despre soţul meu, părea că nu-l văzuseră de zile în şir. Atunci i-am anunţat pe toţi, cu ranchiună, că mă părăsise pentru altă femeie. Credeam că-i iau prin surprindere, dar am avut impresia că nu se miră deloc. Când am întrebat, prefăcându-mă indiferentă, dacă ştiau cine era amanta lui, câţi ani avea, cu ce se ocupa, dacă el locuia deja în casa ei, am primit doar răspunsuri evazive. Un coleg de-al lui de la Politehnică, pe nume Farraco, a încercat să mă consoleze spunând:

— E vârsta, Mario are patruzeci de ani, se întâmplă.

N-am suportat şi am şuierat perfid:

— Da? Atunci ţi s-a întâmplat şi ţie? Li se întâmplă tuturor celor de vârsta voastră, fără excepţie? Şi cum de tu locuieşti încă împreună cu soţia ta? Lasă-mă să vorbesc un pic cu Lea, vreau să-i spun că ţi s-a întâmplat şi ţie!

N-ar fi trebuit să reacţionez aşa. O altă regulă era să nu devin odioasă. Dar nu reuşeam să mă stăpânesc, simţeam imediat cum începe să-mi clocotească sângele, ceea ce mă făcea să asurzesc imediat, să simt cum îmi ard ochii. Prudenţa celorlalţi şi însăşi dorinţa mea de a-mi păstra calmul mă călcau pe nervi. Simţeam cum mi se strânge respiraţia în gâtlej, se pregăteşte să vibreze în cuvinte mânioase. Aveam nevoie să mă iau la harţă şi, într-adevăr, m-am certat mai întâi cu prietenii noştri de sex masculin, apoi cu consoartele sau concubinele lor, în cele din urmă am început să mă războiesc cu oricine încerca, bărbat sau femeie, să mă ajute să accept ce se întâmpla cu viaţa mea.

A încercat cu răbdare mai ales Lea, soţia lui Farraco, o femeie predispusă să medieze şi să caute soluţii, atât de înţeleaptă, atât de înţelegătoare, încât să te superi pe ea părea un afront adus grupului restrâns de oameni mânaţi de bune sentimente. Dar n-am reuşit să mă înfrânez, am început repede să-mi pierd încrederea şi în ea. M-am convins că, imediat după ce vorbea cu mine, dădea fuga la soţul meu şi amanta lui să le povestească de-a fir a păr cum reacţionam, cum mă descurcam cu copiii şi cu câinele, de cât timp aş mai fi avut nevoie ca să accept situaţia. Astfel, am încetat brusc să mă întâlnesc cu ea, am rămas fără nicio prietenă la care să apelez.

Am început să mă schimb. În decursul unei luni am pierdut obiceiul de a

mă machia cu grijă, am trecut de la un limbaj elegant, atent să nu-mi rănească semenii, la un mod de a mă exprima mereu sarcastic, întrerupt de râsete un pic deşănţate. Încet-încet, în ciuda rezistenţei mele, am cedat şi în faţa limbajului obscen.

Vulgaritatea îmi venea pe buze cu naturaleţe, mi se părea că-mi foloseşte să le comunic puţinilor cunoscuţi care încă încercau, cu nepăsare, să mă consoleze, că nu eram una care se lasă înşelată cu vorbe frumoase. Cum deschideam gura, îmi venea cheful să-mi bat joc, să-i defăimez, să mânjesc reputaţia lui Mario şi a curvei lui. Detestam gândul că el ştia totul despre mine în timp ce eu nu ştiam aproape nimic despre el. Mă simţeam ca un orb care se ştie observat chiar de cei pe care ar vrea să-i spioneze în fiecare detaliu. Cum era posibil – mă întrebam cu o ranchiună crescândă – ca oameni perfizi cum e Lea să-i poată relata totul despre mine soţului meu, iar eu să nu reuşesc să aflu nici măcar cu ce tip de femeie hotărâse să se fută, pentru cine mă părăsise, ce avea aia în plus faţă de mine? E numai vina spionilor, mă gândeam, falşii prieteni, persoanele care trec mereu de partea celui care se bucură de plăcerile vieţii liberi şi fericiţi, niciodată de partea celor nefericiţi. Ştiam asta foarte bine. Preferau cuplurile noi, mereu vesele, mereu hoinărind până noaptea târziu, cu feţele satisfăcute ale oamenilor care nu fac altceva decât să şi-o tragă. Se sărutau, se muşcau, se lingeau şi sugeau ca să savureze gustul pulei, al pizdei. Numai asta îmi imaginam de-acum despre Mario şi noua lui iubită: cum şi cât se futeau. Mă gândeam la asta zi şi noapte şi între timp, prizonieră a gândurilor mele, mă neglijam, nu mă pieptănam, nu mă spălam. Cât şi-o trăgeau – mă întrebam cu insuportabilă durere – cum, unde. Astfel, cei foarte puţini oameni care încercau încă să mă ajute s-au retras, până la urmă, şi ei, le era greu să mă suporte. M-am trezit singură şi speriată de propria mea disperare.

5.

În paralel, am început să am senzaţia permanentă a unui pericol din ce în ce mai mare. Povara celor doi copii – responsabilitatea, dar şi nevoile concrete ale vieţilor lor – a devenit un gând chinuitor şi stăruitor. Mi-era teamă că nu mai sunt capabilă să am grijă de ei, mă temeam chiar să nu le fac rău, într-un moment de oboseală sau de neatenţie. Nu că înainte Mario ar fi făcut cine ştie ce să mă ajute, era întotdeauna extrem de ocupat. Dar prezenţa lui – sau, mai bine zis, absenţa lui, care însă se putea transforma mereu în prezenţă, la nevoie – mă linişteа. Acum, să nu mai ştiu unde era, să nu am un număr de telefon, să-l sun cu o îngrijorare frecventă pe mobil şi să descopăr că-l ţinea mereu închis – felul ăsta al lui de a fi de negăsit, astfel că şi la serviciu colegii, probabil complicii lui, îmi răspundeau că lipsea fiindcă era bolnav sau că-şi luase concediu sau că era în străinătate pentru sarcini la faţa locului –, mă făcea să mă simt ca un boxer care nu-şi mai aminteşte loviturile corecte şi se învârte în ring cu picioarele moi şi garda jos.

Trăiam cu groaza c-o să uit că trebuia să mă duc s-o iau pe Ilaria de la şcoală; iar dacă-l trimiteam pe Gianni să-mi cumpere cele necesare de la magazinele din împrejurimi, mi-era teamă c-o să i se întâmple ceva sau, şi mai rău, copleşită de grijile mele, o să-mi iasă din minte existenţa lui şi n-o să mai fiu atentă să verific dacă s-a întors acasă.

În fine, starea de instabilitate în care mă găseam îmi provoca o reacţie de autocontrol încordat şi extenuat. Aveam mintea ocupată în întregime de Mario, de fanteziile legate de el şi de femeia aia, de reanalizarea trecutului nostru, de obsesia de a înţelege ce-mi lipsise; şi, pe de altă parte, vegheam cu disperare asupra îndatoririlor mele: să pun sare în mâncare, să nu pun sare de două ori, să verific termenul de garanţie al alimentelor, să nu las focul aprins.

Într-o noapte am auzit nişte zgomote prin casă, asemănătoare cu o coală hârşâită iute pe podea de un curent de aer.

Otto, deşi câine-lup, nu era curajos, scheuna îngrozit.

M-am ridicat, m-am uitat sub pat, sub mobilă. La un moment dat, între vălătucii de praf am văzut o formă neagră ţâşnind de sub noptieră, ieşind din camera mea şi intrând în camera copiilor în timp ce câinele lătra.

Am alergat la ei, am aprins lumina, i-am scos pe jumătate adormiţi din cameră şi am închis uşa. Spaima mea i-a speriat şi pe ei, aşa că, încet-încet, am găsit puterea să mă liniştesc. I-am spus lui Gianni să se ducă să ia mătura

şi el, care era un copil foarte ascultător, s-a întors imediat, aducând şi făraşul. Ilaria, în schimb, a început imediat să zbiere:

— Îl vreau pe tata, sună-l pe tata.

Am silabisit furioasă:

— Tatăl vostru ne-a părăsit. Locuieşte în altă parte cu altă femeie, nu mai are nevoie de noi.

În ciuda ororii pe care mi-o provoca orice vietate care semăna cu o reptilă, am deschis cu prudenţă uşa camerei copiilor, l-am împins pe Otto care voia să intre şi am închis-o în urma mea.

Trebuia să încep de acolo, mi-am zis. Gata cu sensibilităţile, eram singură. Am vârât mătura cu furie şi scârbă sub paturile lui Gianni şi al Ilariei, apoi sub dulap. Un guşter verde-gălbui, care cine ştie cum ajunsese până la noi, la etajul al cincilea, a zbughit-o pe lângă perete căutând o gaură, o crăpătură în care să se ascundă. L-am blocat într-un colţ şi l-am stâlcit apăsând cu toată greutatea corpului pe coada măturii. Pe urmă, dezgustată, am ieşit cu stârvul şopârlei mari pe făraş, spunând:

— Totul e în regulă, nu avem nevoie de tata.

Ilaria a răspuns cu duritate:

— Tata nu l-ar fi omorât, l-ar fi luat de coadă şi l-ar fi dus în parc.

Gianni a clătinat din cap, a venit lângă mine, s-a uitat la guşter cu atenţie şi mi-a cuprins talia cu mâinile.

— Data viitoare vreau să-l masacrez eu, a spus.

Am simţit toată neliniştea lui în cuvântul acela exagerat, a masacra. Erau copiii mei, îi cunoşteam foarte bine, absorbeau, fără s-o arate, vestea pe care tocmai le-o dădusem: tatăl lor plecase, preferase o străină în locul lor, al meu.

Nu m-au întrebat nimic, nu mi-au cerut nicio explicaţie. S-au dus amândoi din nou la culcare, speriaţi de gândul că Dumnezeu ştie câte alte animale din parc se căţăraseră până în apartamentul nostru. S-au chinuit să adoarmă şi, când s-au trezit, mi s-au părut diferiţi, ca şi cum ar fi descoperit că nu mai există niciun loc sigur pe lume. De altfel, şi eu credeam acelaşi lucru.

6.

După episodul cu guşterul, nopţile, când oricum dormeam foarte puţin, au devenit un chin. De unde veneam, ce anume deveneam. La optsprezece ani mă consideram o fată bizară, cu speranţe frumoase. La douăzeci deja munceam. La douăzeci şi doi mă căsătorisem cu Mario, părăsiserăm Italia, locuiserăm mai întâi în Canada, apoi în Spania, apoi în Grecia. La douăzeci şi opt îl avusesem pe Gianni şi, chiar în timpul sarcinii, scrisesem o povestire lungă, a cărei acţiune era plasată la Napoli şi pe care o publicasem cu uşurinţă în anul următor. La treizeci şi unu de ani o născusem pe Ilaria. Acum, la treizeci şi opt, fusesem anulată, nu reuşeam nici măcar să mă comport cum mi se părea corect. Fără serviciu, fără soţ, amorţită, tocită.

Când copiii erau la şcoală, mă întindeam pe canapea, mă ridicam, mă aşezam din nou, mă uitam la televizor. Dar nu era nicio emisiune care să mă facă să uit de mine. Noaptea mă fâţâiam prin casă, ajungeam rapid pe diverse canale TV unde femei, mai ales femei, se excitau pe nişte paturi, fremătând ca nişte păsări pe ramurile copacilor. Se schimonoseau obscen în spatele unui număr de telefon afişat pe ecran, printre explicaţiile care promiteau mari plăceri. Sau scoteau icnete cu vocile lor mieroase, zvârcolindu-se. Mă uitam la ele gândindu-mă că poate târfa lui Mario era aşa, un vis sau coşmarul unui amator de pornografie, şi că el asta îşi dorise în secret în cei cincisprezece ani petrecuţi împreună, chiar asta, iar eu nu înţelesesem. Aşa că mă enervam mai întâi pe mine, apoi pe el, până începeam să plâng ca şi când doamnele nopţii la televizor, în acea continuă şi exasperantă atingere a sânilor lor imenşi sau lins al sfârcurilor, zvârcolindu-se de prefăcută plăcere, ar fi dat un spectacol trist până la lacrimi.

Ca să mă liniştesc, am căpătat obiceiul de a scrie până în zori. Iniţial am încercat să lucrez la cartea pe care mă străduiam s-o pun cap la cap de doi ani întregi, apoi am renunţat dezgustată. Noapte de noapte i-am scris scrisori lui Mario, chiar dacă nu ştiam unde să i le trimit. Speram ca, mai devreme sau mai târziu, să am cum să i le dau, îmi plăcea să cred că le-ar fi citit. Scriam în casa cufundată în linişte, se auzea doar răsuflarea copiilor în camera alăturată şi Otto care făcea ture prin casă, mârâind preocupat. În acele scrisori foarte lungi, făceam eforturi să am un ton ponderat, colocvial. Îi spuneam că reanalizam minuţios relaţia noastră şi că aveam nevoie de ajutorul lui ca să înţeleg unde greşisem. Contradicţiile vieţii de cuplu sunt

multe – recunoşteam –, iar eu tocmai asta făceam, le analizam atent pe ale noastre ca să le elimin şi să ieşim la liman. Important era să mă asculte, să-mi spună că are intenţia să participe la efortul meu de a mă autoanaliza. Era singurul lucru real pe care mă simţeam în stare să i-l cer. Nu suportam că nu mai dă semne de viaţă, nu trebuia să mă lipsească de o confruntare necesară pentru mine, îmi datora un strop de atenţie, cu ce curaj mă lăsa singură, copleşită, privind la microscop, an după an, viaţa noastră împreună. Nu era important – îi scriam minţind – ca el să trăiască din nou împreună cu mine şi copiii noştri. Urgenţa pe care o aveam era alta, urgenţa era să înţeleg. De ce renunţase cu atâta uşurinţă la cincisprezece ani de sentimente, emoţii, iubire? Timpul vieţii mele fusese confiscat de el – timp, timp – doar ca să se elibereze de toate acestea cu lejeritatea unui capriciu. Ce decizie nedreaptă, unilaterală. Să alungi trecutul, suflând ca peste o gâză urâtă care ţi s-a aşezat pe mână. Trecutul meu, nu doar al lui, ajungând la destrămarea aceea. Îl rugam, îl imploram să mă ajute să înţeleg dacă timpul acela avusese măcar o consistenţă, și din ce moment începuse să se dizolve şi dacă, în fine, fusese, într-adevăr, o irosire de ore, luni și ani, sau, în schimb, o semnificaţie secretă l-ar salva şi ar face din el o experienţă capabilă să rodească din nou. Îmi era necesar, urgent să ştiu, conchideam. Doar știind puteam să-mi revin şi să supravieţuiesc chiar şi fără el. Dar aşa, în confuzia vieţii haotice, mă ofileam, mă uscam, eram uscată ca o cochilie pe plajă vara.

Când pe degetele umflate se imprima apăsarea pixului, până la durere, şi ochii mi se înceţoşau de prea mult plâns, mă duceam la fereastră. Simţeam adierea vântului care se izbea de copacii din parc sau întunericul mut al nopţii, vag luminată de stâlpii a căror strălucire era umbrită de frunziş. În acele ore lungi am stat de strajă durerii, am vegheat împreună cu o mulţime de cuvinte moarte.

7.

În schimb, ziua eram surescitată şi din ce în ce mai zăpăcită, îmi impuneam să fac tot felul de lucruri, alergam dintr-un capăt în celălalt al oraşului cu treburi absolut deloc urgente, dar pe care le abordam cu energia situaţiilor critice. Voiam să par că mă anima cine ştie ce determinare, însă îmi controlam prost corpul, în spatele acelui spirit activ trăiam ca o somnambulă.

Torino mi se părea o mare fortăreaţă cu zidurile trainice, cu pereţi de un cenuşiu-îngheţat pe care soarele primăvăratic nu reuşea să-l încălzească. În zilele însorite, când pe străzi se întindea o lumină rece, pe mine mă treceau sudorile unei stări de indispoziţie. Dacă ieşeam pe jos, mă izbeam de lucruri sau persoane, mă aşezam deseori unde se nimerea ca să mă liniştesc. Cu maşina dădeam numai de necazuri, uitam că sunt la volan. Strada era înlocuită imediat cu amintiri foarte vii ale trecutului sau cu fantezii intense şi loveam cu uşurinţă apărătorile de noroi ale altor maşini sau frânam în ultima clipă, dar cu furie, ca şi cum realitatea ar fi fost inoportună şi ar fi intervenit în descompunerea unei lumi trecute şi evocate, unica, în acel moment, care conta pentru mine.

În acele cazuri mă dădeam jos ca turbată, mă certam cu persoana de la volanul maşinii pe care o tamponasem, insultam zbierând, dacă era de sex masculin îi spuneam că naiba ştie ce avea în minte, în mod sigur porcării, vreo iubită puştoaică.

M-am speriat cu adevărat numai atunci când, într-o clipă de neatenţie, îi îngăduisem Ilariei să stea lângă mine. Conduceam pe bulevardul Massimo D’Azeglio, eram în dreptul liceului Galileo Ferraris. În ciuda soarelui, burniţa şi nu ştiu la ce mă gândeam, poate că mă întorsesem spre fetiţă să verific dacă-şi pusese centura, poate că nu. Cert e că am văzut abia în ultimul moment semaforul roşu, umbra unui om costeliv care traversa pe zebră. Bărbatul se uita fix în faţa lui, mi s-a părut că e Carrano, vecinul meu. Poate că era el, dar fără instrument, cu capul plecat, părul cărunt. Am călcat frâna, maşina s-a oprit cu un scârţâit lung şi tânguitor la câţiva centimetri de el, Ilaria s-a lovit cu fruntea de parbriz, mici crăpături s-au ramificat în geam, pielea ei a căpătat imediat o nuanţă lividă.

Urlete, plânsete, am auzit vuietul tramvaiului în dreapta mea, forma lui gri-galbenă a trecut dincolo de trotuar, dincolo de grilaj, depăşindu-mă. Am rămas mută, la volan, în timp ce Ilaria mă lovea furioasă cu pumnul şi zbiera:

— M-am lovit din cauza ta, proasto, m-am lovit din cauza ta!

Cineva mi-a spus ceva de neînţeles, poate chiar vecinul meu de bloc, admiţând că despre el era vorba. Mi-am revenit, am răspuns jignitor. Apoi am îmbrăţişat-o pe Ilaria, am verificat să nu-i curgă sânge, am urlat la claxoanele care se auzeau insistente, i-am respins pe trecătorii enervant de săritori, o confuzie de umbre şi de sunete. Am părăsit maşina, am luat-o pe Ilaria în braţe, am căutat nişte apă. Am traversat linia de tramvai şi m-am dus, fără să gândesc, spre o toaletă publică gri cu o siglă veche pe care scria *casa del fascio*[1]. Apoi m-am răzgândit, ce făceam, m-am întors. M-am aşezat pe banca din staţia de tramvai cu Ilaria în braţe care ţipa, respingând cu gesturi tăioase umbrele şi vocile care se înghesuiau în jurul meu. După ce am liniştit-o pe fetiţă, m-am hotărât să mă duc la spital. Îmi amintesc că am avut, clar, un singur gând, în mod insistent: cineva o să-i spună lui Mario că fiica lui s-a lovit şi atunci o să-şi facă apariţia.

Dar Ilaria s-a dovedit a fi într-o stare perfectă. Mult timp însă şi cu o anume mândrie, s-a plimbat cu un cucui vineţiu în mijlocul frunţii, nimic îngrijorător pentru nimeni, cu atât mai puţin pentru tatăl ei, admiţând că-i spusese cineva despre asta. Singura amintire enervantă din ziua aceea a rămas gândul meu, o dovadă de meschinărie disperată, dorinţa nesocotită de a folosi fetiţa ca să-l aduc pe Mario înapoi acasă şi să-i spun: vezi ce se poate întâmpla dacă nu eşti aici? E limpede în ce direcţie mă împingi, zi după zi?

Mi-a fost ruşine. Pe de altă parte, n-aveam încotro, nu mă gândeam decât cum să devină din nou al meu. Imediat m-a apucat următoarea obsesie: să-l întâlnesc, să-i spun că nu mai puteam, să-i arăt în ce hal ajungeam fără el. Eram sigură că, orbit de cine ştie ce sentiment, îşi pierduse capacitatea de a ne situa pe mine şi copiii noştri în realitate şi-şi imagina că noi trăim în continuare ca întotdeauna, fără probleme. Credea, probabil, şi că suntem un pic uşuraţi, pentru că, în sfârşit, eu nu mai trebuia să mă ocup de el, iar copiii nu mai erau nevoiţi să se teamă de autoritatea lui. Gianni, în fine, nu mai era certat dac-o lovea pe Ilaria, Ilaria nu mai era certată dacă-şi chinuia fratele şi toţi trăiam – noi într-o parte, el în alta – cu seninătate. Trebuia – îmi spuneam – să-i deschid ochii. Dacă ne-ar fi văzut, dac-ar fi putut lua aminte de starea casei, dac-ar fi putut urmări timp de o zi cum devenise viaţa noastră – dezordonată, agitată, tensionată ca o sârmă care sfâşie carnea – dac-ar fi putut citi scrisorile mele şi înţelege ce efort serios făceam să identific necazurile din relaţia noastră, speram să se convingă că trebuie să se întoarcă imediat la familia lui.

[1] Clădirile construite în toată Italia, care fuseseră sediul Partidului Naţional Fascist. (N. red.)

În fine, nu ne-ar fi părăsit niciodată dac-ar fi ştiut în ce stare ne aflăm. Primăvara însăşi, de-acum în toi şi care poate lui, oriunde ar fi fost, i se părea probabil un anotimp splendid, pentru noi era doar un fundal de neplăceri şi extenuare. Zi şi noapte, parcul părea că înaintează spre casa noastră, ca şi cum ar fi voit s-o devoreze între ramuri şi frunze. Polenul se izbea de bloc, îl făcea pe Otto s-o ia razna de atâta energie vitală. Ilariei i s-au umflat pleoapele, Gianni avea erupţii în jurul nărilor şi în spatele urechilor. Eu însămi, de oboseală, de epuizare, tot mai des aţipeam la zece dimineaţa şi abia mă trezeam la timp să alerg să iau copiii de la şcoală, astfel încât, temându-mă că nu mă pot trezi când trebuia din acel somn neaşteptat, am început să le creez obiceiul de a se întoarce singuri acasă.

Pe de altă parte, somnul din timpul zilei, care înainte mă alarma ca un simptom de boală, acum îmi plăcea, îl aşteptam. Uneori mă trezea sunetul îndepărtat al soneriei. Erau copiii care băteau în uşă cine ştie de când. O dată, când am deschis cu mare întârziere, Gianni mi-a zis:

— Am crezut că ai murit.

8.

Într-una din acele dimineţi petrecute dormind, am simţit că mă trezeşte brusc ceva, ca înţepătura unui ac. Am crezut că e deja ora la care se întorceau copiii, am verificat ceasul, era devreme. Mi-am dat seama că mă trezise soneria mobilului. Am răspuns furioasă, pe tonul arţăgos pe care deja îl foloseam cu toţi. Dar era Mario, mi-am schimbat imediat vocea. A spus că suna pe mobil pentru că era ceva în neregulă cu telefonul fix, încercase de mai multe ori şi auzise numai şuierături, conversaţii îndepărtate între necunoscuţi. M-a emoţionat vocea lui, tonul lui amabil, prezenţa lui cine ştie pe unde în lume.

— Nu trebuie să crezi că am pus intenţionat cioburi în mâncare, a fost primul lucru pe care i l-am spus. A fost o întâmplare, spărsesem o sticlă.

— Fii serioasă, a răspuns, eu am reacţionat greşit.

Mi-a povestit că fusese nevoit să plece în mare grabă cu obligaţii de serviciu, fusese în Danemarca, o călătorie frumoasă, dar obositoare. M-a întrebat dacă putea trece pe seară să-i salute pe copii, să ia câteva cărţi care-i trebuiau, mai ales notiţele lui.

— Desigur, am răspuns, e casa ta.

Într-o clipită, imediat cum am închis, planul de a-i arăta starea de precaritate a apartamentului, a copiilor, a mea s-a topit. Am făcut curat lună în casă, i-am redat ordinea. Am făcut duş, mi-am uscat părul, mi l-am spălat din nou pentru că eram nemulţumită de rezultat. M-am machiat cu grijă, mi-am pus o rochie lejeră, deja de vară, pe care mi-o dăruise el şi care-i plăcea. Mi-am îngrijit mâinile şi picioarele, picioarele mai ales, mi-era ruşine cu ele, mi se părea că sunt grosolane. Am fost atentă la fiecare detaliu. Am luat chiar şi agenda mea, am calculat şi mi-am dat seama dezamăgită că trebuia să-mi vină ciclul. Am sperat să întârzie.

Când s-au întors copiii de la şcoală, au rămas muţi de uimire.

— Totul curat, chiar şi tu, a spus Ilaria. Ce frumoasă eşti.

Dar semnele de bucurie s-au terminat acolo. Se obişnuiseră să trăiască în dezordine şi revenirea neaşteptată a vechii ordini i-a alarmat. A trebuit să duc multă muncă de convingere ca să facă duş, să fie şi ei curaţi ca de sărbătoare.

— În seara asta vine tatăl vostru, toţi trebuie să facem astfel încât să nu mai plece, am spus eu.

Ilaria m-a anunţat parcă ameninţându-mă:

— Atunci îi povestesc despre cucui.

— Povesteşte-i ce vrei.

— Eu îi spun că, de când a plecat el, greşesc la teme şi-mi merge prost la şcoală, a spus Gianni cu multă emoţie în glas.

— Da, am aprobat, spuneţi-i totul. Spuneţi-i că aveţi nevoie de el, spuneţi-i că trebuie să aleagă între voi şi iubita asta nouă pe care o are.

Pe seară m-am spălat şi m-am machiat din nou, dar eram nervoasă, nu făceam decât să zbier din baie la copii care-şi făceau de lucru, creând dezordine. Mă cuprinsese o proastă dispoziţie din ce în ce mai mare, mă gândeam: uite, am coşuri pe bărbie şi pe tâmple, n-am parte niciodată de un strop de noroc în viaţă.

Apoi mi-a venit ideea să-mi pun cerceii care fuseseră ai bunicii lui Mario, bijuterii la care el ţinea mult, îi purtase şi mama lui toată viaţa. Erau nişte piese de valoare, în cincisprezece ani îmi îngăduise să-i port o singură dată, la nunta fratelui său, dar chiar şi atunci invocase tot felul de pretexte ca să mă facă să abandonez ideea. Era atât de gelos nu de teamă că-i rătăcesc sau mi-i fură cineva sau pentru că-i considera proprietatea lui exclusivă. Cred mai degrabă că, văzându-i la urechile mele, se temea să nu piardă cine ştie ce amintiri sau fantezii ale copilăriei şi adolescenţei.

M-am hotărât să-i arăt, o dată pentru totdeauna, că eram singura întrupare posibilă a acelor fantezii. M-am privit în oglindă şi, în ciuda înfăţişării slăbite, cearcănelor albăstrii, a unei gălbejeli pe care nici măcar machiajul nu reuşise s-o acopere, mi s-a părut că sunt frumoasă sau, mai bine zis, voiam să mă văd frumoasă cu orice preţ. Aveam nevoie de încredere. Pielea mea era încă neridată. Nu-mi arătam vârsta, cei treizeci şi opt de ani ai mei. Dacă puteam să ascund faţă de mine impresia că viaţa îmi fusese aspirată precum sângele, saliva şi mucusul în timpul unei operaţii chirurgicale, poate c-aş fi reuşit să-l păcălesc şi pe Mario.

Dar imediat m-am deprimat. Mi-am simţit pleoapele grele, o durere de spate, dorinţa de a plânge. Mi-am controlat chilotul, era pătat de sânge. Am rostit o înjurătură în dialect şi cu o izbucnire atât de furioasă a vocii, încât m-am temut că mă auziseră copiii. M-am spălat iarăşi şi m-am schimbat. În fine, s-a auzit soneria.

Mi-a sărit muştarul imediat, domnul se comporta ca un străin, nu-şi folosea cheile, voia să sublinieze că venise doar în vizită. Primul care a năvălit pe coridor a fost Otto, făcând salturi nebune, adulmecând agitat şi lătrând entuziasmat că-l recunoscuse. Apoi a venit Gianni care a deschis uşa şi a înţepenit parcă într-o poziţie de drepţi. Ilaria, aproape ascunzându-se după fratele ei, dar râzând cu ochi strălucitori, s-a aliniat în spatele lui. Eu am rămas în capătul coridorului, lângă uşa bucătăriei.

Mario a intrat încărcat cu pachete. Nu-l văzusem de fix treizeci şi patru de zile. Mi s-a părut mai tânăr, mai îngrijit la înfăţişare, chiar mai odihnit, şi stomacul mi s-a contractat într-un mod atât de dureros, încât am simţit că mai am puţin şi leşin. Pe corpul lui, pe chipul lui nu era niciun semn al dorului de noi. În timp ce eu purtam – imediat ce privirea lui alarmată a ajuns la mine, am fost convinsă de asta – toate semnele suferinţei, el nu reuşea să ascundă semnele stării sale bune, ale fericirii poate.

— Copii, lăsaţi-l în pace pe tatăl vostru, am spus cu voce prefăcut veselă după ce Ilaria şi Gianni terminaseră cu desfăcutul cadourilor, cu săritul de gâtul lui, cu pupatul şi cu cearta dintre ei pentru a-i capta atenţia.

Dar nu m-au ascultat. Am rămas într-un colţ supărată, în timp ce Ilaria proba rochiţa pe care i-o adusese tatăl ei, sclifosindu-se nevoie mare, iar Gianni se juca pe coridor cu o maşinuţă electrică după care Otto alerga lătrând. Am avut impresia că timpul începe să dea în clocot, ca şi cum în valuri moi s-ar revărsa pe foc dintr-o oală. A trebuit să suport povestea fetiţei, cu nuanţe dramatice, despre cucui şi despre vinovăţia mea, să-l văd pe Mario sărutând-o pe frunte şi asigurând-o că era un fleac, să-l aud pe Gianni exagerând cu necazurile lui de la şcoală care-i citea cu voce tare una dintre temele lui nu foarte apreciate de învăţătoare, din nou pe tatăl lui care i-o lăuda şi-l linişte. Ce imagine jalnică. Până la urmă, n-am mai rezistat, i-am împins cam urât pe copii în camera lor, am închis uşa ameninţând că-i pedepsesc dacă ies de acolo şi, făcând un efort considerabil să redau vocii mele un ton seducător, strădanie care a eşuat lamentabil, am spus:

— Bine. Te-ai distrat în Danemarca? A fost şi amanta ta?

El a clătinat din cap, a strâmbat din buze dezaprobator, a replicat cu voce joasă:

— Dacă faci aşa, îmi iau lucrurile şi plec imediat.

— Te întreb doar cum a fost călătoria. N-am voie să întreb?

— Nu pe tonul ăsta.

— Nu? Şi ce ton am? Ce ton trebuie să am?

— De persoană civilizată.

— Tu ai fost civilizat cu mine?

— Eu m-am îndrăgostit.

— Eu eram deja. De tine. Dar tu m-ai umilit şi mă umileşti în continuare.

Şi-a lăsat privirea în jos, mi s-a părut sincer trist, şi atunci m-am emoţionat, am început să-i vorbesc, pe neaşteptate, cu afecţiune, n-am putut să fac altcumva. I-am zis că-i înţelegeam situaţia, i-am zis că-mi închipuiam cât era de confuz; dar eu – am murmurat cu lungi pauze pline de suferinţă – oricât aş fi încercat să regăsesc o ordine, să înţeleg, să aştept, răbdătoare, ca furtuna să treacă, uneori cedam, uneori nu reuşeam. Apoi, ca să-i fac dovada

bunăvoinței mele, am extras din sertarul mesei din bucătărie mănunchiul de scrisori pe care i le scrisesem și le-am pus, cu grijă, în fața lui.

— Uite cât m-am străduit, i-am explicat, în ele sunt motivele mele și efortul pe care-l fac ca să le înțeleg pe ale tale. Citește.

— Acum?

— Dacă nu acum, atunci când?

A despăturit cu un aer abătut prima foaie, a parcurs câteva rânduri, s-a uitat la mine.

— O să le citesc acasă.

— Acasă la cine?

— Încetează, Olga. Dă-mi timp, te rog, să nu crezi că mie mi-e ușor.

— Cu siguranță mie mi-e mai greu.

— Nu-i adevărat. E ca și cum aș cădea în gol. Mi-e teamă de ore, de minute...

Nu știu ce a zis precis. Dacă e să fiu sinceră, cred că s-a referit doar la faptul că, trăind împreună, dormind în același pat, corpul celuilalt devine ca un ceas, „un contor” a spus – a folosit chiar această expresie – „un contor al vieţii care trece lăsând o dâră de nelinişte”. Dar eu am avut impresia că vrea să spună altceva, sigur am înţeles mai mult decât zisese în realitate şi, cu o vulgaritate calculată și crescândă, pe care el mai întâi a încercat s-o respingă și care apoi l-a amuţit, am şuierat:

— Vrei să spui că-ţi dădeam o stare de nelinişte? Vrei să spui că dormind cu mine te simţeai bătrân? Măsurai moartea pe curul meu, pe moliciunea lui de odinioară și pe felul în care a devenit acum? Asta vrei să spui?

— Sunt copiii dincolo.

— Acolo, aici... Și eu unde stau? Pe mine unde mă pui? Asta vreau să ştiu! Dacă tu ai o stare de nelinişte, ştii ce stare de nelinişte am eu? Citeşte, citeşte scrisorile! Nu reușesc să-i dau de cap! Nu înțeleg ce ni s-a întâmplat!

S-a uitat la scrisori cu o privire plină de repulsie.

— Dacă faci o obsesie din asta, n-o să înțelegi niciodată.

— Da? Și cum ar trebui să mă comport ca să nu fac o obsesie din asta?

— Ar trebui să-ţi abaţi atenţia.

Am simţit că se răsuceşte ceva în mine, m-a apucat dorinţa nebună să înțeleg dacă măcar devenea gelos, dacă ţinea încă să fie stăpân pe corpul meu, dacă putea accepta amestecul altuia.

— Sigur că-mi abat atenţia, am zis pe un ton frivol, nu te gândi că stau aici aşteptând. Dar o fac pentru mine, pentru copii, sigur nu ca să-ţi fac ţie pe plac. Ar fi culmea! Ai aruncat o privire? Ai văzut ce bine trăim noi trei? Și pe mine m-ai văzut?

Mi-am arcuit pieptul, am dat din cap făcând cerceii să se legene,

prezentându-i ironic mai întâi o parte a feţei mele, apoi pe cealaltă.

— Arăţi bine, a zis fără convingere.

— Bine pe dracu'. Arăt foarte bine. Întreabă-l pe vecinul nostru, întreabă-l pe Carrano cum arăt.

— Cântăreţul?

— Muzicianul.

— Te vezi cu el? m-a întrebat fără niciun chef.

Am râs oarecum sacadat.

— Da, să zicem că mă văd. Mă văd cu el exact aşa cum te vezi tu cu amanta ta.

— De ce tocmai ăla? E un tip care nu-mi place.

— Eu mă fut cu el, nu tu.

Şi-a frecat apăsat cu mâinile faţa, apoi a murmurat:

— O faci şi în faţa copiilor?

Am zâmbit.

— Să mă fut?

— Să vorbeşti aşa.

Mi-am pierdut orice control, am început să urlu:

— Să vorbesc cum? M-am săturat să fiu amabilă. Tu m-ai rănit, tu mă distrugi şi eu trebuie să vorbesc ca o soţie de ispravă bine-crescută? Du-te dracului! Ce cuvinte trebuie să folosesc pentru ce mi-ai făcut, pentru ce-mi faci? Ce cuvinte trebuie să folosesc pentru ce învârţi cu aia? Să vorbim despre asta! Îi lingi pizda? I-o bagi în cur? Faci cu ea toate lucrurile pe care nu le-ai făcut cu mine? Spune-mi! Pentru că eu oricum vă văd! Eu văd cu ochii ăştia tot ce faceţi împreună, văd de o sută de mii de ori, văd noaptea şi ziua, cu ochii deschişi şi cu ochii închişi! Dar, ca să nu-l tulbur pe domnul, ca să nu-i tulbur pe copiii lui, trebuie să folosesc un limbaj decent, trebuie să fiu delicată, trebuie să fiu elegantă! Cară-te de aici! Cară-te, imbecilule!

S-a ridicat imediat, a intrat degrabă în biroul lui, a băgat nişte cărţi şi caiete într-o geantă, s-a oprit o clipă parcă vrăjit de computer, a luat o cutie cu nişte dischete, alte lucruri din sertare.

Mi-am tras răsuflarea, m-am dus după el. Aveam în minte o mulţime de acuzaţii. Voiam să urlu la el: nu atinge nimic; sunt lucruri la care ai lucrat în timp ce eu eram dincolo, mă ocupam de tine, făceam cumpărături, găteam, e timp care îmi aparţine într-o măsură, lasă totul acolo. Dar acum eram îngrozită de consecinţele fiecărui cuvânt pe care-l rostisem, ale celor pe care le-aş fi putut rosti, mă temeam că-l dezgustasem, c-o să plece cu adevărat.

— Mario, scuze, vino, să vorbim... Mario! Sunt doar un pic nervoasă...

S-a dus spre uşă respingându-mă, a deschis-o şi a spus:

— Trebuie să plec. Dar mă întorc, nu-ţi face griji. Mă întorc pentru copii.

A dat să iasă, s-a oprit, a zis:

— Nu-ţi mai pune cerceii ăia. Nu-ţi vin bine.

Apoi a dispărut fără să închidă uşa.

Eu am împins-o cu putere, era o uşă veche atât de distrusă, încât s-a lovit şi a ricoşat deschizându-se iarăşi. Atunci am lovit-o cu piciorul furioasă până s-a închis. Pe urmă am alergat pe balcon în timp ce câinele chelălăia pe lângă mine îngrijorat. Am aşteptat să iasă în stradă, am strigat disperată:

— Spune-mi unde locuieşti, lasă-mi măcar un număr de telefon! Cum fac dacă am nevoie de tine, dacă se simt rău copiii...

Nici n-a ridicat capul. Am strigat scoasă din minţi:

— Vreau să ştiu cum o cheamă pe târfa aia, trebuie să-mi spui... Vreau să ştiu dacă e frumoasă, vreau să ştiu câţi ani are...

Mario a urcat în maşină, a pornit motorul. Maşina a dispărut pe sub vegetaţia din centrul piaţetei, a reapărut, a dispărut din nou.

— Mama, m-a strigat Gianni.

9.

M-am răsucit. Copiii deschiseseră uşa camerei lor, dar nu îndrăzneau să treacă de prag. Înfăţişarea mea nu era, probabil, încurajatoare. Mă urmăreau de acolo îngroziţi.

Aveau o asemenea privire, încât, la fel ca unele personaje din poveştile cu fantome, m-am gândit că văd mai mult decât puteai vedea în realitate. Poate că lângă mine era, rigidă ca o statuie funerară, femeia părăsită din amintirile copilăriei mele, sărmana. Venise de la Napoli la Torino să mă prindă de marginea fustei, înainte să cad de la etajul al cincilea. Ştia că voiam să plâng pe umărul soţului meu lacrimi de sudoare rece şi sânge, să-i strig: rămâi. Ea, sărmana, îmi amintesc că făcuse asta. La un moment dat, într-o seară, se otrăvise. Mama le spunea cu voce joasă celor două lucrătoare, una brunetă, cealaltă blondă: „Sărmana crezuse că soţul o să regrete şi o să dea fuga degrabă la căpătâiul ei, ca să fie iertat”. În schimb, el rămăsese departe, prudent, cu cealaltă femeie pe care o iubea acum. Şi sentimentele de amărăciune ale acelei poveşti şi ale altora, identice, pe care le cunoştea o făceau pe mama să râdă amar. Femeile fără iubire îşi pierdeau strălucirea din ochi, femeile fără iubire mureau de vii. Glăsuia aşa când cosea ore în şir, iar între timp le vorbea de rău pe clientele care, la sfârşitul anilor şaizeci, încă-şi făceau hainele pe comandă la ea. Naraţiune, bârfa şi cusut: eu ascultam. Acolo, sub masă, în timp ce mă jucam, am descoperit nevoia de a scrie poveşti. Bărbatul infidel care fugise la Pescara nu venise nici măcar atunci când soţia lui ajunsese intenţionat între viaţă şi moarte, şi fusese nevoie să fie chemată o ambulanţă, să fie dusă la spital. Nişte fraze care-mi rămăseseră pentru totdeauna întipărite în minte. Să ajungi intenţionat între viaţă şi moarte, ca un echilibrist pe sârmă. Auzeam cuvintele mamei mele şi, nu ştiu de ce, îmi închipuiam că sărmana se întinsese din iubire pentru soţul ei pe lama unei săbii şi lama îi tăiase rochia şi pielea. Când am văzut că se întorsese de la spital, mi s-a părut mai sărmană decât înainte, pe sub rochie avea o tăietură roşu-închis. Vecinii fugeau de ea, dar numai pentru că nu ştiau cum să-i vorbească, ce anume să-i spună.

M-am trezit din reverie, ranchiuna s-a întors şi ea, voiam să mă prăvălesc peste Mario cu toată greutatea mea, să-l persecut. Am hotărât ca de a doua zi să încep din nou să-i sun pe vechii prieteni şi să reiau legătura cu ei. Dar telefonul nu funcţiona, Mario spusese adevărul în această privinţă. Cum ridicam receptorul, se auzea un şuierat insuportabil, un zgomot de voci

îndepărtate.

Am recurs la mobil. Am vorbit, metodic, cu toţi cunoscuţii mei pe un ton artificial blând, am lăsat să se înţeleagă că mă liniştеam, că învăţam să accept noua realitate. Pe cei care mi s-au părut disponibili am început să-i întreb, prudent, de Mario, de femeia aia a lui, cu aerul cuiva care ştie deja totul şi vrea doar să stea un pic la taclale ca să-şi descarce sufletul. Cei mai mulţi mi-au răspuns monosilabic, intuind că încercam să desfăşor o anchetă vicleană. Dar unii n-au rezistat, mi-au dezvăluit, prudent, mici detalii: amanta soţului meu avea un Volkswagen metalizat; purta mereu nişte cizme roşii, foarte vulgare; era o blondină destul de ştearsă, a cărei vârstă era imposibil de ghicit. Lea Farraco s-a dovedit cea mai dispusă la pălăvrăgeală. N-a bârfit, ca să fiu sinceră, s-a limitat să-mi spună ce ştia. De întâlnit, nu-i întâlnise niciodată. Despre femeie nu avea ce să-mi spună. Ştia, în schimb, că locuiau împreună. Nu ştia adresa, dar umbla vorba că locuiau prin împrejurimile pieţei Brescia, da, chiar acolo, piaţa Brescia. Se refugiaseră departe, într-un loc nu foarte îmbietor, pentru că Mario nu voia să vadă pe nimeni şi nici nu voia să fie văzut, mai ales de prietenii vechi de la Politehnică.

Insistam să aflu mai multe când mobilul, pe care nu ştiu de cât timp nu-l pusesem la încărcat, n-a mai dat semne de viaţă. Am căutat frenetic prin casă încărcătorul, nu l-am găsit. Cu o zi înainte reordonasem fiecare colţişor pentru vizita lui Mario, fără îndoială îl vârâsem într-un loc sigur de care acum, oricât scotoceam, agitată, peste tot, nu reuşeam să-mi amintesc. Am făcut o criză de nervi, Otto a început să latre în mod insuportabil, am aruncat cu mobilul în perete ca să evit să-l arunc înspre câinele-lup.

Aparatul s-a spart în două, bucăţile au ajuns pe podea şi au scos două sunete seci, câinele s-a năpustit asupra lor, lătrând ca şi cum ar fi fost vii. Când m-am liniştit, m-am dus la telefonul fix, am ridicat receptorul, am auzit din nou şuieratul acela lung, vocile depărtate. Dar în loc să închid, aproape în mod automat, cu un gest obişnuit al degetelor, am format numărul lui Lea. Şuieratul s-a întrerupt brusc, tonul a revenit, misterele telefoanelor.

S-a dovedit inutil să încerc s-o sun încă o dată. De-acum trecuse ceva timp şi când prietena mea mi-a răspuns, am simţit că se chinuia să fie reticentă. Poate c-o dojenise soţul ei sau ea însăşi îşi regretase contribuţia la complicarea unei situaţii deja celebru de complicată. Mi-a zis cu o stinghereală afectuoasă că nu ştia altceva. Nu-l văzuse pe Mario de mult şi despre iubita lui chiar nu ştia nimic, dacă era tânără, dacă era bătrână, dacă lucra. Cât despre locuinţa lor, piaţa Brescia era doar un indiciu cu caracter general: putea fi vorba de bulevardul Palermo, strada Teramo, strada Lodi, greu de spus, în toată zona aceea nu erau decât nume de oraşe. Şi, oricum, i

se părea destul de neobişnuit că Mario ajunsese acolo. M-a sfătuit să renunţ, timpul le-ar fi rezolvat pe toate.

Asta nu m-a împiedicat, în aceeaşi seară, să aştept să adoarmă copiii pentru ca apoi să ies cu maşina şi să mă învârt până spre ora unu, două noaptea prin piaţa Brescia, pe bulevardul Brescia, pe bulevardul Palermo. Am înaintat lent. În zona aceea, unitatea oraşului mi s-a părut distrusă – o despicătură largă, marcată de şinele strălucitoare ale tramvaiului, îl vătăma. Cerul negru, străpuns doar de o macara înaltă şi elegantă, comprima clădirile joase şi lumina bolnăvicioasă a stâlpilor, ca fundalul implacabil al unui piston în mişcare. Când prelatele albe sau albastre, deschise pe balcoane şi fluturate de adierea vântului, se izbeau de farfuriile gri ale antenelor parabolice, se auzeau un fel de pocnituri. Am parcat, m-am plimbat pe străzi cu o îndârjire plină de ranchiună. Speram să-i întâlnesc pe Mario şi pe amanta lui. Îmi doream. Mă gândeam să-i pot surprinde când se dădeau jos din Volkswagenul ei, la întoarcere de la film sau restaurant, veseli aşa cum fuseserăm el şi cu mine cel puţin până când se născuseră copiii. Dar nimic: un şir de maşini goale, prăvălii închise, un beţiv ghemuit într-un ungher. După câteva clădiri restaurate recent veneau construcţii părăginite, însufleţite de voci străine. Am citit pe acoperişul de ţigle al unei construcţii joase, cu galben: Silvano liber. El liber, noi liberi, toţi liberi. Dezgust al frământărilor care înlănţuie, legături ale vieţii apăsătoare. M-am sprijinit vlăguită de peretele vopsit în albastru al unei clădiri de pe strada Alessandria, cu litere gravate în piatră, „Grădiniţa *Principe di Napoli*". Iată unde mă aflam, auzeam tare accente din sud în minte, oraşe depărtate se îmbinau dintr-odată, imaginea albastră a mării şi cea albă a Alpilor. Sărmana din piaţa Mazzini, cu treizeci de ani în urmă, se sprijinea, la fel ca mine acum, de un zid, de un perete, când i se tăia respiraţia din cauza disperării. Nu reuşeam, ca ea de altfel, să simt alinarea revoltei, a răzbunării. Chiar dacă Mario şi noua lui iubită ar fi stat, într-adevăr, pitiţi într-una dintre acele clădiri – în casa impunătoare care dădea spre o curte vastă, cu inscripţia „aluminiu" la intrare, cu pereţii groşi ai balcoanelor cu prelate –, sigur ar fi învăluit cu acea prelată impermeabilă, care obstrucţiona privirile indiscrete ale vecinilor, fericirea lor de a fi împreună, iar eu nu puteam face nimic, nimic, cu toată suferinţa mea, cu toată mânia mea, ca să sfâşii paravanul în spatele căruia se ascundeau şi să apar în faţa lor, ca să-i fac nefericiţi cu nefericirea mea.

Am hoinărit pe străzi negre-violet, cu certitudinea smintită (acele certitudini fără nicio bază pe care le numim premoniţii, debuşeul fantastic al dorinţelor noastre) că erau pe acolo, pe undeva, în spatele unei uşi de intrare, după un colţ, în spatele unei ferestre şi poate chiar mă şi vedeau şi

se retrăgeau ca nişte criminali fericiţi de crimele lor.

Dar n-am izbutit nimic, m-am întors acasă spre ora două, sleită de dezamăgire. Am parcat pe bulevard, am urcat spre piaţetă, am văzut silueta lui Carrano care se îndrepta spre intrare. Cutia instrumentului îi ieşea ca un spin de după umerii încovoiaţi.

Am avut impulsul să-l strig, nu mai suportam singurătatea, aveam nevoie să vorbesc cu cineva, să mă cert, să ţip. Am grăbit pasul ca să-l ajung din urmă, dar el dispăruse deja dincolo de uşă. Şi dacă aş fi început să alerg (şi nu aveam curaj, mă temeam să nu se distrugă asfaltul, parcul, fiecare trunchi de copac, chiar și luciul negru al râului), n-aş fi reușit să-l prind din urmă înainte să intre în lift. Mă pregăteam oricum s-o fac când am văzut că era ceva pe jos, sub stâlpul cu două felinare.

M-am aplecat, era anvelopa de plastic a unui permis de conducere. Am deschis-o, am văzut faţa muzicianului, dar mult mai tânăr: Aldo Carrano; se născuse într-un mic sat din sud; după data lui de naştere rezulta că avea aproape cincizeci şi trei de ani, urma să-i împlinească în august. Acum aveam o scuză plauzibilă să-i sun la uşă.

Am pus în buzunar documentul, am intrat în lift, am apăsat butonul cu numărul patru.

Liftul mi s-a părut mai lent decât de obicei, zumzăitul din liniștea absolută mi-a accelerat ritmul bătăilor inimii. Dar când s-a oprit la etajul al patrulea, m-a cuprins panica, n-am ezitat o clipă și am apăsat butonul cu numărul cinci.

Acasă, acasă imediat. Dacă se treziseră copiii, dacă mă căutaseră prin camerele pustii? Lui Carrano aveam să-i dau înapoi permisul a doua zi. De ce să bat la uşa unui străin la ora două noaptea?

O învălmășeală de animozităţi, de sentimente revanşarde, necesitatea de a pune la încercare puterea jignită a trupului meu îmi mistuiau orice rămășiță de bun-simţ.

Da, acasă.

10.

A doua zi, Carrano şi permisul lui de conducere au alunecat, cu ceva rezistenţă, în uitare. Copiii tocmai plecaseră la scoală când mi-am dat seama că în casă era o invazie de furnici. Se întâmpla în fiecare an în anotimpul acela, cum dădea căldura. În şiruri dese înaintau de pe ferestre, de pe balcon, se iveau de sub parchet, se piteau în mare grabă din nou în crăpături, mărşăluiau spre bucătărie, spre zahăr, pâine, gem. Otto le amuşina, lătra şi, fără să vrea, le căra în toate colţurile casei, ascunse în blana lui.

Am dat fuga să iau mopul şi am spălat foarte bine fiecare cameră. Am stors o coajă de lămâie în locurile care mi se păreau mai expuse. Am aşteptat apoi, foarte agitată. Cum au reapărut, am identificat cu precizie locurile de acces în apartament, nenumăratele locuri pe unde intrau, pe unde ieşeau, şi le-am umplut cu talc. Când mi-am dat seama că nici talcul, nici lămâia nu erau suficiente, am hotărât să trec la un insecticid, deşi mă temeam pentru sănătatea lui Otto, care lingea totul şi pe toată lumea, fără să deosebească ce e sănătos şi ce e nociv.

M-am dus să scotocesc în debara şi am găsit acolo un spray. Am citit cu atenţie instrucţiunile, l-am închis pe Otto în camera copiilor şi am stropit cu lichid toxic prin toate colţurile casei. Nu mi-a plăcut să fac asta, simţeam că spray-ul putea să fie foarte bine prelungirea vie a trupului meu, un pulverizator al amărăciunii manifeste în corp. Apoi am aşteptat, încercând să nu bag în seamă lătrăturile lui Otto care râcâia la uşă. M-am dus pe balcon ca să nu respir aerul otrăvit din casă.

Balconul se întindea în gol ca o trambulină peste o piscină. Era o zăpuşeală care apăsa greu peste copacii nemişcaţi din parc, încleşta sclipirea azurie a fluviului Pad, iolele gri sau albastru-deschis ale vâslaşilor şi arcadele podului Prinţesa Isabella. Jos l-am văzut pe Carrano care se învârtea aplecat pe bulevard, în căutarea, evident, a permisului lui de conducere.

— Domnule! Domnule Carrano! am strigat.

Dar am avut mereu o voce domoală, nu ştiu să zbier, cuvintele îmi cad la mică distanţă, ca pietrişul aruncat de mâna unui copil. Voiam să-i spun că documentul lui era la mine, dar el nici măcar nu s-a întors. Atunci am rămas în tăcere să-l privesc de la etajul al cincilea – slab, dar lat în umeri, cu părul grizonant şi des. Simţeam în mine o ostilitate tot mai mare faţă de el, cu atât mai îndârjită cu cât ştiam că e iraţională. Cine ştie ce secrete de om singur

avea, poate obsesia masculină pentru sex, cultul până la vârstă înaintată al pulii. Nici el nu vedea probabil mai departe de jetul lui tot mai slab de spermă, era fericit numai când putea să constate că i se mai scula, ca frunzele muribunde ale unei plante ofilite care primeşte apă. Necioplit cu trupurile de femeie de care avea parte, grăbit, murdar, cu siguranţă avea ca unic scop să nimerească ţinte ca într-un poligon, să pătrundă într-o pizdă roşie ca într-o idee fixă înconjurată de cercuri concentrice. Cu atât mai bine dacă smocul de păr e tânăr şi lucios, ah, calitatea unui cur ferm. Aşa gândea, i-am atribuit acele gânduri, iar pe mine m-au traversat zvâcnete scurte şi intense de mânie. Mi-am revenit numai când, privind jos, mi-am dat seama că silueta ca o lamă subţire şi neagră a lui Carrano nu mai tăia bulevardul.

Am intrat, mirosul de insecticid se atenuase. Am măturat dârele negre de furnici moarte, am spălat din nou plină de elan, cu buzele ţuguiate, podelele, m-am dus să-l eliberez pe Otto care chelălăia disperat. Dar am observat cu dezgust că acum camera copiilor era invadată. Dintre stinghiile desprinse ale vechiului parchet ieşeau înşirate, cu foarte hotărâtă energie, patrule negre într-o fugă disperată.

M-am apucat din nou de treabă, nu aveam încotro, dar fără chef deja, descurajată de senzaţia unui lucru inevitabil, cu atât mai neplăcută pentru mine, cu cât acel furnicar mi se părea că-şi cere dreptul la o viaţă activă şi intensă care nu cunoaşte obstacole, ci, dimpotrivă, la fiecare piedică, etalează o încăpăţânată şi nemiloasă voinţă de a face cum vrea el.

După ce am dat cu insecticid şi în camera aceea, i-am pus lesa lui Otto şi l-am lăsat să mă târască în jos pe scări, de la un palier la altul, gâfâind.

11.

Câinele înainta pe bulevard, enervat de frâna pe care i-o impuneam, de muşcătura zgărzii. Am trecut prin faţa ciotului de submarin verde care-i plăcea mult lui Gianni, am intrat în tunelul plin de inscripţii obscene, am urcat spre păduricea de pini. La ora aceea, mamele – grupuri compacte de mămici vorbăreţe – stăteau la umbra copacilor, într-un cerc de cărucioare asemănător cu al acelora dintr-un bivuac din filmele western, sau îşi supravegheau copiii de câţiva ani care trăncăneau şi se jucau cu mingea puţin mai departe. Cele mai multe nu agreau câinii lăsaţi liberi. Îşi proiectau spaimele asupra animalelor, se temeau să nu-i muşte pe copii sau să nu murdărească locurile de joacă.

Câinele-lup suferea, voia să alerge şi să se joace, dar nu ştiam ce să fac. Mă simţeam cu nervii întinşi la maximum şi voiam să evit orice conflict. Mai bine să-l strunesc pe Otto cu câteva smucituri puternice decât să mă cert.

Am intrat în păduricea de pini sperând ca acolo să nu fie astfel de capsomani. Câinele acum adulmeca pământul fremătând. Întotdeauna mă ocupasem puţin de el, dar îmi era drag. Şi el mă iubea, dar fără să aibă cine ştie ce aşteptări. Mario îl hrănise tot timpul, se jucase cu el, îl alergase în aer liber. Şi acum, când soţul meu dispăruse, Otto, ca un animal cu un temperament echilibrat, se adapta la absenţa lui cu oarecare melancolie şi lătrând enervat că nu respectam obiceiurile fixate. De exemplu, Mario cu siguranţă i-ar fi dat drumul din lesă de mult, imediat după tunel, şi între timp ar fi intrat în vorbă cu doamnele de pe bănci ca să le îmbuneze şi să sublinieze că Otto avea o fire blândă, era prietenul copiilor. Eu, în schimb, chiar şi în pădurice voiam să fiu sigură că n-o să supere pe nimeni şi abia atunci i-am dat drumul. A înnebunit de bucurie, alergând în viteză în toate direcţiile.

Atunci am cules de pe jos o nuia lungă, flexibilă şi am încercat-o prin aer, mai întâi fără chef, apoi cu mai multă hotărâre. Îmi plăcea cum şuiera, era un joc din copilărie. O dată mă aflam în curtea casei, găsisem o ramură subţire de felul acela şi şfichiuiam aerul cu ea, făcând-o să vâjâie. Atunci am auzit spunându-se că vecina noastră, nereuşind să moară otrăvindu-se, se înecase prin părţile Capului Miseno. Zvonul trecea de la o fereastră la alta, de la un etaj la altul. Mama m-a chemat imediat în casă, era nervoasă, deseori se supăra pe mine degeaba, nu făcusem nimic rău. Uneori îmi dădea impresia că nu mă place, ca şi cum ar recunoaşte pe faţa mea ceva din ea ce detesta,

un rău al ei secret. Atunci mi-a interzis să mai cobor în curte ori să stau pe scară. Am rămas într-un colţ întunecos al casei, visând povestea corpului plin de apă şi fără răsuflare al sărmanei, scrumbie argintie de pus la sărat. Şi în consecinţă, de fiecare dată când mă jucam biciuind aerul ca s-o enervez, îmi venea în minte ea, femeia în saramură. Bolboroseala înecului, în timp ce apa o purta cu ea toată noaptea, până la Capul Miseno. Doar la gândul acela, acum, îmi venea să biciui aerul din pădurice tot mai tare, cum făceam mică fiind, ca să evoc spiritele, poate ca să le alung, şi cu cât depuneam mai multă energie, cu atât şuieratul devenea mai tăios. Am izbucnit în râs singură văzându-mă aşa, o femeie de treizeci şi opt de ani aflată într-o situaţie gravă, care se întoarce brusc la un joc de-al ei din copilărie. Da, îmi spuneam, facem, ne imaginăm, şi ca adulţi, o grămadă de lucruri fără sens, de bucurie sau epuizare. Şi râdeam agitând creanga aceea lungă şi subţire, îmi venea tot mai mult să râd.

Am încetat doar când am auzit ţipete. Un ţipăt prelung de femeie tânără, o fată care apăruse pe neaşteptate în capătul aleii. Masivă, nu grasă, cu o constituţie osoasă şi robustă pe sub pielea albă, şi cu chipul marcat, cu părul foarte negru. Zbiera ţinându-se cu putere de bara unui cărucior, din care răsunau scâncetele unui bebeluş. În acest timp, Otto lătra ameninţător spre ea, speriat la rândul lui de urlete şi scâncete. Am început să alerg în direcţia lor, ţipând şi eu către câine: treci la locul tău, treci la locul tău. Dar el a lătrat în continuare şi femeia a ţipat la mine:

— Ştiţi că trebuie să-l ţineţi în lesă? Ştiţi că trebuie să-i puneţi botniţă?

Proastă urâtă. Ea avea nevoie de lesă. I-am strigat asta, nereuşind să mă abţin.

— Ai ceva în creierul ăla? Dacă începi să urli, sperii copilul, iar copilul urlă şi el, şi amândoi speriaţi câinele care din cauza asta latră! Acţiune şi reacţiune, la dracu’, acţiune şi reacţiune! Tu ar trebui să-ţi pui botniţă!

Ea a reacţionat la fel de agresiv. S-a înfuriat pe mine, pe Otto care lătra în continuare. L-a adus în discuţie pe soţul ei, a zis ameninţătoare că el ştia ce să facă, o să rezolve definitiv tâmpenia aia cu câinii liberi prin parc, a ţipat că spaţiile verzi erau pentru copii şi nu pentru animale. Apoi a luat copilul care scâncea în cărucior, l-a ridicat şi l-a strâns la sân murmurând cuvinte liniştitoare, nu ştiu dacă pentru ea însăşi sau pentru el. În cele din urmă, a şuierat cu ochii holbaţi, cu privirea îndreptată spre Otto:

— Îl vedeţi? Îl auziţi? Dacă n-o să mai am lapte, o să vă fac să plătiţi pentru asta!

Poate că a fost referirea aceea la lapte, nu ştiu, dar am simţit un fel de smucitură în piept, o trezire bruscă a auzului, a ochilor. Dintr-odată l-am văzut pe Otto în toată realitatea lui, cu colţi ascuţiţi, urechi ciulite, păr

zburlit, privire feroce, cu toţi muşchii pregătiţi să sară, lătrăturile ameninţătoare. Era un spectacol într-adevăr înspăimântător, mi s-a părut ieşit din fire, transformat într-un alt câine, foarte rău şi imprevizibil. Câinele prost şi rău din basme. Fusese – m-am convins – un act intolerabil de nesupunere că nu se aşezase în tăcere aşa cum îi poruncisem, ci, dimpotrivă, continuase să latre, complicând situaţia.

— Gata, Otto, încetează! am zbierat la el.

Pentru că nu s-a oprit, am ridicat ameninţător creanga pe care o aveam în mâini, dar el nici atunci n-a tăcut. Asta m-a făcut să-mi pierd răbdarea, l-am plesnit cu putere. Am auzit şfichiuitul în aer şi am văzut chipul lui uluit când a primit lovitura peste ureche. Câine prost, câine prost pe care Mario îl dăruise pe când era pui lui Gianni şi Ilariei, care crescuse în casa noastră, care devenise un animăluţ afectuos, cadou pe care, în realitate, soţul meu şi-l făcuse sieşi, visa la un astfel de câine încă din copilărie, nici vorbă să fi fost vreo dorinţă a lui Gianni şi Ilariei, câine răsfăţat, animal care ieşise mereu învingător. Acum urlam la el asta, animalule, animal nenorocit, şi mă auzeam cu claritate în timp ce o făceam, îl biciuiam, biciuiam, biciuiam şi el scheuna ghemuit, cu corpul tot mai lipit de pământ, cu urechile lăsate, nemişcat şi trist în faţa acelei serii de lovituri de neînţeles.

— Dar ce faceţi? a murmurat femeia.

Pentru că nu i-am răspuns, ci am continuat să-l lovesc pe Otto, s-a îndepărtat în grabă, împingând căruciorul doar cu o mână, nemaifiind îngrozită de câine, ci de mine.

12.

Când mi-am dat seama de acea reacţie, m-am oprit. Am văzut-o pe femeia care aproape alerga pe cărare, ridicând uşor praful în urma ei, şi apoi l-am auzit pe Otto care chelălăia cu botul între labe, nefericit.

Am aruncat creanga, m-am ghemuit lângă el, l-am mângâiat mult timp. Ce-i făcusem? Mă descompusesem, ca atacată de un acid, în simţirea lui de biet animal dezorientat. Îi făcusem cunoştinţă cu zdruncinătura brutală a lucrurilor care vin din senin. Îi răvăşisem alcătuirea stratificată a experienţei, acum totul era un flux capricios. Da, bietule Otto, i-am murmurat nu ştiu cât timp, da.

Ne-am întors acasă. Am deschis uşa şi am intrat. Dar am simţit că era cineva înăuntru, casa nu era pustie.

Otto a ţâşnit rapid pe coridor, recăpătându-şi vitalitatea şi veselia. Am alergat în camera copiilor, erau acolo, fiecare aşezat pe patul lui, cu ghiozdanele lăsate pe podea, având un aer perplex. Am controlat ceasul, se întâmplase că uitasem de ei.

— Ce e mirosul ăsta urât? a întrebat Gianni, respingându-l pe Otto care se bucura văzându-l.

— Insecticid. Avem furnici în casă...

— Când mâncăm? s-a văicărit Ilaria.

Am clătinat din cap. Aveam în minte o întrebare confuză şi între timp le explicam cu voce tare copiilor că nu făcusem cumpărături, nu gătisem, nu ştiam ce să le dau de mâncare, de vină erau furnicile.

Apoi am tresărit. Întrebarea era următoarea:

— Cum aţi intrat în casă?

Da, cum intraseră? Nu aveau chei, nu le dădusem aşa ceva, mă îndoiam că se pricep să forţeze abil o încuietoare. Şi totuşi, erau acolo în camera lor, ca nişte năluci. I-am strâns exagerat în braţe, i-am îmbrăţişat ca să fiu sigură că sunt chiar ei în carne şi oase şi că nu vorbeam cu nişte fantome.

— Uşa era întredeschisă, a răspuns Gianni.

M-am dus la uşă, am studiat-o cu atenţie. N-am găsit urme de intrare prin efracţie, dar era normal, încuietoarea era veche, era un fleac s-o deschizi.

— Nu era nimeni în casă? i-am întrebat pe copii foarte agitată, şi între timp deja mă gândeam: dacă hoţii au fost surprinşi de copii şi acum stau pitiţi pe undeva?

Am străbătut casă, ţinându-i strâns pe ei lângă mine şi consolată doar de

faptul că Otto continua să ţopăie în jurul nostru fără să pară alarmat. M-am uitat peste tot, nimeni. Totul era în perfectă ordine, curat, nu mai era nici măcar urmă de vânzoleala furnicilor.

— Ce mâncăm? a întrebat Ilaria din nou.

Am pregătit o omletă. Gianni şi Ilaria au devorat-o, eu am ronţăit doar un pic de pâine şi brânză. Am făcut-o cu mintea în altă parte, am ascultat la fel de absent pălăvrăgelile copiilor, ce făcuseră la şcoală, ce păţiseră de-a lungul zilei.

Între timp mă gândeam: hoţii scotocesc peste tot, răstoarnă sertare, dacă nu găsesc nimic de furat, se răzbună căcându-se în aşternuturi, pişându-se peste tot. Nimic din toate astea în apartament. Şi, de altfel, nu era o regulă. M-am pierdut în amintirea unui episod din urmă cu douăzeci de ani, când încă locuiam în casa părinţilor mei. Contrazicea toate zvonurile despre comportamentele hoţilor. Când ne-am întors acasă, am găsit uşa forţată, dar casa era în perfectă ordine. Nu era nici măcar urma vreunei răzbunări scabroase. Abia după câteva ore am descoperit că lipsea singurul obiect de valoare pe care-l aveam: un ceas de aur pe care tata i-l dăruise mamei cu ani în urmă.

I-am lăsat pe copii în bucătărie şi m-am dus să văd dacă banii erau în locul unde îi puneam de obicei. Erau. În schimb, n-am găsit bijuteriile bunicii lui Mario. Nu erau la locul lor, în sertarul noptierei, şi în niciun alt loc din casă.

13.

Mi-am petrecut noaptea şi zilele care au urmat captivă în gânduri. Mă simţeam implicată pe două fronturi: să ţin pe loc realitatea mărginind fluxul imaginilor mentale şi al gândurilor; să încerc între timp să-mi adun curajul, închipuindu-mi că sunt salamandra care ştie să treacă prin foc fără să simtă durere.

Nu sucomba, mă îmboldeam. Luptă. Mă temeam mai ales de incapacitatea mea tot mai mare de a mă opri într-un gând, de a mă concentra la o acţiune necesară. Mă speriau torsiunile bruşte, necontrolate. Mario, scriam ca să-mi fac curaj, n-a luat după el lumea, s-a luat numai pe sine. Şi tu nu eşti o femeie de acum treizeci de ani. Tu aparţii prezentului, agaţă-te de el, nu da înapoi, nu te pierde, ţine-te tare. Mai ales nu te abandona unor monologuri împrăştiate sau defăimătoare sau furioase. Şterge semnele de exclamaţie. El a plecat, tu rămâi. N-o să te mai bucuri de strălucirea ochilor lui, a cuvintelor, şi ce-i cu asta? Organizează-ţi apărarea, păstrează-ţi integritatea, nu te lăsa distrusă ca un obiect decorativ, nu eşti un bibelou, nicio femeie nu e un bibelou. *La femme rompue*, ah, *rompue*, înfrântă pe dracu'. Obligaţia mea, mă gândeam, e să demonstrez că poţi rămâne sănătoasă la minte. Să mi-o demonstrez mie, nimănui altcuiva. Dacă sunt expusă guşterilor, o să mă lupt cu guşterii. Dacă sunt expusă furnicilor, o să mă lupt cu furnicile. Dacă sunt expusă hoţilor, o să mă lupt cu hoţii. Dacă sunt expusă mie însămi, o să mă lupt cu mine.

Între timp mă întrebam: cine a venit în casa asta, cine a luat tocmai cerceii şi nimic altceva. Îmi răspundeam: el. A luat cerceii familiei sale. Vrea să mă facă să înţeleg că nu mai sunt sânge din sângele lui, m-a transformat într-o străină, m-a îndepărtat definitiv de el.

Dar apoi mă răzgândeam, ideea aia mi se părea prea insuportabilă. Îmi spuneam: fii atentă. Rămâi la hoţi. Toxicomani poate. Împinşi de nevoia urgentă a unei doze. Posibil, probabil. Şi, de teamă că exagerez cu fantezia, mă opream din scris, mă duceam la uşa casei, o deschideam, o închideam fără s-o trântesc. Apoi apucam mânerul, trăgeam spre mine cu putere şi da, uşa se deschidea, încuietoarea nu ţinea, prinderea era uzată, ivărul abia intra, doar un milimetru. Părea închisă, dar era suficient să tragi de ea şi se deschidea. Apartamentul, viaţa mea şi a copiilor mei, totul era deschis, expus zi şi noapte oricui.

Am ajuns repede la concluzia că trebuia să schimb broasca. Dacă în casă

intraseră hoţii, se puteau întoarce. Dacă intrase Mario, pe furiş, tocmai, ce îl deosebea de un hoţ? Dimpotrivă, era mai rău. Să intre pe ascuns în propria casă. Să scotocească în locurile cunoscute, să citească, eventual, descătuşările mele, scrisorile mele. Inima îmi exploda în piept de mânie. Nu, n-ar mai fi trebuit niciodată să treacă pragul acela, niciodată, copiii înşişi ar fi fost de acord cu mine, nu se vorbeşte cu un tată care pătrunde în casă pe furiş şi nu lasă nici măcar o urmă, nu un salut, nu un la revedere, nici măcar un ce faceţi.

Astfel, chiar pe acest val, când al resentimentelor, când doar al îngrijorării, am avut convingerea că trebuia să pun o nouă broască la uşă. Dar – mi-au explicat vânzătorii cu care am vorbit – oricât ar fi închis broaştele cum trebuiau uşa cu plăcuţele, şildurile, rozetele, cilindrii şi clapele, toate însă, dacă se dorea, puteau fi descuiate, forţate. M-au sfătuit aşadar, pentru liniştea mea, să blindez uşa.

Am şovăit mult timp, nu puteam cheltui bani cu inima împăcată. Odată cu dezertarea lui Mario era simplu de prevăzut că situaţia mea financiară o să se înrăutăţească. Totuşi, în cele din urmă, m-am hotărât şi am început să umblu prin magazine specializate, comparând preţuri şi performanţe, avantaje şi dezavantaje. La final, după săptămâni de cercetări obsesive şi negocieri, m-am decis şi, astfel, într-o dimineaţă au venit acasă doi muncitori, unul în jur de vreo treizeci de ani, altul în jur de vreo cincizeci de ani, amândoi puţind a tutun.

Copiii erau la şcoală, Otto lenevea într-un colţ, complet indiferent faţă de cei doi străini, eu am început să mă simt imediat stingheră. Asta m-a enervat, fiecare modificare a purtării mele obişnuite mă enerva. În trecut fusesem întotdeauna amabilă cu oricine ar fi bătut la uşă: angajaţi de la gaze, de la lumină, administratorul blocului, un instalator, tapiţerul, chiar şi vânzătorii ambulanţi şi agenţii imobiliari în căutare de apartamente de vânzare. Mă simţeam o femeie încrezătoare, uneori chiar schimbam două vorbe cu străinii, îmi plăcea să mă arăt, în mod senin, curioasă în legătură cu vieţile lor. Eram atât de sigură pe mine, că-i lăsam să intre în casă, închideam uşa, întrebam uneori dacă voiau ceva de băut. Pe de altă parte, comportamentul meu era probabil, în general, atât de amabil şi totodată atât de distant, încât niciunuia dintre vizitatori nu-i trecuse niciodată prin minte să rostească vreo frază ofensatoare sau să folosească vorbe cu sens dublu ca să vadă cum reacţionam şi să evalueze disponibilitatea mea sexuală. Aceia doi, în schimb, au început imediat să schimbe între ei fraze aluzive, să se hlizească, să cânte cu jumătate de gură cântece vulgare în timp ce munceau fără chef. Atunci m-a apucat îndoiala că în corpul meu, în gesturi, în priviri era ceva ce nu mai controlam. Am devenit agitată. Ce anume se citea pe

mine? Că nu dormeam cu un bărbat de aproape trei luni? Că nu sugeam pula, că nu-mi lingea nimeni pizda? Că nu mi-o trăgeam? De aceea ăia doi nu făceau decât să-mi vorbească râzând despre chei, despre găurile cheii, despre broaşte? Ar fi trebuit să mă blindez şi eu, să fiu indescifrabilă. Am devenit tot mai agitată. În vreme ce ciocăneau cu energie şi între timp fumau fără să-mi ceară permisiunea şi împrăştiau prin casă un miros supărător de transpiraţie, eu nu ştiam ce să fac.

M-am retras în bucătărie luându-l pe Otto după mine, am închis uşa, m-am aşezat la masă, am încercat să citesc ziarul. Dar nu eram atentă, făceau prea mult zgomot. Atunci am lăsat baltă ziarul, am început să gătesc. Dar pe urmă m-am întrebat de ce mă purtam aşa, de ce mă ascundeam în casa mea, ce sens avea, ajunge. După un scurt timp m-am întors în vestibul, unde cei doi îşi făceau de lucru între casă şi palier, fixând uşa blindată pe vechile canaturi.

Am adus nişte beri, am fost întâmpinată cu un entuziasm prost stăpânit. În special cel mai în vârstă a început din nou cu limbajul lui în mod vulgar aluziv, poate că voia doar să fie spiritual şi aia era singura formă de ironie de care era capabil. Fără să mă gândesc prea mult – era aerul suflat în corzile vocale –, i-am răspuns râzând cu o glumă aluzivă şi mai grosolană şi, pentru că mi-am dat seama că-i surprinsesem pe amândoi, n-am aşteptat să răspundă, ci am exagerat într-un mod atât de impudic, încât s-au privit perplecşi, au zâmbit cu jumătate de gură, au lăsat berea băută pe jumătate şi s-au pus pe muncit mai iute.

După o vreme, s-au auzit doar lovituri înverşunate cu ciocanul. Mi-a revenit, pe neaşteptate, senzaţia de disconfort şi de data asta, a fost insuportabilă. M-a cuprins o ruşine teribilă că stăteam acolo, aşteptând parcă alte vulgarităţi care nu veneau. A trecut un lung interval stânjenitor, cel mult mi-au cerut să le dau vreun obiect, o unealtă, dar fără măcar să schiţeze un zâmbet, cu exagerată politeţe. După scurt timp, am strâns sticlele şi paharele, m-am întors în bucătărie. Ce mi se întâmpla? Urmăream, servil, practica autodegradării, mă dădusem bătută, nu mai încercam să găsesc o nouă măsură, propria mea măsură?

La un moment dat, cei doi m-au strigat. Terminaseră. Mi-au arătat cum funcţiona, mi-au înmânat cheile. Cel mai în vârstă a spus că dacă întâmpinam probleme, nu aveam decât să telefonez şi mi-a întins cu degetele lui mari şi murdare cartea de vizită. Mi s-a părut că acum mă priveşte din nou cu insistenţă, dar n-am reacţionat. I-am acordat cu adevărat atenţie numai când a băgat din nou cheile în cele două yale strălucitoare, ca nişte sori pe panoul negru ale uşii, şi a insistat mult în legătură cu poziţia.

— Asta trebuie băgată pe verticală, a spus, asta pe orizontală.

L-am privit perplexă, el a adăugat:

— Atenţie, că se poate strica mecanismul.

A filosofat din nou, amuzându-se impertinent:

— Încuietorile trebuie folosite des. Trebuie să recunoască mâna stăpânului.

A încercat mai întâi o cheie, apoi pe cealaltă, mi s-a părut că el însuşi trebuie să forţeze un pic. Am cerut să încerc şi eu. Am încuiat şi apoi am descuiat ambele yale cu un gest hotărât, fără dificultate.

— Doamna chiar are o mână foarte sigură, a zis cel mai tânăr cu o privire galeşă.

I-am plătit şi au plecat. Am închis uşa şi m-am sprijinit cu spatele de ea, simţind vibraţiile lungi, vii, ale canaturilor, până s-au stins şi totul a devenit din nou liniştit.

14.

La început n-au fost poticneli cu cheile. Intrau ca unse în yale, se roteau cu declicuri ferme, iar eu am căpătat obiceiul, întorcându-mă acasă, să mă încui mereu cu cheia, ziua, noaptea, nu mai voiam să am parte de surprize. Dar curând uşa a devenit ultima mea preocupare, trebuia să am grijă de multe lucruri, ca să nu uit să fac una şi alta, puneam bileţele peste tot. N-am mai fost atentă, aşadar, şi am început să le încurc: foloseam cheia pentru yala de sus în cea de jos şi invers. Forţam, insistam, mă enervam. Ajungeam încărcată cu sacoşe de la cumpărături, scoteam cheile şi greşeam, greşeam, greşeam. Atunci mă sileam să mă concentrez. Mă opream, respiram adânc de câteva ori.

Recapătă-ţi atenţia, îmi spuneam. Şi, cu gesturi lente, alegeam cu grijă cheia, alegeam cu grijă yala, le ţineam minte pe una şi pe cealaltă până când declicurile mecanismului mă anunţau că reuşisem, era operaţiunea corectă.

Dar simţeam că lucrurile se înrăutăţeau, eram din ce în ce mai speriată. Starea aceea continuă de veghe ca să evit greşeli sau să înfrunt diverse pericole ajunsese să mă obosească într-atât, încât uneori mi-era de ajuns să mă gândesc la ceva urgent de făcut şi să consider că făcusem într-adevăr. Gazul, de exemplu, o veche anxietatea de-a mea. Eram convinsă că lăsasem oala pe aragaz cu focul stins – ţine minte, ţine minte, trebuie să stingi focul! – dar, nu, gătisem, pusesem masa, strânsesem masa, pusesem vasele în maşina de spălat vase şi flacăra albastră rămăsese aprinsă la minimum, strălucise toată noaptea ca o coroană de foc în jurul arzătorului metalic, ca un indiciu al zăpăcelii mele, astfel c-o găseam aprinsă dimineaţa când intram în bucătărie să pregătesc micul dejun.

Ah, capul ăsta: nu mai puteam avea încredere în el. Mario se revărsa, anula orice lucru care nu era imaginea lui de băiat, de bărbat, felul în care crescuse sub ochii mei de-a lungul anilor, între braţele mele, în săruturile calde. Mă gândeam doar la el, la cum se întâmplase să nu mă mai iubească, la nevoia de a avea din nou parte de iubirea lui, nu mă putea lăsa aşa. Înşiram în sinea mea tot ce-mi datora. Îl ajutasem să-şi pregătească examenele la facultate, îl însoţisem când nu-şi găsea curajul să se prezinte, îl încurajasem pe străzile zgomotoase din Fuorigrotta, cu inima care-i spărgea pieptul, îi simţeam bătăile, rumoarea studenţilor din oraş şi din provincie, paloarea care-i devora chipul când îl împingeam pe culoarele universităţii. Stătusem trează nopţi la rând ca să-l ajut să repete materiile grele pe care le studia.

Îmi răpisem din timpul meu ca să i-l ofer lui şi să-l fac, astfel, mai puternic. Îmi pusesem deoparte aspiraţiile ca să-l sprijin pe el. Fiecare criză de-a lui de descurajare mă făcea să-mi amân propriile crize ca să-l îmbărbătez. Mă risipisem în minutele lui, în orele lui, ca să se poată concentra. Avusesem eu grijă de casă, eu de mâncare, eu de copii, eu de toată supravieţuirea cotidiană sâcâitoare, în timp ce el urca, cu încăpăţânare, povârnişul originii noastre fără privilegii. Şi acum, acum mă părăsea luând cu el tot acel timp, toate energiile acelea, toate eforturile acelea pe care i le dăruisem, dintr-odată, ca să se bucure de roadele lor cu alta, o străină care nu mişcase un deget să-l zămislească şi să-l crească şi să-l facă să devină ceea ce devenise. Mi se părea o acţiune atât de nedreaptă, un comportament atât de jignitor, încât nu-mi venea să cred şi uneori mă gândeam că are mintea întunecată, că a uitat deja întâmplările vieţii noastre, în derivă şi sub semnul riscului, şi aveam impresia că-l iubesc cum nu-l iubisem niciodată, mai mult cu nelinişte decât cu pasiune, şi mă gândeam că are nevoie imediată de mine.

Dar nu ştiam unde să-l caut. Lea Farraco, la un moment dat, a negat că-mi indicase piaţa Brescia ca noua lui posibilă locuinţă, mi-a zis că înţelesesem prost, era imposibil, Mario nu s-ar fi dus niciodată să locuiască în zona aceea. Chestia asta m-a şocat, m-am simţit luată în râs. M-am certat din nou cu ea, m-am interesat în jur de zvonurile care circulau despre soţul meu: era din nou în străinătate, poate călătorind împreună cu târfa lui. Nu-mi venea să cred, mi se părea că nu e posibil că poate uita atât de uşor de mine şi de copiii lui, să dispară luni de zile, să i se rupă de vacanţele lui Gianni şi Ilariei, să pună binele lui înaintea binelui lor. Ce fel de om era? Cu ce individ trăisem timp de cincisprezece ani?

Era vară de-acum, şcoala se terminase, nu ştiam ce să fac cu copiii. Îi târâm după mine prin oraş, prin zăpuşeală, sâcâitori, mofturoşi, având tendinţa să dea vina pe mine pentru orice, căldura, că rămăseserăm în oraş, fără să mergem nici la mare, nici la munte.

— Nu ştiu ce să fac, repeta Ilaria întruna, prefăcându-se că suferă.

— Ajunge! ţipam deseori, acasă, pe stradă. Am zis gata! şi mă făceam că vreau să-i pălmuiesc, ridicam un braţ, îmi doream s-o fac pe bune, mă abţineam cu greu.

Dar nu se potoleau. Ilaria voia să guste toate cele o sută douăzeci de arome promise de un vânzător de îngheţată sub porticul de pe strada Cernaia şi eu o smuceam şi ea se opintea în vârfurile picioarelor şi mă trăgea spre intrarea cafenelei. Gianni mă părăsea brusc şi traversa singur strada, printre claxoane, iar eu strigam îngrijorată după el, voia să vadă pentru a nu ştiu câta oară monumentul lui Pietro Micca a cărui poveste le-o spusese Mario detaliat. Nu reuşeam să-i stăpânesc în oraşul care se golea şi în care se

înălţau de pe dealuri, din râu, de pe caldarâm adieri fierbinţi, ceţoase sau arşiţe insuportabile.

O dată ne-am certat chiar acolo, în părculeţul din faţa Muzeului de Artilerie, sub statuia verzuie a lui Pietro Micca, reprezentat cu sabie şi fitil. Ştiam prea puţine despre acele poveşti cu eroi omorâţi, foc şi sânge.

— Nu ştii să povesteşti, mi-a zis copilul, nu-ţi aminteşti nimic.

— Atunci vorbeşte cu taică-tu, am replicat eu.

Şi am început să zbier că, dacă eu, după părerea lor, nu eram bună de nimic, atunci să se ducă la el, era acolo o altă mamă frumoasă şi pregătită, în mod sigur din Torino, puneam pariu că ştia totul despre Pietro Micca şi despre oraşul acela de regi şi prinţese, oameni vanitoşi, persoane reci şi distante, roboţi de metal. Am ţipat şi am tot ţipat necontrolat. Gianni şi Ilaria iubeau mult oraşul, băiatul îi cunoştea străzile şi poveştile, tatăl lui îl lăsa să se joace deseori sub monumentul din capătul străzii Meucci, acolo era o statuie de bronz care le plăcea amândurora, ce tâmpenie să păstrezi memoria regilor şi generalilor pe străzi, Gianni visa să devină ca Ferdinand de Savoia în bătălia de la Novara, când sare jos de pe calul muribund, cu sabia în mână, gata de luptă. Ah, da, îmi doream să-mi rănesc copiii, îmi doream să-l rănesc mai ales pe băiatul care avea deja accent piemontez, chiar şi Mario vorbea cu accent torinez, ştergând la perfecţie cadenţa napolitană. Detestam că Gianni se simţea un tăuraş neobrăzat, creştea neghiob şi îngâmfat şi agresiv, cu dorinţa de a vărsa sângele lui sau pe al altora în vreun conflict barbar, chiar nu mai rezistam.

I-am lăsat baltă în părculeţ, lângă fântână, şi am pornit cu paşi mari pe strada Galileo Ferraris, spre figura suspendată a lui Vittorio Emanuele II, o umbră în capătul liniilor paralele ale clădirilor, înaltă pe fâşia de cer cald şi ceţos. Poate că voiam să-i abandonez într-adevăr pentru totdeauna, să uit de ei, ca apoi să mă lovesc cu mâna peste frunte când, în sfârşit, Mario şi-ar fi făcut din nou apariţia şi să întreb: copiii tăi? Nu ştiu. I-am pierdut, mi se pare: ultima dată când i-am văzut a fost în urmă cu o lună, în grădinile Cetăţii.

După un timp, am încetinit mersul, m-am întors. Ce mi se întâmpla? Pierdeam contactul cu acele creaturi nevinovate, se îndepărtau stând parcă în echilibru pe un lemn care plutea cu viteză pe firul apei. Să-i am din nou aproape, să-i îmbrăţişez din nou, să-i ţin strâns: erau ai mei.

— Gianni! Ilaria! am strigat.

Nu i-am văzut, nu mai erau lângă fântână.

Am privit în jurul meu în timp ce simţeam că mi se usucă gâtul de panică. Am alergat prin grădini, voind parcă să păstrez intacte peluzele şi copacii, deplasându-mă rapid şi haotic, mă temeam c-o să se facă ţăndări. M-am

oprit în faţa gurii imense de foc a maşinii de război turceşti din secolul al XV-lea, un cilindru viguros de bronz din spatele peluzei. I-am strigat din nou pe copii. Mi-au răspuns din interiorul tunului. Se întinseseră acolo, peste un carton care servise drept culcuş pentru cine ştie ce imigrant. Sângele a început să-mi curgă din nou prin vene, i-am prins de picioare, i-am tras afară cu forţa.

— El a fost, a zis Ilaria, turnându-şi fratele, a zis hai să ne ascundem aici.

L-am prins pe Gianni de un braţ, l-am zgâlţâit cu energie, l-am ameninţat devorată de mânie:

— Ştii că poţi să iei o boală de-acolo? Ştii că te poţi îmbolnăvi şi muri? Uită-te la mine, tâmpitule: mai fă asta o dată şi te omor!

Băiatul s-a uitat fix la mine uluit. Cu aceeaşi uluire m-am privit şi eu. Am văzut o femeie lângă o peluză, la câţiva paşi de o veche unealtă de distrugere care acum găzduia noaptea fiinţe umane din lumi îndepărtate şi lipsite de speranţă. Pe moment, n-am recunoscut-o. M-am speriat doar pentru că acum inima mea bătea în pieptul ei.

15.

Şi cu facturile am avut probleme în perioada aceea. Mi se comunica în scris că la data cutare urma să mi se taie apa sau lumina sau gazul din cauza plăţilor întârziate. Atunci mă încăpăţânam să spun că plătisem, căutam ore în şir chitanţele, pierdeam o grămadă de timp protestând, certându-mă, scriind, pentru ca apoi să mă dau bătută, umilită în faţa evidenţei că, într-adevăr, nu plătisem.

S-a întâmplat aşa cu telefonul. Nu doar că deranjamentele liniei pe care mi le semnalase Mario continuaseră, dar la un moment dat chiar n-am mai reuşit să telefonez: o voce îmi spunea că nu aveam dreptul să-l folosesc sau ceva de genul acesta.

Pentru că distrusesem mobilul, m-am dus la un telefon public şi am sunat la compania de telefonie ca să rezolv problema. M-au asigurat că urmau să intervină cât mai curând posibil. Dar au trecut câteva zile, telefonul a rămas mut în continuare. Am sunat din nou, am devenit furibundă, îmi tremura vocea de mânie. Mi-am povestit cazul pe un ton agresiv, încât funcţionarul a tăcut mult timp, apoi a căutat în computerul lui şi mi-a comunicat că-mi suspendaseră folosirea telefonului din cauza întârzierii la plată.

M-am înfuriat, am jurat pe copiii mei că plătisem, i-am insultat pe toţi, de la cei mai amărâţi angajaţi la directorii generali, am vorbit de indolenţă levantină (chiar aşa am zis), am subliniat proasta funcţionare cronică, mica şi marea corupţie din Italia, am urlat: mă scârbiţi. Apoi am trântit receptorul şi am verificat printre chitanţele plăţilor, a trebuit să accept că era adevărat, uitasem să plătesc.

Am plătit, în realitate, a doua zi, dar situaţia nu s-a remediat. Odată cu linia a revenit şi defecţiunea permanentă a comunicării, ca un vuiet de furtună în microfon, tonul abia se auzea. Am alergat din nou la cafeneaua de jos să dau telefon, mi-au spus că poate trebuia să schimb aparatul. Poate. Am verificat că mai era o oră până la închiderea birourilor. Am ieşit în mare viteză, n-am reuşit să mă abţin.

Am condus prin oraşul pustiu de august, căldura era sufocantă. Am parcat lovind de mai multe ori aripile altor maşini oprite, am căutat pe jos strada Meucci, am aruncat o privire urâtă marii faţade din plăci de marmură pestriţă, unde se afla compania de telefonie, şi am urcat cele câteva trepte două câte două. În gheretă am găsit un om amabil, puţin dispus să se certe. I-am zis că voiam să merg la un birou de reclamaţii, imediat, trebuia să

semnalez proasta funcţionare a telefonului care durează de luni de zile.

— Nu mai avem birouri deschise publicului de cel puţin zece ani, mi-a răspuns.

— Și dacă vreau să reclam?

— O faceţi la telefon.

— Și dacă vreau să scuip pe cineva în faţă?

M-a sfătuit calm să încerc la sediul din strada Confienza, o sută de metri mai încolo. Am alergat cu sufletul la gură ca și cum să ajung pe strada Confienza ar fi fost o chestiune de viaţă sau de moarte, ultima oară când alergasem așa aveam vârsta lui Gianni. Dar nici acolo n-am avut cum să-mi descarc sufletul. Am găsit o uşă de sticlă, bine închisă. Am zgâlţâit-o puternic, deşi pe ea era afişat: uşă alarmată. Alarmată, da, ce mod ridicol de a te exprima, de parcă ar exploda soneria însăşi, când s-ar da alarma în oraş, în lume. La o ferestruică din stânga mea a apărut un individ nu foarte dornic să stea la taclale, care a lichidat chestiunea în câteva cuvinte şi a dispărut din nou: nu erau birouri, cu atât mai puţin deschise pentru public; totul se reducea la o voce sterilă, la un ecran de computer, e-mail, operaţiuni bancare; dacă vrea cineva – mi-a zis distant – să-şi descarce nervii, din păcate, aici nu e nimeni cu care să se ia la harţă.

Nemulţumirea mi-a produs o durere de stomac, am parcurs drumul înapoi, am simţit c-o să-mi pierd răsuflarea şi o să leşin pe jos. Privirea mea s-a agăţat de literele unei plăci de pe clădirea din faţă ca o gheară. Cuvinte ca să nu cad. Din această casă a intrat în viaţă ca umbra unui vis un poet pe nume Guido Gozzano, care din tristeţea neantului – de ce adică neantul e trist, ce e trist în neant – s-a apropiat de Dumnezeu. Cuvinte cu pretenţie de artă prin arta de a înlănţui cuvinte. M-am îndepărtat cu capul plecat, m-am temut că vorbesc singură, un tip m-a privit fix, am grăbit pasul. Nu-mi mai aminteam unde lăsasem maşina, nu-mi păsa să-mi amintesc.

Am hoinărit la întâmplare, am mers pe lângă Teatrul Alfieri, am ajuns pe strada Pietro Micca. Am privit în jur dezorientată, maşina sigur nu era acolo. Dar în faţa unei vitrine, un magazin de bijuterii, l-am văzut pe Mario cu noua lui iubită.

Nu ştiu dacă am recunoscut-o imediat. Am simţit doar un fel de pumn primit în piept. Poate că mi-am dat seama mai întâi că era foarte tânără, atât de tânără, încât Mario, lângă ea, părea un bărbat bătrân. Sau poate că am observat la ea, întâi de toate, rochia albastră lejeră, o rochie demodată, din acelea care se pot cumpăra din magazinele de lux la mâna a doua, departe de tinereţea ei, însă moale pe trupul ei cu legănări suave. Linia unduită a gâtului lung, a sânilor, a şoldurilor, a gleznelor. Sau m-a izbit părul blond prins la ceafă, umflat şi ţinut cu un pieptăn, un semn hipnotic.

Chiar nu ştiu.

Cu siguranţă însă a trebuit să şterg rapid fizionomia fragedă, de tânără de douăzeci de ani, înainte să recuperez chipul necopt, colţuros, copilăresc al Carlei, adolescenta care se aflase în centrul crizei noastre conjugale din urmă cu câţiva ani. Cert e că, abia când am recunoscut-o, m-a izbit imaginea cerceilor, cerceii bunicii lui Mario, cerceii mei.

Îi atârnau de lobii urechilor, îi accentuau elegant gâtul, îi făceau zâmbetul şi mai strălucitor, în timp ce soţul meu, în faţa vitrinei, o cuprindea de talie cu bucuria unui gest de posesiune, iar ea îşi sprijinea de umărul lui un braţ gol.

Timpul s-a dilatat. Am traversat strada cu paşi mari şi hotărâţi, nu simţeam nicio dorinţă să plâng sau să ţip sau să cer explicaţii, doar o dorinţă frenetică şi sumbră de distrugere.

Acum ştiam că mă înşelase aproape cinci ani.

Cinci ani se bucurase de trupul acela în secret, cultivase pasiunea aceea, o transformase în iubire, dormise, răbdător, cu mine, abandonându-se amintirii ei, aşteptase să devină majoră, ca să-mi spună că devenea a lui definitiv, că mă părăsea. Infam, laş. Într-atât încât să nu-mi poată spune ce i se întâmplase cu adevărat. Unise ficţiunea familială cu ficţiunea conjugală cu ficţiunea sexuală ca să dea timp laşităţii lui, ca s-o pună sub control, ca să găsească, încet-încet, puterea să mă părăsească.

Am ajuns în spatele lui. Am intrat în el cu toată greutatea, ca un berbece, l-am împins în vitrină, de care s-a izbit cu faţa. Carla poate că a ţipat, dar eu am văzut doar gura deschisă, o gaură neagră înconjurată de arcul alb al dinţilor, între timp, l-am înşfăcat pe Mario care întorcea capul cu privirea şocată, îi curgea sânge din nas, se uita la mine plin de groază şi de stupoare totodată. Să păstrezi virgulele, să păstrezi punctele. Nu e uşor să treci de la fericirea liniştită a plimbării sentimentale la dezordine, la descleierea lumii. Bietul om, bietul om. L-am prins de cămaşă şi l-am smucit cu o asemenea violenţă, încât i-am sfâşiat-o la umărul drept, m-am trezit cu partea din faţă a cămăşii în mâini. El a rămas la bustul gol, nu mai purta maiou, nu se mai temea de răceli, de pneumonii, când era cu mine era devorat de ipohondrie. Sănătatea lui, în mod evident, se revigorase, cât de perfect era bronzat, slăbise, arăta doar un pic ridicol acum pentru că avea un braţ şi un umăr acoperite de mânecă, întreagă, bine călcată, chiar şi gulerul, dar strâmb; altfel toracele era dezgolit, din pantaloni îi atârnau fâşii de material, sângele îi picura prin părul încărunţit de pe piept.

L-am lovit încă o dată şi încă o dată, el a căzut pe trotuar. L-am luat la şuturi, o dată de două de trei ori, dar – nu ştiu de ce – nu s-a apărat, nu-şi coordona mişcările, în loc să-şi protejeze coastele, şi-a protejat chipul cu

brațele, greu de spus de ce, poate din cauza rușinii.

Când mi-a fost de-ajuns, m-am întors spre Carla, care rămăsese cu gura căscată. Ea se retrăgea, eu înaintam, încercam s-o prind şi ea îmi scăpa. Nu intenţionam s-o lovesc, era o străină, faţă de ea simţeam aproape o stare de calm. Eram supărată doar pe Mario care-i dăduse cerceii aceia, aşa că loveam aerul cu violenţă, încercând să-i înşfac. Voiam să i-i smulg de la urechi, să-i sfâșii carnea, să-i neg rolul de moştenitoare a strămoaşelor soţului meu. Ce legătură avea ea, curvă nenorocită, ce legătură avea cu acea linie de descendenţă. Poza în femeia elegantă cu lucrurile mele, care urmau să fie ale fiicei mele. Îşi deschidea picioarele, îi umezea puţin pula şi-şi imagina că astfel o botezase, eu te botez cu apa sfântă a pizdei, îmi introduc pula ta în corpul umed și o redenumesc, o declar a mea şi născută la o nouă viaţă. Cretina. De aceea credea că are dreptul absolut să mă înlocuiască, să joace rolul meu, curvă împuţită. Dă-mi cerceii ăia, dă-mi cerceii ăia. Voiam să i-i smulg cu tot cu ureche, voiam să târăsc după mine faţa ei frumoasă cu ochii, nasul, buzele, pielea capului, coama blondă, voiam să le târăsc după mine ca și cum i-aş fi prins cu un cârlig stratul de carne, umflăturile sânilor, pântecele care învelea intestinele şi mânjea pe gaura curului, din adâncitura fesei împodobite cu aur. Şi să-i las doar ceea ce era în realitate, o ţeastă urâtă pătată de sânge, un schelet tocmai despieliţat. Pentru că faţa şi pielea pe carne, ce sunt în fond, un înveliş, o travestire, o cosmetizare pentru oroarea insuportabilă a naturii noastre vii. Şi el picase în plasă, se lăsase păcălit. Pentru faţa aceea, pentru stratul acela moale pătrunsese în casa mea. Îmi furase cerceii din iubire pentru masca aia de carnaval. Voiam să i-o smulg pe toată, da, trăgând-o după mine cu cerceii. Între timp urlam la Mario:

— Priveşte, îţi arăt cum e cu adevărat!

Dar el m-a oprit. N-a intervenit niciun trecător, au zăbovit – mi se pare – doar câţiva curioşi să privească, amuzaţi. Îmi amintesc asta fiindcă pentru ei, pentru cei curioși, am rostit fărâme de fraze în chip de explicaţie, îmi doream să se înţeleagă ce făceam, care erau motivele crizei mele. Şi mi se părea că ei stau să asculte, voiau să vadă dacă într-adevăr o să se întâmple ce ameninţam să fac. O femeie poate cu uşurinţă să ucidă pe stradă, în mijlocul mulţimii, o poate face mai uşor ca un bărbat. Violenţa ei pare o joacă, o parodie, o folosire improprie și un pic ridicolă a determinării masculine de a face rău. Nu i-am smuls Carlei cerceii de la urechi pentru simplul motiv că Mario m-a prins de umeri.

M-a prins și m-a împins ca și cum aş fi fost un obiect. Nu mă tratase niciodată cu atâta ură. M-a ameninţat, era tot murdar de sânge, răvăşit. Dar imaginea lui mi se părea, acum, a unuia care-ţi vorbeşte dintr-un televizor pus într-o vitrină. Mi se părea mai degrabă dezolantă decât periculoasă. De

acolo, de la cine ştie ce distanţă, poate de la distanţa care desparte ce e fals de ceea ce e adevărat, a îndreptat spre mine un deget ostil aflat la extremitatea acelei unice mâneci de cămaşă care rămăsese pe el. N-am auzit ce zicea, dar atitudinea lui fals autoritară m-a făcut să râd. Şi râsul m-a lăsat fără dorinţa de a-l agresa, a scos tot din mine. L-am lăsat să plece cu noua lui iubită, cu cerceii atârnaţi la urechi. Oricum, ce puteam face, pierdusem totul, inclusiv pe mine, complet, în mod iremediabil.

16.

Când s-au întors copiii de la şcoală, am zis că n-am chef să gătesc, nu pregătisem nimic, să se descurce. Poate că din cauza înfăţişării mele, sau din cauza tonului meu stins, s-au dus în bucătărie fără să protesteze. Când au apărut din nou, au rămas în tăcere, aproape stingheriţi, într-un colţ al camerei de zi. La un moment dat, Ilaria a venit către mine să-şi pună mâinile pe tâmplele mele şi m-a întrebat:

— Te doare capul?

Am răspuns că nu, am zis că nu voiam să mă sâcâie. S-au retras în camera lor să-şi facă temele, ofensaţi de comportamentul meu, întristaţi că le refuzam afecţiunea. La un moment dat am conştientizat că se făcuse întuneric, mi-am amintit de ei, m-am dus să văd ce făceau. Dormeau îmbrăcaţi pe acelaşi pat, unul lângă celălalt. I-am lăsat aşa şi am închis uşa.

Trebuia să reacţionez. Am început să fac ordine. Când am terminat, am luat-o de la capăt, un fel de raid în care am vânat tot ce nu părea a fi în ordine. Luciditate, determinare, să te agăţi de viaţă. În baie am găsit acelaşi haos şi în sertarul cu medicamente. M-am aşezat pe podea şi am început să separ medicamentele expirate de acelea aflate încă în garanţie. Când toate medicamentele inutilizabile au ajuns în coşul de gunoi şi sertarul a fost într-o ordine perfectă, am ales două cutii cu somnifere şi le-am dus în living. Le-am pus pe masă, mi-am turnat un pahar cu vârf de coniac. Cu paharul într-o mână şi în pumnul celeilalte cu o grămăjoară de medicamente m-am dus la fereastră, pe care intra o adiere umedă şi căldura râului, a copacilor.

Totul era atât e întâmplător. Mă îndrăgostisem de Mario, tânără fiind, dar aş fi putut să mă îndrăgostesc de oricine altcineva, un corp căruia ajungem să-i imprimăm cine ştie ce semnificaţii. O lungă perioadă de viaţă împreună, crezi că e singurul bărbat cu care poţi să te simţi bine, îi atribui cine ştie ce virtuţi decisive, dar e doar un tub care emite sunete false, nu ştii cine e cu adevărat, nu ştie nici măcar el. Suntem ocazii. Ne consumăm şi ne pierdem viaţa pentru că un individ mai de mult, din dorinţa de a ne penetra, a fost amabil, ne-a ales dintre celelalte femei. Luăm drept cine ştie ce politeţe adresată numai nouă banala dorinţă de a fute. Ne place dorinţa lui de a fute, suntem atât de orbite, încât credem că e dorinţa de a se fute chiar cu noi, doar cu noi. Oh, da, el care e atât de special şi care ne-a recunoscut drept fiinţe speciale. Îi dăm un nume, acelei dorinţe a pulii, o personificăm, îi spunem iubirea mea. La dracu' cu tot, ce orbire, ce argument nefondat. Aşa

cum odată s-a futut cu mine, acum se fute cu alta, ce pretenţii pot avea? Timpul trece, una pleacă, alta vine. Am dat să înghit câteva pastile, voiam să dorm întinsă în abisul meu cel mai întunecat.

Dar în momentul acela, din aglomerarea de copaci din piaţetă, s-a ivit umbra violet a lui Carrano cu instrumentul lui pe umăr. Cu paşi nesiguri şi fără grabă, muzicianul a parcurs toată esplanada lipsită de maşini – oraşul se golise complet din cauza zăpuşelii –, dispărând în imensitatea clădirii. În scurt timp am auzit mecanismul liftului pornind, zumzăitul lui. Mi-am amintit brusc că permisul lui de conducere era încă la mine. Otto a chelălăit în somn.

M-am dus la bucătărie, am aruncat pastilele şi coniacul în chiuvetă, am început să caut documentul lui Carrano. L-am găsit pe măsuţa de telefon, ascuns aproape cu totul sub aparat. L-am răsucit în mâini, am privit fotografia muzicianului. Nu albise încă, ridurile adânci care îi marcau chipul între nas şi colţurile gurii încă nu apăruseră. M-am uitat la data naşterii, am încercat să-mi amintesc ce zi era, mi-am dat seama că era cea de-a cincizeci şi treia sa aniversare.

Eram nehotărâtă. Mă simţeam dispusă să cobor scările, să bat la uşa lui, să mă folosesc de permis ca să-i intru în casă la o oră târzie; dar eram şi speriată, speriată de necunoscut, de întuneric, de liniştea din toată clădirea, de miresmele înrourate şi sufocante care veneau din parc, de ciripitul păsărilor de noapte.

Am plănuit să-i telefonez, nu voiam să mă răzgândesc, dimpotrivă, voiam să am curaj să pun în practică ideea. Am căutat numărul în cartea de telefoane, l-am găsit. Mi-am imaginat mental o conversaţie cordială: am găsit chiar în dimineaţa aceasta, pe bulevardul Marinarilor, permisul dumneavoastră; vin jos să vi-l aduc, dacă nu e prea târziu; şi apoi trebuie să vă mărturisesc că mi-au picat ochii pe data dumneavoastră de naştere; vreau să vă urez la mulţi ani din toată inima, domnule Carrano, la mulţi ani, tocmai a trecut de miezul nopţii, sunt sigură că sunt prima care vă face urări.

Ridicolă. Nu ştiusem niciodată să folosesc tonuri seducătoare cu bărbaţii. Amabilă, cordială, dar lipsită de căldura şi grimasele disponibilităţii sexuale. Mă chinuiseră toată adolescenţa. Dar acum am aproape patruzeci de ani, mi-am zis, ceva oi fi învăţat. Am ridicat receptorul cu inima bătându-mi tare, l-am pus din nou jos, furioasă. Era fâsâitul acela vijelios, fără ton. L-am ridicat din nou, am încercat să formez numărul. Fâsâitul n-a dispărut.

Am simţit pleoapele grele cum se închideau, nu exista nicio speranţă, zăpuşeala nopţii în singurătate mi-ar fi frânt inima. Apoi l-am văzut pe soţul meu. Acum nu mai strângea în braţe o femeie necunoscută. Îi ştiam chipul frumos, cerceii de la urechi, numele Carla, corpul de o lipsă juvenilă de

pudoare. Erau goi amândoi în momentul acela, se futeau tihnit, aveau de gând să şi-o tragă toată noaptea aşa cum, fără îndoială, şi-o trăseseră, fără ştirea mea, în ultimii ani, tresăririle mele de suferinţă se uneau cu tresăririle lor de plăcere.

M-am hotărât, gata cu durerea. Peste buzele fericirii lor nocturne trebuia să lipesc buzele revanşei mele. Nu eram genul de femeie pe care loviturile despărţirii şi ale absenţei o fac fărâmiţe, până înnebuneşte, până moare din asta. Doar câteva ţăndări săriseră din mine, în rest mă simţeam bine. Eram întreagă şi aveam să rămân întreagă. Le plătesc cu aceeaşi monedă celor care-mi fac rău. Eu sunt optul de pică[2], eu sunt viespea care înţeapă, eu sunt şarpele veninos. Eu sunt animalul invulnerabil care trece prin foc şi nu se arde.

[2] În semnificaţia cărţilor de ghicit, optul de pică este cel aducător de ghinion, de veşti proaste, de pericol. (N. red.)

17.

Am ales o sticlă de vin, am pus în buzunar cheile de la casă şi, fără măcar să-mi aranjez puţin părul, am coborât la etajul de dedesubt.

Am sunat cu hotărâre, de două ori, două lungi descărcări electrice, la uşa lui Carrano. S-a făcut din nou linişte, sentimentul de angoasă îmi pulsa în gât. Apoi am auzit paşi leneşi, din nou a tăcut totul, Carrano mă spiona pe vizor. Cheia s-a răsucit în broască, era un bărbat care se temea de noapte, se încuia ca o femeie singură. M-am gândit să mă întorc acasă în fugă, înainte să se deschidă uşa.

A apărut în faţa mea în halat, i se vedeau gleznele subţiri, în papucii cu marca unui hotel, îi şterpelise probabil odată cu săpunurile într-una dintre deplasările lui cu orchestra.

— La mulţi ani, am spus în viteză, fără să zâmbesc, la mulţi ani de ziua dumneavoastră.

I-am întins cu o mână sticla de vin, iar cu cealaltă permisul.

— Uite ce am găsit azi-dimineaţă în capătul bulevardului.

M-a privit dezorientat.

— Nu sticla, permisul, am explicat.

Abia atunci a părut că înţelege şi mi-a zis perplex:

— Mulţumesc, nu mai speram. Vreţi să intraţi?

— Poate că e târziu, am murmurat, din nou cuprinsă de panică.

El a răspuns cu un zâmbet stânjenit:

— E târziu, da, dar... intraţi, vă rog, îmi face plăcere... şi mulţumesc, în casă e un pic dezordine... veniţi.

Mi-a plăcut tonul acela. Era tonul unui om timid care încearcă să pară experimentat, însă lipsit de convingere. Am intrat, am închis uşa în spatele meu.

Din acel moment, în mod miraculos, am început să mă simt în largul meu. În camera de zi am văzut cutia mare a instrumentului sprijinită într-un colţ şi mi s-a părut o prezenţă cunoscută, ca aceea a unei servitoare din urmă cu cincizeci de ani, acele zdrahoance de prin sate care creşteau, la oraş, copiii oamenilor înstăriţi. În casă era dezordine (un ziar pe podea, în scrumieră mucuri vechi ale cine ştie cărui musafir, un pahar murdar de lapte pe masă), dar era dezordinea plăcută a unui bărbat singur şi, apoi, aerul mirosea a săpun, se simţeau încă vaporii curaţi de la duş.

— Îmi cer scuze pentru vestimentaţie, dar tocmai...

— Stați liniștit.

— Aduc paharele, am niște măsline, niște sărățele...

— De fapt, eu doar am chef să beau în sănătatea dumneavoastră.

Și a mea. Și a necazului, necazul iubirii și al sexului de care-mi doream să aibă parte cât mai repede Mario și Carla. Așa trebuia să mă obișnuiesc să spun, numele reunite ale unui nou cuplu care rezistă în timp. Înainte se spunea Mario și Olga, acum se spune Mario și Carla. O boală groaznică trebuia să se abată peste pula lui, cicatrici purulente pe tot corpul, miasma trădării.

Carrano s-a întors cu paharele. A scos dopul sticlei, a așteptat un pic, a turnat vinul și între timp a spus amabilități cu voce calmă: aveam copii frumoși, mă privise adesea de la ferestre când stăteam cu ei, știam cum să mă port cu ei. N-a menționat câinele, nu l-a menționat pe soțul meu, am simțit că nu-i poate suporta nici pe unul, nici pe celălalt, dar în acea împrejurare, din politețe, nu i se părea frumos să-mi spună asta.

După primul pahar i-am spus eu. Otto era un câine bun, dar, sincer, nu l-aș fi luat niciodată în casă, un câine-lup suferă într-un apartament. Soțul meu insistase, își asumase el responsabilitatea animalului, ca, de altfel, multe alte responsabilități. Dar, în cele din urmă, se dovedise un bărbat laș, incapabil să rămână credincios obligațiilor pe care și le luase. Nu știm nimic despre oameni, nici măcar despre aceia cu care împărțim totul.

— Eu știu despre soțul meu atât cât știu despre dumneavoastră, nu există nicio diferență, am exclamat. Sufletul e doar adiere inconstantă, domnule Carrano, vibrație a corzilor vocale, doar ca să te prefaci că ești cineva, ceva.

Mario plecase – i-am spus – cu o puștoaică de douăzeci de ani. Mă înșelase cu ea cinci ani de zile, în secret, un bărbat duplicitar, cu două fețe, două șuvoaie separate de cuvinte. Și acum dispăruse, lăsându-mă pe mine cu toate greutățile: copiii lui de care să am grijă, casa de întreținut mai departe, chiar și câinele, prostul de Otto. Eram copleșită. De responsabilități, tocmai, nu de altceva. Ce-mi păsa mie de el. Responsabilitățile, pe care înainte le împărțeam, acum erau toate ale mele, chiar și responsabilitatea de a nu fi știut să mențin vie relația noastră – vie, s-o mențin vie: un clișeu; de ce trebuia să mă lupt eu s-o mențin vie?

Eram sătulă de clișee, chiar și responsabilitatea de a înțelege unde greșiserăm. Pentru că fusesem constrânsă să analizez lucrurile și în locul lui Mario, o muncă sfâșietoare, el nu voia să sape în profunzime, nu voia să se îndrepte sau să se schimbe. Parcă-l vrăjise blondina, dar eu luasem asupra mea sarcina de a analiza punct cu punct cei cincisprezece ani ai noștri de conviețuire, tocmai făceam asta, era o ocupație nocturnă. Voiam să fiu pregătită să reclădesc totul, imediat ce el ar fi început să-și bage mințile în

cap. În caz că asta s-ar fi întâmplat vreodată.

Carrano s-a aşezat lângă mine pe canapea, şi-a acoperit gleznele cât a putut de mult cu halatul, a sorbit din vinul lui ascultând cu atenţie ce spuneam. N-a intervenit niciodată, dar a reuşit să-mi dea o asemenea certitudine că ascultă, încât eu n-am simţit irosite nici măcar un cuvânt, nici măcar o emoţie şi nu mi-a fost ruşine când mi-a venit să plâng. Am izbucnit în lacrimi fără probleme, sigură că mă înţelege, şi am avut un impuls interior, o tresărire zguduitoare de durere atât de intensă, încât lacrimile mi s-au părut aşchiile unui obiect de cristal păstrat îndelung în vreun loc secret şi acum, din cauza acelui impuls, explodat într-o mie de bucăţi ascuţite. Simţeam cum mă dor ochii, la fel şi nasul, totuşi nu reuşeam să mă potolesc. Şi m-am emoţionat şi mai mult când mi-am dat seama că nici Carrano nu reuşea să se abţină, îi tremura buza de jos, avea ochii lucioşi.

— Doamnă, nu faceţi asta... a murmurat el.

M-a înduioşat sensibilitatea lui, printre lacrimi am pus paharul pe podea şi, voind parcă să-l consolez, deşi eu aveam nevoie de consolare, m-am lipit de el.

N-a zis nimic, dar mi-a întins prompt un şerveţel de hârtie. Am şoptit nişte scuze, eram distrusă. A răspuns că trebuia să mă liniştesc, nu putea suporta imaginea suferinţei. Mi-am şters ochii, nasul, gura, m-am ghemuit lângă el, în sfârşit un strop de răgaz. Mi-am sprijinit uşor capul pe pieptul lui, mi-am lăsat un braţ pe picioarele lui. Niciodată n-aş fi crezut că pot face aşa ceva cu un străin, am izbucnit iarăşi în plâns. Carrano şi-a pus cu prudenţă, timid, un braţ în jurul umerilor mei. În casă era o linişte călduţă, m-am calmat din nou. Am închis ochii, eram obosită şi voiam să dorm.

— Pot să stau un pic aşa? am întrebat cu o voce care abia s-a auzit, a fost ca o adiere.

— Da, a răspuns el, vag de tot, răguşit.

Poate că am aţipit. Preţ de o clipă am avut impresia că mă aflu în camera Carlei şi a lui Mario. M-a deranjat mai ales un miros puternic de sex. La ora aceea în mod sigur încă erau treji, aşternuturile lor erau îmbibate de sudoare, îşi înfigeau adânc, cu lăcomie, limbile unul în gura celuilalt. Am tresărit. Ceva îmi atinsese uşor ceafa, poate buzele lui Carrano. Am ridicat chipul perplex, el m-a sărutat pe gură.

Astăzi ştiu ce am simţit, dar atunci n-am înţeles. Pe moment, am avut doar o senzaţie neplăcută, ca şi cum el îmi dăduse un semnal pornind de la care nu-mi rămânea decât să mă adâncesc, treptat, în repulsie. În realitate, am simţit mai ales o criză de ură faţă de mine însămi, pentru că eram acolo, pentru că nu aveam scuze, pentru că eu hotărâsem să vin, pentru că mi se părea că nu mă mai puteam sustrage.

— Trebuie să facem asta? am zis cu o expresie prefăcut veselă.

Carrano a schiţat un zâmbet nesigur.

— Nimeni nu ne obligă.

— Vrei să dai înapoi?

— Nu...

Şi-a apropiat din nou buzele de ale mele, dar mirosul salivei lui mi-a displăcut, nu ştiu nici măcar dacă era cu adevărat neplăcut, mi s-a părut doar diferit de al lui Mario. A încercat să pătrundă cu limba în gura mea, am întredeschis doar puţin buzele, i-am atins-o cu a mea. Era un pic aspră, viguroasă, părea animalică, o limbă imensă pe care o văzusem uneori, dezgustată, la măcelării, nimic seducător şi uman. Carla avea aromele mele, mirosurile mele? Sau Mario le considerase întotdeauna respingătoare, aşa cum mi se păreau acum ale lui Carrano, şi numai la ea, după ani întregi, găsise esenţe potrivite pentru el?

Mi-am îndesat limba în gura acelui bărbat cu o aviditate făţişă, mult timp, ca şi cum aş fi căutat cine ştie ce în fundul gurii lui şi aş fi voit să-l prind înainte să-i alunece pe esofag. Mi-am petrecut braţele pe după ceafa lui, l-am împins cu corpul meu în colţul canapelei şi l-am sărutat mult timp, cu ochii larg deschişi, ca să încerc să-mi întipăresc în minte obiectele dispuse într-un colţ al camerei, să le definesc, să mă agăţ de ele, fiindcă dacă-i ţineam închişi, mă temeam c-o să văd gura obraznică a Carlei, avusese întotdeauna obrăznicia aia, încă de la cincisprezece ani, şi cine ştie cât îi plăcuse lui Mario, cum o visase în timp ce dormea lângă mine, până se trezea şi mă săruta ca şi cum ar fi sărutat-o pe ea, după care se retrăgea şi adormea la loc imediat ce-mi recunoaşterea gura, gura obişnuită, gura fără arome noi, gura anilor trecuţi.

Carrano a simţit în sărutul meu indiciul că orice luptă se încheiase. M-a ţinut cu mâna de ceafa, voia să-şi lipească şi mai apăsat buzele de ale mele. Apoi le-a desprins de gură şi m-a sărutat pe obraji, pe ochi. M-am gândit că urmăreşte o schemă explorativă precisă, m-a sărutat chiar şi pe urechi, astfel că sunetul sărutărilor mi-a răsunat neplăcut de puternic în timpane. Apoi a trecut la gât, mi-a umezit cu limba linia părului pe ceafa şi între timp mi-a pipăit sânii cu palma.

— Am sâni mici, am zis dintr-o suflare, dar m-am detestat imediat pentru că propoziţia suna ca şi cum i-aş fi cerut scuze, scuze că nu-ţi ofer ţâţe mari, sper să te distrezi şi aşa, idioată ce eram, dacă ţâţele minuscule îi plăceau, bine, dacă nu-i conveneau, cu atât mai rău pentru el, era totul gratis, un noroc chior picase peste acest dobitoc, cel mai bun cadou la care ar fi putut râvni la vârsta lui.

— Îmi plac, a zis dintr-o suflare, în timp ce-mi descheia nasturii de la

cămaşă şi cu mâna trăgea în jos de marginea sutienului şi încerca să-mi muşte uşor sfârcurile şi să le sugă.

Dar aveam şi sfârcuri mici şi sânii îi scăpau, intrau înapoi în cupa sutienului. Am zis aşteaptă, l-am împins, m-a ridicat, mi-am scos cămaşa, mi-am desfăcut sutienul. Am întrebat prosteşte: îţi plac, neliniştea din mine creştea, voiam să-l aud aprobându-mă.

— Eşti frumoasă, a oftat el când m-a văzut.

Chiar a tras adânc aer în piept, ca şi cum ar fi voit să controleze o emoţie puternică sau un dor, şi m-a împins foarte uşor cu vârful degetelor ca să mă las pe canapea, cu sânii goi, şi astfel să mă poată admira mai bine.

Eu m-am lăsat pe spate. L-am văzut de jos, am observat cutele de pe gâtul care începea să îmbătrânească, barba care aştepta să fie rasă din nou şi sclipea albicioasă între timp, ridurile adânci între sprâncene. Poate că vorbea serios, poate că era cu adevărat vrăjit de frumuseţea mea, poate că nu erau doar cuvinte cu care să mascheze pofta de sex. Poate că rămâneam frumoasă chiar dacă soţul meu făcuse din impresia frumuseţii mele un ghem pe care-l aruncase în lada de gunoi, ca pe hârtia de ambalaj a unui cadou. Da, puteam încă să fac un bărbat să mă dorească, nu mă nenorocise fuga lui Mario în alt pat, în alt trup.

Carrano s-a aplecat peste mine, mi-a lins sfârcurile, mi le-a supt. Am încercat să mă destind, voiam să-mi alung din suflet dezgustul şi disperarea. Am închis ochii cu prudenţă, căldura respiraţiei lui, buzele pe piele, am gemut încurajator pentru mine şi pentru el. Am sperat să recunosc apariţia vreunei plăceri, chiar dacă bărbatul acela era un străin, poate un muzician fără vreun mare talent, nicio calitate, nicio capacitate de seducţie, şters şi de aceea singur.

Am simţit că acum îmi săruta coastele, pântecele, s-a oprit chiar şi pe buric, ce găsea acolo nu ştiu, a trecut cu limba prin el, gâdilându-mă. Apoi s-a ridicat. Am deschis din nou ochii, l-am văzut ciufulit, cu ochii lucioşi, mi s-a părut că-i surprind pe chip o expresie de copil care se simte vinovat.

— Spune-mi din nou că-ţi plac, am insistat cu răsuflarea tăiată.

— Da, a zis, dar cu ceva mai puţin entuziasm.

Mi-a pus mâinile pe genunchi, i-a îndepărtat, şi-a strecurat degetele sub fustă, m-a mângâiat pe interiorul coapselor, încet, ca şi cum ar fi trimis o sondă în fundul întunecos al unui puţ.

Părea că nu se grăbeşte, eu aş fi preferat, în schimb, ca totul să se desfăşoare mai rapid. Acum mă gândeam la posibilitatea ca cei mici să se trezească sau chiar la ipoteza că Mario, după întâlnirea noastră tumultuoasă, speriat, căit, se hotărâse să se întoarcă acasă fix în noaptea aceea. Mi s-a părut chiar că-l aud pe Otto lătrând bucuros şi mă pregăteam să spun că se

aude câinele, dar pe urmă mi s-a părut deplasat. Carrano tocmai îmi ridicase fusta şi acum mângâia marginea slipului cu palma, trecându-şi apoi degetele peste material apăsând, împingând-o adânc în despărţitura sexului.

Am gemut din nou, am dat să-l ajut să-mi scoată chiloţii, m-a oprit.

— Nu, a spus, aşteaptă.

A dat materialul la o parte, mi-a mângâiat sexul dezgolit cu degetele, m-a pătruns cu arătătorul, murmurând iarăşi:

— Da, eşti foarte frumoasă.

Frumoasă peste tot, pe afară şi pe dinăuntru, fantezii masculine. Cine ştie dacă Mario făcea aşa, cu mine nu încetinise niciodată ritmul în felul acela. Dar poate că şi el acum, în noaptea lungă, în altă parte, desfăcea picioarele subţiri ale Carlei, îşi cobora privirea peste pizda acoperită pe jumătate de slip, zăbovea cu inima care-i bătea puternic asupra obscenităţii acelei poziţii, o făcea şi mai obscenă cu degetele. Sau de asemenea, cine ştie, obscenă eram numai eu acum, eu abandonată în braţele acelui bărbat care mă atingea în locuri secrete, care-şi umezea degetele în mine fără grabă, cu curiozitatea apatică a celui ce nu simte iubire. Carla, în schimb – asta credea Mario, acum eram sigură că asta credea –, era o tânără femeie îndrăgostită care se dăruieşte amantului ei. Nimic nu era vulgar sau dezolant, niciun gest şi niciun suspin, chiar şi cuvintele cele mai grosolane erau neputincioase în faţa sensului primar al acuplării lor. Eu puteam spune pizdă şi pula şi gaura curului, nu erau însemnate. Ţintuiam, în schimb, şi poceam, numai imaginea mea pe canapea, ceea ce reprezentam în momentul acela, răvăşită, cu degetele groase ale lui Carrano care-mi stimulau miezul mocirlos al plăcerii.

Mi-a venit din nou să plâng, am strâns din dinţi. Nu ştiam ce să fac, nu voiam să izbucnesc în lacrimi din nou, am reacţionat mişcând din bazin, clătinând din cap, gemând, murmurând:

— Mă doreşti, e adevărat că mă doreşti, spune-mi...

Carrano a făcut semn că da, m-a întors pe o parte, mi-a tras chiloţii în jos. Trebuie să plec, m-am gândit. Deja am aflat ce voiam să aflu. Încă plac bărbaţilor. Mario a luat totul cu el, dar nu şi pe mine, nu persoana mea, nu frumoasa mea mască atrăgătoare. Mă muşcă de fese, mă linge, e suficient.

— Curul nu, am spus, i-am îndepărtat degetele.

El a început iarăşi să-mi atingă anusul, l-am îndepărtat încă o dată. Ajunge. M-am retras, am întins o mână spre halatul lui.

— Hai să terminăm, am exclamat, ai un prezervativ?

Carrano a făcut semn că da, dar nu s-a mişcat. Şi-a retras mâinile de pe corpul meu, mâhnit în mod neaşteptat, şi-a sprijinit capul de speteaza canapelei, a privit fix tavanul.

— Nu simt nimic, a murmurat.

— Ce nu simţi?
— N-am erecţie.
— Niciodată?
— Nu, acum.
— De când am început?
— Da.
Am simţit că iau foc de ruşine. Mă sărutase, îmbrăţişase, atinsese, dar pula nu i se sculase, nu ştiusem să-i fac sângele să clocotească, mă aţâţase fără ca el să se excite, imbecil nenorocit.
I-am desfăcut halatul, nu mai puteam pleca, între etajul al patrulea şi al cincilea nu mai erau scări, dacă aş fi plecat, aş fi găsit abisul.
M-am uitat la sexul lui palid, mic, pierdut în desişul negru al părului, între testiculele grele.
— Nu-ţi face griji, am spus, eşti emoţionat.
M-am ridicat în picioare, mi-am scos fusta pe care o aveam încă pe mine, am rămas goală, dar el nici măcar n-a băgat de seamă, a continuat să privească tavanul.
— Acum te întinzi, i-am ordonat cu un calm prefăcut, te relaxezi.
L-am împins pe canapea, culcat pe spate, în poziţia în care stătusem eu până atunci.
— Unde ai prezervativele?
A zâmbit melancolic.
— E inutil în momentul ăsta, a zis şi totuşi mi-a indicat un dulap cu un gest descurajat.
M-am dus la dulap, am deschis unul după altul sertarele, am găsit prezervativele.
— Dar îţi plăceam... am reluat insistând.
Şi-a lovit fruntea uşor cu dosul mâinii.
— Da, în minte.
Am râs furioasă şi am spus:
— Peste tot trebuie să-ţi plac.
M-am aşezat pe toracele lui cu spatele la el. Am început să-i mângâi pântecele, coborând încet-încet spre dâra neagră a părului care se termina în desişul din jurul sexului. Carla îl futea pe soţul meu şi eu nu reuşeam să-l fut pe bărbatul ăsta singur, fără şanse, un muzician deprimat pentru care eram probabil vesela surpriză a celei de-a cincizeci şi treia sa aniversare. Ea era stăpână pe pula lui Mario ca şi cum i-ar fi aparţinut, îl făcea să i-o bage în pizdă, în cur unde el nu mi-o băgase niciodată, iar eu, eu nu reuşeam să înfierbânt trupul acela îmbătrânit. I-am prins penisul, i-am tras prepuţul în jos ca să verific dacă avea vreo leziune, şi i l-am luat în gură. În scurt timp

Carrano a început să geamă, părând mai degrabă că rage. Carnea lui s-a umflat imediat spre cerul gurii, uite ce voia dobitocul, uite ce aştepta. Pula i se ivea în sfârşit puternică din vintre, o pulă cu care să mă posede până m-ar fi durut burta câteva zile, cum Mario nu mă posedase niciodată. Soţul meu nu ştia cum să procedeze cu femeile adevărate: îndrăznea doar cu curviştinele de douăzeci de ani, lipsite de inteligenţă, de experienţă, de cuvinte impudice.

Carrano acum era înnebunit, îmi spunea să aştept, aşteaptă, aşteaptă. Eu m-am dat în spate până când m-am lipit cu sexul de gura lui, i-am lăsat penisul şi mi-am răsucit capul cu cea mai dispreţuitoare privire pe care puteam s-o asum, „sărută-mi-o" am spus, şi el m-a sărutat, literal, înfocat, am auzit plescăitul sărutului pe pizdă, bătrân neghiob, limbajul metaforic pe care-l foloseam cu Mario în mod evident nu era al lui, nu mă înţelegea, nu pricepea ce-i ordonam cu adevărat, cine ştie dacă şi Carla ştia să descifreze sugestiile soţului meu, cine ştie. Am smuls cu dinţii ambalajul prezervativului, i l-am derulat pe pulă, hai, hai, i-am spus, îţi plăcea gaura curului, dezvirginează-mă, cu soţul meu n-am făcut-o niciodată, vreau să-i povestesc amănunţit, bagă-mi-o în cur.

Muzicianul a ieşit cu greu de sub mine, eu am rămas în patru labe. Râdeam în sinea mea şi nu reușeam să mă abţin gândindu-mă la faţa lui Mario când i-aş fi spus. M-am oprit din râs numai când l-am simţit pe Carrano intrând cu putere în mine. Brusc mi-a fost frică, mi-am ţinut respiraţia. Poziţie de animal, lichide animalice şi ceva perfid, complet uman. M-am răsucit să mă uit la el, poate să-l implor să nu mă asculte, să renunţe. Privirile ni s-au întâlnit. Nu ştiu ce a văzut el, eu am văzut un bărbat care nu mai era tânăr, cu halatul alb desfăcut, cu chipul lucios de transpiraţie, cu buzele ţuguiate de concentrare. I-am murmurat ceva, nu ştiu ce. El a deschis puţin buzele, apoi a căscat gura larg, a închis ochii. Pe urmă s-a lăsat moale în spatele meu. M-am sprijinit pe o parte. Am văzut pata alburie a spermei care se mărea pe prezervativ.

— Nu-i nimic, am spus cu o explozie seacă de râs în gâtlej, smulgându-i cauciucul de pe penisul deja flasc şi aruncându-l pe podeaua pe care s-a scurs dâra vâscoasă și gălbuie. Ai ratat ţinta.

M-am îmbrăcat, m-am dus spre uşă, el m-a urmat strângându-şi halatul. Eram dezgustată de mine.

— E vina mea, scuze, am murmurat înainte să plec.

— Ba nu, eu sunt cel care...

Am clătinat din cap, i-am zâmbit forţat, în mod fals conciliant.

— Să-mi pun curul pe faţa ta în felul acela: amanta lui Mario sigur n-o face.

Am urcat scările încet. Într-un colţ, lângă balustradă, am văzut-o ghemuită pe sărmana, cea din urmă cu mult timp, care mi-a zis pe un ton stins, dar foarte serios: „Eu sunt cinstită, sunt autentică, joc cu cărţile pe masă”.

În faţa uşii blindate am greşit de mai multe ori ordinea cheilor, o vreme n-am reuşit să descui. Când am intrat, am pierdut iarăşi timp ca să încui. Otto a alergat spre mine bucuros, nu l-am băgat în seamă, m-am dus să fac un duş. Meritam tot ce mi se întâmplase, chiar şi cuvintele grele cu care m-am insultat în minte, rigidă sub jetul de apă. Am reuşit să mă liniştesc doar spunându-mi cu voce tare: „Îmi iubesc soţul şi de aceea toate astea au un sens”. M-am uitat la ceas, era două şi zece, m-am băgat în pat şi am stins lumina. Am adormit imediat, nesperat. Am adormit cu fraza aceea în cap.

18.

Când am redeschis ochii, după cinci ceasuri, la ora şapte într-o sâmbătă de 4 august, am făcut eforturi să-mi revin. Era pe cale să înceapă ziua cea mai dificilă de când mi se întâmplase să fiu părăsită, dar încă n-o ştiam.

Am întins o mână spre Mario, eram sigură că doarme lângă mine, dar acolo nu era nimic, nici măcar perna lui, de altfel rămăsesem şi eu fără. Mi s-a părut că patul se lărgise şi, în acelaşi timp, se scurtase. Poate că m-am lungit eu, mi-am zis, poate că am slăbit.

Mă simţeam moleşită, ca şi cum aş fi avut o problemă de circulaţie, aveam degetele umflate. Am văzut că nu-mi scosesem inelele înainte să adorm, nu le pusesem pe noptieră cu gestul obişnuit. Am simţit că-mi intraseră în carnea inelarului, o sugrumare care mă făcea să cred că e cauza indispoziţiei din întregul meu corp. Am încercat să mi le scot cu gesturi precaute, mi-am umezit degetul cu salivă, n-am reuşit. Mi s-a părut că simt gustul aurului în gură.

Am privit fix o porţiune ciudată de tavan, în faţă aveam un perete alb, nu mai era dulapul mare lipit de el, pe care-l vedeam în fiecare dimineaţă. Mi-am simţit picioarele atârnând în gol, nu mai era nicio tăblie în spatele capului. Simţurile mi-erau amorţite, părea că între timpanele mele şi lume, între buricele degetelor şi aşternuturi era nişte vată, o pâslă, o bucată de catifea.

Am încercat să-mi adun forţele, m-am ridicat în coate prudent ca să nu distrug patul, camera cu mişcarea aceea, sau să nu mă distrug pe mine, ca o etichetă smulsă de pe o sticlă. Cu greu am conştientizat că probabil mă agitasem în somn, că, absentă, îmi părăsisem colţul meu obişnuit, că mă târâsem sau mă răsucisem în aşternuturile năduşite. Nu mi se întâmplase niciodată, în general dormeam ghemuită pe partea mea, fără să-mi schimb poziţia. Dar n-am găsit altă explicaţie, cele două perne erau la dreapta mea şi dulapul la stânga. Epuizată, m-am lăsat din nou pe pat.

În momentul acela, cineva a bătut la uşă. Era Ilaria, a intrat îmbrăcată cu rochiţa mototolită şi un aer somnoros.

— Gianni a vomitat în patul meu, a spus.

Am privit-o pieziş, apatică, fără să ridic capul. Mi-am închipuit-o bătrână, cu trăsăturile deformate, pe moarte sau deja moartă, şi totuşi era o bucată din mine, copia neaşteptată a fetiţei care fusesem eu, care aş fi fost, de ce acel „aş fi fost”. Prin minte mi-au trecut rapid imagini neclare, fraze întregi,

dar rostite în grabă, un şuşotit. Mi-am dat seama că nu formulasem corect timpurile gramaticale, de vină era trezirea mea haotică. Timpul e o răsuflare, m-am gândit, astăzi e rândul meu, peste o clipă al fiicei mele, i se întâmplase mamei mele, tuturor strămoaşelor mele, poate că încă li se întâmpla lor şi mie simultan, o să se mai întâmple.

M-am hotărât să mă ridic, dar ordinea s-a suspendat într-un fel: ridică-te a rămas o intenţie care mi-a plutit apatic în urechi. Să fiu fetiţă, apoi tânără, aşteptam un bărbat, acum îmi pierdusem soţul, o să fiu nefericită până în clipa morţii, azi-noapte i-am supt pula lui Carrano din disperare, ca să alung jignirea adusă pizdei, câtă mândrie irosită.

— Vin, am zis fără să mă mişc.

— De ce ai dormit în poziţia asta?

— Nu ştiu.

— Gianni a pus gura pe perna mea.

— Ce-i rău în asta?

— Mi-a murdărit şi patul, şi perna. Trebuie să-l pocneşti.

M-am ridicat cu un efort de voinţă, era o greutate pentru care nu aveam suficiente forţe. Nu puteam concepe că-mi sunt o asemenea povară, eram mai grea decât plumbul, nu aveam chef să mă ţin singură pe picioare întreaga zi. Am căscat, am întors capul mai întâi la dreapta şi apoi la stânga, am încercat din nou să-mi scot inelele, dar fără sorţi de izbândă.

— Dacă nu-l pedepseşti, te ciupesc, m-a ameninţat Ilaria.

M-am dus în camera copiilor cu mişcări studiat de lente, precedată de fiica mea care, în schimb, era agitată. Otto a lătrat, a scheunat, l-am auzit zgâriind uşa care despărţea dormitoarele de camera de zi. Gianni zăcea în patul Ilariei îmbrăcat impecabil, aşa cum îl văzusem cu o seară înainte, dar transpirat, palid, ţinând ochii închişi, chiar dacă, în mod evident, era treaz. Pătura subţire era murdară, chiar şi pe jos se întindea o pată gălbuie.

Nu i-am zis nimic copilului, n-am simţit nici nevoia, nici cheful. M-am dus la baie în schimb, am scuipat în chiuvetă, mi-am clătit gura. Apoi am luat o cârpă, am îmbrăţişat un gest liniştit, dar chiar şi gestul acela mi s-a părut prea iute, am avut impresia că, împotriva voinţei mele, mă face să-mi dau ochii peste cap, îi împinge într-o parte şi alta în mod necoordonat, un fel de răsucire obligată a privirii care ameninţa să clintească din loc peretele, oglinda, mobila, totul.

Am oftat, un oftat lung menit să-mi fixeze pupilele asupra cârpei, să domolească senzaţia de panică. M-am întors în camera copiilor, m-am lăsat pe vine ca să curăţ. Mirosul acid al vomei mi-a amintit de vremea alăptărilor, a păpicilor, a regurgitărilor neaşteptate. M-am gândit, în timp ce ştergeam de pe podea cu mişcări lente urmele stării de rău a fiului meu, la femeia din

Napoli cu copiii ei plângăreţi, reduşi la tăcere cu bomboane. De la un moment dat încolo, soţia părăsită începuse să se supere pe ei. Spunea că i se imprimase din cauza lor mirosul de mamă şi asta a nenorocit-o, era vina lor că soţul ei plecase. Mai întâi îţi umflă burta, da, mai întâi îţi îngreunează sânii şi apoi îşi pierd răbdarea. Astfel de cuvinte îmi aminteam eu. Mama le repeta cu voce scăzută ca să nu le aud, în mod solemn, consimţind. Dar eu tot o auzeam, chiar şi acum, un fel de auz dublu, eram fetiţa de atunci care se juca sub masă, furam paiete pe care apoi le băgăm în gură sugându-le; şi eram adulta din acea dimineaţă, acolo lângă patul Ilariei, mecanic ocupată cu o sarcină mizeră şi totuşi sensibilă la sunetul cârpei lipicioase care aluneca pe podea. Cum fusese Mario? Afectuos, mi se părea, fără să poarte semnele suferinţei sau apăsării cauzate de sarcinile mele. Dimpotrivă, când eram însărcinată, voia să facem şi mai des dragoste, iar eu însămi făceam mai binevoitoare ca oricând. Curăţăm, acum, şi între timp făceam mental socoteli fără nicio emoţie. Ilaria avea un an şi jumătate când Carla apăruse în viaţa noastră, iar Gianni avea aproape cinci. Nu mai munceam, deloc, nici măcar nu mai scriam, de cel puţin cinci ani. Trăiam într-un oraş nou, încă un oraş nou, unde nu aveam rude cărora să le cer ajutorul, şi chiar dacă le-aş fi avut, nu le-aş fi cerut, nu eram genul de persoană care cere ajutor. Făceam cumpărături, găteam, făceam ordine, îi târâm pe copii după mine din stradă în stradă, din cameră în cameră, stoarsă, exasperată. Eram atentă la orice tip de scadenţe, mă ocupam de declaraţia de venituri, alergam la bancă, alergam la poştă. Scriam, seara, în caietele mele, intrările şi ieşirile, tot ce cheltuiam în cel mai mic detaliu, ca şi cum aş fi fost o contabilă care trebuia să dea socoteală patronului firmei. Din când în când, printre cifre, scriam şi despre cum mă simţeam: un cocoloş de mâncare pe care fiii mei îl mestecau în permanenţă; un bol alimentar făcut din materie vie care-şi amesteca şi înmuia încontinuu substanţa ei pulsândă ca să le permită celor două lipitoare mâncăcioase să se hrănească, impregnându-mă cu mirosul şi gustul sucurilor lor gastrice. Să alăptezi, ce dezgust, o funcţie animalică. Şi apoi aerul expirat călduţ şi acrişor de după păpici. Oricât mă spălam, mirosul acela urât de mamă nu dispărea. Uneori Mario se lipea de mine, mă poseda îmbrăţişându-mă adormită, obosit şi el din cauza serviciului, fără emoţii. O făcea asmuţindu-se asupra trupului meu aproape indiferent, care mirosea a lapte, biscuiţi, grişuri, cu o disperare a lui personală care o atingea uşor pe a mea fără să-şi dea seama. Eram corpul unui incest, mă gândeam ameţită de mirosul de vomă a lui Gianni, eram mama bună de violat, nu o amantă. El căuta deja în altă parte figuri mai potrivite pentru iubire, fugind de sentimentele de vinovăţie, şi se întrista, ofta. Carla se nimerise în casă la momentul potrivit, o ficţiune a dorinţei nesatisfăcute. Pe-atunci avea cu

treisprezece ani mai mult decât Ilaria, cu zece mai mult decât Gianni, cu şapte mai mult decât mine când o ascultam pe mama vorbind despre sărmana femeie din piaţa Mazzini. Mario probabil o confundase cu viitorul, dar îşi dorise trecutul, timpul femeii tinere pe care i-l dăruisem deja eu şi de care-i era dor. Ea însăşi crezuse poate că-i oferă viitorul şi-l încurajase să creadă în asta. Dar eram cu toţii confuzi, eu în primul rând. Aşteptam, în timp ce aveam grijă de copii, de Mario, o vreme care nu venea niciodată, vremea în care aş fi început din nou să fiu cum fusesem înainte de sarcini, tânără, subţire, energică, impudic de convinsă că mă pot transforma în cine ştie ce persoană memorabilă. Nu, m-am gândit strângând cârpa şi ridicându-mă cu greu: viitorul, de la un moment dat încolo, e doar nevoia de a trăi la trecut. Să refaci iute timpurile gramaticale.

19.

— Ce greţos, a spus Ilaria şi s-a dat în spate exagerat de scârbită, în timp ce mergeam cu cârpa ca s-o clătesc la baie.

Mi-am zis că dacă m-aş fi dedicat imediat treburilor casnice obişnuite, m-aş fi simţit mai bine. Să spăl rufe. Să separ hainele albe de cele colorate. Să pornesc maşina de spălat. Trebuia doar să liniştesc imaginea dinăuntru, gândurile. Se învălmăşeau, se încălecau, fărâme de cuvinte şi imagini, bâzâiau în grabă ca un roi de viespi, dădeau gesturilor mele o capacitate urâtă de a face rău. Am clătit cârpa cu grijă, apoi am dat cu săpun în jurul inelelor, al verighetei, un cristal acvamarin care fusese al mamei mele. Încet-încet, am reuşit să le scot, dar nu m-am bucurat, corpul a rămas inflamat, venele nu s-au dezumflat. Am pus inelele cu un gest mecanic pe marginea chiuvetei.

Când m-am întors în camera copiilor, m-am aplecat indiferentă peste Gianni ca să-i simt fruntea cu buzele. El a gemut şi a spus:

— Mă doare capul foarte tare.

— Ridică-te, i-am ordonat insensibilă şi el, uitându-se fix la mine, uimit de puţina compasiune pe care o acordam stării lui de rău, s-a sculat cu greu.

Am scos aşternuturile cu un calm prefăcut, am pus altele noi şi le-am trântit pe cele murdare în coşul de rufe. Abia atunci mi-am amintit să-i spun:

— Aşază-te în patul tău, îţi aduc termometrul.

— Trebuie să-i tragi o palmă, a insistat Ilaria.

Pentru că am început să caut termometrul fără să-i satisfac cererea, m-a pedepsit, ciupindu-mă pe neaşteptate, studiindu-mă cu atenţie să vadă dacă sufeream.

N-am reacţionat, ce-mi păsa mie, nu simţeam nimic. Atunci ea a insistat, roşie la faţă din cauza efortului şi a concentrării. Când am găsit termometrul, am dat-o la o parte cu un gest uşor al cotului şi m-am întors la Gianni. I-am pus termometrul la subraţ.

— Strâns, am spus şi i-am arătat ceasul agăţat pe perete. Ţi-l scoţi peste zece minute.

— I l-ai pus greşit, a spus Ilaria cu un aer provocator.

N-am băgat-o în seamă, dar Gianni a verificat şi, cu o privire plină de reproş, mi-a arătat că-i pusesem la subraţ partea fără mercur. Atenţie: numai atenţia mă poate ajuta. I l-am aranjat corect, Ilaria s-a arătat mulţumită, a spus: eu am fost cea care mi-am dat seama. Am făcut semn că

da, bine, greşisem. Pentru că – m-am gândit – trebuie să fac o mie de lucruri deodată, sunt zece ani de când mă obligaţi să trăiesc aşa şi nici nu sunt încă trează complet, nu mi-am băut cafeaua, nici măcar n-am luat micul dejun.

Voiam să pun pe foc cafetiera, voiam să încălzesc laptele pentru Ilaria, voiam să mă ocup de maşina de spălat. Dar dintr-odată am auzit din nou lătratul lui Otto, nu încetase deloc şi râcâia la uşă. Mi-l îndepărtasem din timpane ca să mă pot concentra la starea fiului meu, dar acum câinele nu părea să producă sunete, ci adevărate descărcări de şocuri electrice.

— Vin, am strigat.

Cu o seară înainte – mi-am dat seama – nu-l scosesem afară, uitasem, şi câinele probabil că scheunase toată noaptea, acum era pe cale s-o ia razna, trebuia să-şi facă nevoile. Şi eu, de altfel. Eram un sac de carne vie, plină de reziduuri, mă dureau vezica şi stomacul. Am gândit asta fără urmă de autocompătimire, ca o constatare indiferentă. Zgomotele haotice din cap dădeau acestui sac care eram eu lovituri ferme: a vomitat, mă doare capul, unde e termometrul, ham ham ham, reacţionează.

— Scot câinele, am zis tare către mine însămi.

I-am pus lesa lui Otto, am răsucit cheia, am scos-o cu oarece dificultate din broască. Abia pe scări mi-am dat seama că eram în cămaşă de noapte şi papuci. Am realizat când treceam prin faţa uşii lui Carrano, am făcut o grimasă râzând dezgustată, cu siguranţă dormea ca să-şi revină după noaptea extenuantă. Ce-mi păsa de el, mă văzuse în pielea goală, corpul unei femei de aproape patruzeci de ani, eram foarte intimi. Cât despre ceilalţi vecini, erau deja în excursii de ceva timp sau plecaseră vineri după-amiază să petreacă sfârşitul de săptămână la munte, sau la mare. Şi noi trei, de altfel, ne-am fi instalat de cel puţin o lună în vreun loc turistic de la malul mării, ca toţi ceilalţi, dacă Mario n-ar fi plecat. Curvarul. Blocul era pustiu, aşa se întâmpla în august. Mi-a venit să mă strâmb batjocoritor în faţa fiecărei uşi, să scot limba, să dau cu tifla. Mi se rupea de ei. Familii fericite, bani frumoşi din profesiile liberale, averi construite vânzând la suprapreţ servicii care, de fapt, ar trebui să fie gratuite. Ca Mario, care ne asigura un trai bun vânzând idei, cu inteligenţa lui, cu tonurile convingătoare ale vocii în timp ce preda. Ilaria a urlat după mine pe palier:

— Nu vreau să rămân cu mirosul ăsta nasol de vomă.

Pentru că n-am răspuns, a intrat înapoi în casă, am auzit-o trântind uşa cu furie. Dar, Sfinte Dumnezeule, dacă cineva mă trăgea într-o parte nu puteam fi trasă şi în cealaltă, ce e aici nu e dincolo. Otto, întocmai, gâfâind, mă trăgea în viteză pe scări fără oprire, în timp ce eu încercam să-l înfrânez, nu voiam să alerg, dacă alergam, mă rupeam în două, deja fiecare treaptă lăsată în urmă îmi dispărea imediat chiar şi din memorie, iar balustrada, peretele

gălbui zburau pe lângă mine fluide, în cascadă. Vedeam numai segmentele clare ale rampelor, în spatele meu simţeam o dâră gazoasă, eram o cometă. Ah, ce zi urâtă, prea caldă deja la şapte dimineaţa, nicio maşină parcată în afară de a lui Carrano şi a mea. Poate că eram prea obosită ca să menţin lumea în ordinea ei obişnuită. N-ar fi trebuit să ies. Ce făcusem? Pusesem cafeaua pe foc? Încărcasem cafetiera, o umplusem cu apă? O înşurubasem strâns ca să nu explodeze? Și laptele pentru fetiţă? Erau acţiuni pe care le făcusem sau doar îmi propusesem să le fac? Să deschid frigiderul, să iau cutia cu lapte, să închid frigiderul, să umplu ibricul, să nu las cutia pe masă, s-o pun la loc în frigider, să aprind focul, să pun ibricul pe foc. Făcusem în mod corect toate acele operaţiuni?

Otto m-a târât în jos pe bulevard, prin tunelul plin de inscripţii obscene. Parcul era pustiu, râul părea de plastic albăstriu, pe celălalt mal dealurile erau de un verde-marin, lipsea zgomotul traficului, se auzea doar ciripitul păsărilor. Dacă lăsasem cafeaua şi laptele pe foc, s-ar fi ars totul. Laptele, umflându-se, ar fi dat în foc, ar fi stins flacăra şi gazul s-ar fi răspândit prin casă. Din nou obsesia gazului. Nu deschisesem ferestrele. Sau o făcusem mecanic, fără să mă gândesc? Gesturi obişnuite, se desfăşoară în minte chiar şi când nu le faci. Sau le faci în realitate chiar şi când mintea, din obişnuinţă, nu mai e conștientă de asta. Înşiram posibilităţi, distrată fiind. Era mai bine dacă m-aş fi închis în baie, îmi simţeam burta încordată, aveam junghiuri apăsătoare. Soarele desena amănunţit frunzele copacilor, chiar şi acele de pin, o lucrătură maniacală a luminii, puteam să le număr unul câte unul. Nu, nu pusesem nici cafeaua, nici laptele pe foc. Acum eram sigură de asta. Să păstrez această certitudine. Fii cuminte, Otto.

Împins de nevoile lui, câinele m-a obligat să alerg după el, în timp ce şi eu simţeam o apăsare în vintre. Lesa îmi jupuia uşor pielea de pe mână, l-am smucit cu putere, m-am aplecat să-i dau drumul. A luat-o la goană ca o zvâcnire de viaţă pură, o formă neagră plină de nevoi urgente. A mirosit copaci, a făcut caca în iarbă, a alergat după fluturi, s-a pierdut în păduricea de pini. Cine ştie când rătăcisem vitalitatea aceea de animal încăpăţânat, odată cu adolescenţa poate. Acum mă sălbăticeam din nou, mi-am privit gleznele, axilele, de când nu mă epilasem, de când nu mă răsesem? Eu care până cu patru luni în urmă fusesem numai ambrozie și nectar. Din momentul în care mă îndrăgostisem de Mario, începusem să mă tem c-o să ajung să-i repugn. Să-mi spăl corpul, să mă dau cu deodorant, să şterg toate urmele neplăcute ale funcţiilor organismului. Să mă umplu cu aer. Voiam să mă desprind de pământ, voiam să mă vadă planând la înălţime, cum se întâmplă cu lucrurile în întregime bune. Nu ieșeam din baie dacă nu dispăruse mirosul urât, deschideam robinetele apei ca să nu se audă şiroitul

urinei. Mă frecam, mă săpuneam, mă spălam pe cap din două în două zile. Mă gândeam la frumuseţe ca la un efort constant de anulare a corporalităţii. Voiam să-mi iubească trupul uitând tot ce ştie despre trupuri. Frumuseţea, mă gândeam cu nelinişte, este această uitare. Sau poate că nu. Crezusem eu că iubirea lui are nevoie de acea obsesie a mea. Deplasată, înapoiată, vina mamei mele care mă educase să fiu o femeie cu o grijă obsesivă de sine. Mă simţisem nu ştiu dacă dezgustată sau uimită sau chiar amuzată când tânăra de cel mult douăzeci şi cinci de ani, care fusese mult timp colega mea de cameră când lucrasem pentru o companie aeriană, într-o dimineaţă trăsese o băşină fără nicio jenă, dimpotrivă, cu o privire veselă, zâmbindu-mi cu jumătate de gură. Fetele acum râgâiau în public, trăgeau vânturi, făcea asta, de altfel – mi-am amintit –, deja o colegă de-a mea de şcoală, avea şaptesprezece ani, cu trei ani mai puţin decât Carla. Voia să devină balerină şi-şi petrecea timpul în poziţii învăţate la şcolile de balet. Era pricepută. În recreaţie făcea piruete cu uşurinţă prin clasă, reuşind să evite cu precizie băncile. Apoi, ca să ne scandalizeze, sau ca să distrugă imaginea de eleganţă care rămăsese în privirile neghioabe ale băieţilor, scotea zgomote din corp de unde îi veneau, din gât, din fund. Ferocitatea femeilor, o simţeam asupra mea de când mă trezeam, în carne. Am simţit dintr-odată neliniştea că mă descompun în dejecţie, o angoasă care mi-a cuprins vintrele, a trebuit să mă aşez pe o bancă, să-mi ţin respiraţia. Otto dispăruse, poate că nu intenţiona să se mai întoarcă, am fluierat cu greu, stătea în desişul de copaci fără nume, îmi păreau mai mult o acuarelă decât o imagine reală. Se aflau într-o parte, în spatele meu. Plopi? Cedri? Stejari? Salcâmi? Nume alese la întâmplare, ce ştiam eu, ignoram totul, chiar şi numele copacilor de lângă casa mea. Dacă ar fi trebuit să le scriu, n-aş fi fost în stare. Trunchiurile mi se păreau toate puse sub o lupă. Nu era mare distanţă între mine şi acestea, dar e o regulă care spune că dacă vrei să înşiri poveşti, eşti nevoit în primul rând să iei un metru, un calendar, să calculezi cât timp a trecut, cât spaţiu s-a interpus între noi şi întâmplări, emoţiile de narat. Eu, în schimb, simţeam mereu totul azvârlit asupra mea, răsuflare după răsuflare. Şi în acea împrejurare mi s-a părut, pentru o clipă, că nu port cămaşa de noapte, ci un lung mantou pe care era pictată vegetaţia parcului Valentino, aleile, podul Prinţesa Isabella, râul, clădirea în care locuiam, chiar şi câinele-lup. De aceea eram atât de greoaie şi umflată. M-am ridicat gemând de stânjeneală şi durere de burtă, vezica era plină, nu mai rezistam. Am mers în zigzag, strângând în mână cheile de la casă, lovind pământul cu lesa. Nu, nu ştiam nimic despre copaci. Un plop? Un cedru libanez? Un pin de Alep? În ce constă diferenţa dintre un stejar şi un salcâm? Cuvintele înşelătoare, totul e o păcăleală, poate că pământul făgăduinţei nu mai are denumiri să înfrumuseţeze faptele. Cu un

zâmbet dispreţuitor – un dispreţ faţă de mine –, mi-am ridicat cămaşa de noapte, m-am lăsat pe vine, am făcut pipi şi caca în spatele unui trunchi de copac. Mă săturasem săturasem săturasem.

Am spus-o tare, dar vocile mor repede, par vii în fundul gâtlejului, dar dacă le articulezi, deja sunetele au pierit. Am auzit că Ilaria mă striga de foarte departe. Cuvintele ei au ajuns slab până la mine.

— Mama, întoarce-te, mama.

Erau cuvintele unei mici fiinţe agitate. N-o vedeam, dar mi-am imaginat că sunt rostite cu mâinile strânse în jurul balustradei de la balcon. Ştiam că platforma lungă şi întinsă în gol o înspăimânta, avea într-adevăr nevoie de mine dacă ieşise până acolo. Poate că laptele ardea într-adevăr pe foc, poate că explodase cafetiera, poate că gazul se răspândea prin casă. Dar de ce trebuia să alerg în ajutor? Mi-am dat seama cu amărăciune că, deşi fetiţa avea nevoie de mine, eu nu simţeam deloc că am nevoie de ea. Mario nici atât, de altfel. De aceea plecase să trăiască împreună cu Carla, nu avea nevoie de Ilaria, de Gianni. Dorinţa retează. Poate că doar retează. Dorinţa lui fusese să alunece departe de noi pe un alt strat de gheaţă nesfârşit; mi se părea că acum dorinţa mea era să mă duc la fund, să mă abandonez, să plonjez surdă şi mută în propriile mele vene, în intestinul meu, în vezica mea. Mi-am dat seama că mă treceau fiori reci, o pojghiţă de gheaţă, chiar dacă dimineaţa era deja caldă. Ce mi se întâmpla? Era imposibil să regăsesc drumul spre casă.

Dar în acel moment ceva mi-a atins glezna, umezind-o. L-am văzut lângă mine pe Otto, cu urechile ciulite, cu limba atârnându-i, cu privirea lui de câine bun. M-am ridicat, am încercat de mai multe ori să-i pun lesa fără să reuşesc, chiar dacă stătea nemişcat, abia-abia gâfâind, cu o privire neobişnuită, poate tristă. În cele din urmă, cu un efort de concentrare, i-am legat lesa de gât. Hai, hai, i-am spus. Mi se părea că dacă merg în urma lui, ţinându-mă strâns de lesă, o să simt din nou aerul cald pe faţă, pe pielea uscată, pământul sub picioare.

20.

Am ajuns la lift ca şi cum aş fi mers pe o sârmă întinsă între păduricea de pini şi intrarea în clădire. M-am sprijinit de peretele metalic în timp ce cabina urca încet, m-am uitat fix la Otto ca să-i mulţumesc. Stătea cu labele uşor depărtate, gâfâia şi un fir foarte subţire de bale se prelingea dintre fălcile lui, desenând un arabesc pe podeaua ascensorului. Cabina s-a smucit oprindu-se.

Pe palier am găsit-o pe Ilaria, mi s-a părut foarte înţepată, ca şi cum ar fi fost mama mea întoarsă din regatul morţilor ca să-mi amintească de obligaţiile mele.

— A vomitat din nou, a spus.

A intrat înaintea mea în casă, urmată de Otto, căruia i-am dat drumul din lesă. Niciun miros de lapte ars sau de cafea. M-am oprit ca să închid uşa, am băgat cheia în broască cu un gest mecanic, am învârtit de două ori. Mâna mi se obişnuise deja cu mişcarea aceea menită să împiedice pe oricine să-mi intre în casă ca să scotocească prin lucrurile mele. Trebuia să mă apăr de cei care făceau orice ca să pună pe umerii mei obligaţii, sentimente de vină şi să mă împiedice să-mi reiau viaţa. Mi-a trecut dintr-odată prin minte bănuiala că şi copiii mei vor să mă convingă că trupurile lor se veştejeau din vina mea, doar pentru că respirau acelaşi aer cu mine. Starea de rău a lui Gianni la asta folosea. El dădea spectacolul, Ilaria savura să mi-l fluture prin faţa ochilor. Din nou vomitatul, da, şi ce? Nu era prima oară, n-ar fi fost nici ultima. Gianni avea un stomac sensibil, ca tatăl lui. Sufereau amândoi de rău de mare, de rău de maşină. Era suficientă o înghiţitură de apă rece, o felie de tort prea grasă şi imediat se simţeau rău. Cine ştie ce mâncase pe ascuns băieţelul, ca să-mi complice viaţa, ca să-mi facă ziua şi mai chinuitoare.

Am găsit iarăşi dezordine în cameră. Acum aşternuturile murdare zăceau într-un colţ ca un nor şi Gianni se întinsese din nou pe patul Ilariei. Fetiţa mă înlocuise. Se comportase cum mă comportam eu cu mama când eram mică: încercase să imite ce mă văzuse pe mine făcând, se juca ignorându-mi autoritatea substituindu-mă, voia să-mi ia locul. Eu, în general, eram conciliantă, mama nu fusese niciodată. De fiecare dată când încercam să fac ca ea, mă mustra, zicea că greşisem. Poate că ea însăşi acţiona acum prin intermediul fetiţei ca să mă strivească, demonstrându-mi cât eram de nepricepută. Ilaria mi-a explicat ca şi cum ar fi voit să mă invite într-un joc al cărei regină se simţea:

— Am pus acolo aşternuturile murdare şi lui i-am spus să se întindă pe patul meu. N-a vomitat mult, a făcut doar aşa.

A simulat de câteva ori senzaţia de vomă, apoi a scuipat de mai multe ori pe podea.

M-am apropiat de Gianni, era transpirat, mă privea cu ostilitate.

— Unde e termometrul? am întrebat.

Ilaria l-a luat prompt de pe noptieră şi mi l-a întins inventând informaţii pe care nu le avea, nu ştia să citească temperatura.

— Are febră, dar nu vrea să-şi pună supozitor, a spus.

M-am uitat la termometru, n-am reuşit să mă concentrez asupra gradelor indicate de coloana de mercur. Nu ştiu cât timp am rămas cu obiectul acela în mână încercând, cu nelinişte, să-mi deprind din nou ochii să vadă. Trebuie să am grijă de copil, îmi spuneam, trebuie să înţeleg că are febră, dar nu reuşeam să fiu atentă. Sigur mi se întâmplase ceva în timpul nopţii. Sau ajunsesem, după mai multe luni tensionate, pe marginea unei prăpăstii şi acum mă prăbuşeam ca în vis, lent, deşi cu talpa papucilor atingeam podeaua, deşi simţeam că privirile copiilor mei care aşteptau mă ţintuiau acolo. De vină erau chinurile la care mă supusese soţul meu. Dar acum gata, trebuia să-mi smulg suferinţa din memorie, trebuia să cicatrizez zgârieturile care-mi distrugeau creierul. Să iau şi aşternuturile acelea murdare. Să le bag în maşina de spălat. S-o pornesc. Să stau să privesc hubloul, rufele care se învârt, apa şi detergentul.

— Am treizeci şi opt cu doi şi mă doare foarte tare capul, a spus Gianni dintr-o suflare.

— Trebuie să-şi pună supozitor, a insistat Ilaria.

— Nu-mi pun.

— Atunci îţi dau o palmă, l-a ameninţat fetiţa.

— Nu-i dai nicio palmă, am intervenit.

— Dar tu de ce-i dai palme?

Nu dădeam palme, nu dădusem niciodată, cel mult ameninţam că le dau. Dar poate că pentru copii nu e nicio diferenţă între ameninţări şi fapte. Cel puţin eu – acum îmi aminteam – când eram mică fusesem aşa, poate şi când crescusem. Ceea ce mi s-ar fi putut întâmpla dacă aş fi încălcat o interdicţie a mamei mele, mi se întâmpla oricum, făcând abstracţie de nesupunerea mea. Cuvintele înfăptuiau imediat viitorul şi încă mă ardea rana pedepsei când nici nu-mi mai aminteam greşeala pe care aş fi putut sau aş fi voit s-o comit. Mi-a venit în minte o frază recurentă a mamei. „Astâmpără-te sau îţi tai mâinile” spunea când îi atingeam instrumentele de croitorie. Şi pentru mine cuvintele astea ale ei erau nişte foarfeci întregi, lungi şi din metal negru, care-i ieşeau pe gură, două tăişuri ca nişte fălci muşcând încheieturile

braţelor ciunge recusute la loc cu ac şi aţă.

— N-am dat niciodată palme, am spus.

— Nu-i adevărat.

— Cel mult am spus că v-aş da. E o mare diferenţă.

Nu e nicio diferenţă, m-am gândit în schimb, și m-am înspăimântat auzindu-mi în minte gândul acela. Pentru că, dacă-mi pierdeam capacitatea de a face diferenţa, dacă o pierdeam definitiv, dacă sfârşeam într-un tăvălug de aluviuni care anula orice graniţe, ce s-ar fi întâmplat în acea zi călduroasă?

— Când spun palmă, nu e ca şi cum îţi dau una, i-am explicat liniştit, aflându-mă parcă în faţa unui examinator şi voind să fac impresie bună arătându-mă calmă şi înţeleaptă. Cuvântul palmă nu e această palmă.

Și nu atât ca s-o conving pe ea, cât ca să mă conving pe mine, mi-am tras o palmă zdravăn. Apoi am zâmbit, nu doar pentru că acea palmă mi s-a părut dintr-odată un fapt comic, dar şi ca să arăt că demonstraţia mea era veselă, lipsită de ameninţări. A fost inutil. Gianni şi-a acoperit în grabă faţa cu pătura, Ilaria m-a privit stupefiată şi ochii i s-au umplut imediat de lacrimi.

— Ţi-ai făcut rău, mama, îţi curge sânge din nas, a spus îndurerată.

Sângele, într-adevăr, mi-a picurat pe cămașa de noapte, lucru care mi-a provocat un sentiment de ruşine.

Mi-am tras nasul, m-am dus în baie, m-am încuiat ca să n-o las pe fetiţă să vină după mine. Gata, concentrează-te, Gianni are febră, fă ceva. Mi-am tamponat nasul şi mi-am îndesat vată într-o nară, după care am început imediat să scotocesc, agitată, printre medicamentele pe care le pusesem în ordine cu o seară înainte. Voiam să caut un antipiretic, dar între timp mă gândeam: am nevoie de un calmant, mi se întâmplă ceva nasol, trebuie să mă liniştesc şi simţeam, totodată, că Gianni, amintirea lui Gianni cu febră în cealaltă cameră, îmi scăpa, mintea nu reuşea să reţină manifestările intermitente de grijă pentru sănătatea lui, copilul deja îmi devenea indiferent, era ca şi cum l-aş fi zărit doar cu coada ochiului, ca o siluetă vaporoasă, o ceaţă care se destramă.

Am început să caut pastile pentru mine, dar nu erau, unde le pusesem, în chiuvetă cu o seară înainte, mi-am amintit brusc, ce tâmpenie. M-am gândit atunci să fac o baie caldă ca să mă relaxez, apoi eventual să mă epilez, e liniştitor să faci baie, am nevoie de greutatea apei pe piele, mă pierd cu firea şi, dacă nu mă regăsesc, ce-o să se întâmple cu copiii?

Nu voiam nici măcar să se atingă de ei Carla, numai la acest gând m-au traversat fiori de dezgust. O puştoaică ocupându-se de copiii mei, încă n-a depăşit complet etapa adolescenţei, are mâinile murdare de sperma amantului ei, aceeaşi spermă care e în sângele copiilor. Să-i ţin la distanţă,

aşadar, pe ea şi pe Mario. Să fiu independentă, să nu accept nimic de la ei. Am dat drumul la apă în cadă, zgomotul primelor picături pe fundul ei, fascinaţia jetului de la robinet.

Dar deja nu mai auzeam apa curgând, acum rătăceam cu privirea în oglinda pe care o aveam într-o parte, mă vedeam, mă vedeam cu o insuportabilă claritate, cu părul ciufulit, ochii nemachiaţi, nasul umflat de la vata neagră de sânge, faţa crispată de grijă, cămaşa de noapte scurtă şi pătată.

Am dat să îndrept lucrurile. Am început să-mi curăţ faţa cu o dischetă de bumbac, îmi doream să redevin frumoasă, am simţit această nevoie urgentă. Frumuseţea înveseleşte, pe copii o să-i bucure, Gianni o să fie mulţumit şi o să se vindece, eu însămi o să mă simt mai bine. Demachiant delicat pentru ochi, cremă de faţă calmantă, loţiune tonică fără alcool, *demake up*, fardat, *make up*. Ce e un chip fără culori, să colorezi înseamnă să acoperi, nimic altceva nu poate acoperi mai bine o suprafaţă decât culoarea. Hai, hai, hai. Din adâncul meu urca rumoarea vocilor, a lui Mario. Am alunecat în urma frazelor de iubire ale soţului meu, cuvinte rostite acum mulţi ani. Păsăruică veselă şi fericită, îmi spunea, pentru că-i citea pe clasici şi avea o memorie de invidiat. Şi-mi înşiruia amuzat că voia să-mi fie sutienul care-mi cuprinde pieptul şi chilotul meu şi fusta mea şi pantoful strâns pe picior, şi apa care mă spăla şi crema care mă ungea şi oglinda în care mă priveam, ironic faţă de literatura bună, inginer zeflemist cu obsesia mea pentru cuvinte frumoase şi totodată fermecat de cadoul atâtor imagini deja pregătite să dea o formă dorinţei de mine, pentru mine, femeia din oglindă. O mască de fard, ruj, nasul umflat cu vată, gustul de sânge în gâtlej.

M-am răsucit cu o senzaţie de repulsie, la timp ca să conştientizez că apa dădea pe dinafara căzii. Am închis robinetul. Am băgat o mână, apa era rece ca gheaţa, nici măcar nu avusesem grijă să fie caldă. Chipul a dispărut din oglindă, nu m-a mai interesat. Senzaţia de frig m-a adus din nou cu gândul la febra lui Gianni, la vomă, la durerea de cap. Ce căutam închisă în baie: paracetamol. Am început din nou să scotocesc, l-am găsit, am strigat cerând parcă ajutor:

— Ilaria? Gianni?

21.

Acum simţeam nevoia să le aud vocile, dar nu mi-au răspuns. Am dat buzna spre uşă, am încercat s-o deschid, n-am reuşit. Cheia, mi-am amintit, dar am rotit spre dreapta cum faci când încui, în loc să rotesc spre stânga. Am tras adânc aer în piept, aminteşte-ţi gestul, am rotit cheia în sensul corect, am ieşit pe coridor.

Chiar în faţa uşii l-am găsit pe Otto. Stătea tolănit pe o parte, cu capul pe podea. Nu s-a mişcat când m-a văzut, nici măcar nu şi-a ciulit urechile, n-a dat din coadă. Lua poziţia aceea, o cunoşteam deja, când suferea de ceva şi voia să fie alintat, şi era atitudinea tristeţii şi a durerii, însemna că-şi dorea înţelegere. Câine prost, voia să mă convingă şi el că răspândeam în jurul meu angoase. Împrăştiam sporii proastei dispoziţii prin casă? Era oare posibil? De patru sau poate cinci ani, de când? De aceea Mario s-a întors spre micuţa Carla? Mi-am aşezat un picior desculţ pe burta câinelui, i-am simţit căldura care mi-a străbătut rapid talpa, a urcat până la zona inghinală. Mi-am dat seama că o dantelărie băloasă îi împodobea fălcile.

— Gianni doarme, vino, a şoptit Ilaria din capătul coridorului.

Am sărit peste câine, m-am dus în camera copiilor.

— Ce frumoasă eşti, a exclamat cu sinceră admiraţie şi m-a împins lângă Gianni să-mi arate cum dormea.

Copilul avea pe frunte trei monede şi, într-adevăr, dormea răsuflând greu.

— Monedele sunt reci, îl ajută să-i treacă durerea de cap şi febra, mi-a explicat Ilaria.

Din când în când lua una, o punea într-un pahar cu apă, apoi o ştergea şi o punea din nou pe fruntea fratelui ei.

— Când se trezeşte, trebuie să ia paracetamolul, am spus.

Am lăsat cutia pe noptieră, m-am întors pe coridor să mă ocup de altceva, orice ar fi însemnat asta. Să pregătesc micul dejun, da. Gianni, în schimb, trebuia să rămână pe regim. Maşina de spălat rufe. Chiar şi numai să-l mângâi pe Otto. Dar mi-am dat seama că nu mai era în faţa uşii de la baie, se hotărâse să nu-şi mai manifeste tristeţea plină de bale. Mai bine aşa. Dacă existenţa mea nu se transmitea celorlalţi, fiinţe umane şi animale, atunci indispoziţia celorlalţi mă invada îmbolnăvindu-mă. De aceea – m-am gândit ca şi cum ar fi fost un gest decisiv – era nevoie de un medic. Trebuia să dau telefon.

Mi-am impus să păstrez acest gând, l-am târât după mine ca o panglică în

vânt şi, astfel, m-am dus cu paşi prudenţi în camera de zi. M-a izbit dezordinea de pe biroul meu. Sertarele erau deschise, erau cărţi împrăştiate ici şi colo. Chiar şi caietul pe care luam notiţe pentru cartea mea era deschis. Am răsfoit ultimele pagini. Am găsit acolo, transcrise cu caligrafia mea măruntă, câteva pasaje din *Femeia sfâşiată* şi câteva rânduri din *Anna Karenina.* Nu-mi aminteam să fi făcut asta. Desigur, era un obicei de-al meu să copiez fragmente din cărţi, dar nu în caietul acela, aveam unul special. Era posibil ca memoria să mi se fărâmiţeze? Nu-mi aminteam nici să fi subliniat apăsat, cu cerneală roşie, întrebările pe care Anna şi le pune sieşi, cu puţin înainte ca vagonul de tren s-o lovească şi s-o târască după el: „Unde sunt? Ce fac? De ce?”. Erau fragmente care nu mă surprindeau, mi se părea că le cunosc bine, totuşi nu înţelegeam ce căutau aşternute pe acele pagini. Le ştiam atât de bine tocmai pentru că le transcrisesem recent, ieri, alaltăieri? Dar atunci de ce nu-mi aminteam că am făcut-o? De ce erau în caietul acela şi nu în celălalt?

M-am aşezat la birou. Trebuia să fixez ceva, dar nu-mi mai aminteam ce. Nimic nu era fix, totul curgea. Am ţintuit cu privirea caietul, m-am ancorat de liniile roşii de sub întrebările Annei. Am citit şi am recitit, dar ochii au trecut pe deasupra acelor întrebări fără să înţeleagă. Ceva nu funcţiona în simţurile mele. O discontinuitate a senzaţiilor, a sentimentelor. Uneori mă lăsam în voia acestei stări, alteori mă speriam de ea. Acele cuvinte, de exemplu: nu ştiam să găsesc răspunsuri la întrebări, orice răspuns posibil mi se părea absurd. Eram pierdută, nu ştiam unde sunt, ce fac. Stăteam mută lângă semnele de întrebare. În asta mă transformasem în cursul unei nopţi. Poate, nu ştiam când, după ce mă încăpăţânasem, după ce rezistasem luni întregi, mă văzusem în acele cărţi şi mă tulburasem, mă distrusesem definitiv. Un ceas stricat care acum, pentru că inima lui de metal bătea în continuare, distrugea vremea oricărui lucru.

22.

Atunci m-a izbit ceva în nări, m-am gândit că-mi sângerează din nou nasul. Am înţeles repede că luasem drept senzaţie tactilă un asalt asupra simţului olfactiv. Prin casă se răspândea un aer greu, fetid. M-am gândit că Gianni se simte într-adevăr rău, m-am ridicat, m-am întors în camera lui. Dar copilul încă dormea, în ciuda faptului că sora lui schimbase monedele de pe fruntea lui cu asiduitate. Atunci m-am mişcat încet pe coridor, precaut, spre biroul lui Mario. Uşa era întredeschisă, am intrat.

Mirosul urât venea de acolo, aerul era irespirabil. Otto zăcea pe o parte, sub masa de lucru a stăpânului lui. Când m-am apropiat, un fel de fior prelung i-a străbătut tot corpul. Îi şiroiau bale dintre falei, dar ochii rămâneau ai unui câine-lup bun, chiar dacă mi s-au părut albi, decoloraţi parcă de o soluţie. O pată negricioasă se întindea lângă el, un fel de mâl închis la culoare, brăzdat de sânge.

Într-un prim moment m-am gândit să mă retrag, să ies din cameră, să închid uşa. Am şovăit mult timp, să constat noua şerpuire incoerentă a bolii prin casa mea, ce se întâmpla. În cele din urmă, m-am hotărât să rămân. Câinele zăcea mut, spasmul trecuse, acum închisese pleoapele. Parcă acea ultimă contracţie îl paralizase, ca şi cum ar fi avut un arc identic cu o jucărie veche din metal de odinioară, gata să se anime brusc imediat ce apeşi o pârghie cu degetul.

Încet-încet m-am obişnuit cu mirosul supărător din cameră, l-am acceptat, astfel încât, după câteva secunde, patina lui s-a rupt în mai multe accente şi a început să se reverse un alt miros, pentru mine şi mai supărător, cel pe care Mario nu-l luase cu el şi care stagna acolo, în biroul lui. De când n-am mai intrat în camera aceea? Trebuia să-l oblig cât mai repede, m-am gândit cu mânie, să plece cu totul din apartament, să dispară din toate colţurile lui, aşa cum se întâmplă când râcâi o suprafaţă. Nu se putea decide să mă părăsească şi păstra în casă transpiraţia porilor lui, aura corpului său, atât de puternică, încât putea să rupă chiar sigiliul fetid al lui Otto. De altfel – mi-am dat seama – mirosul acela fusese cel care-i dăduse câinelui forţa să apese clanţa cu o labă şi, nemulţumit şi el de mine, să se târască până sub masa de lucru, în acea cameră în care urmele stăpânului său erau mai puternice şi promiteau să fie o alinare.

M-am simţit umilită, mult mai umilită decât în toate lunile acelea. Câine nerecunoscător, eu mă ocupam de el, eu rămăsesem cu el fără să-l

abandonez, eu îl scoteam afară să-şi facă nevoile, iar el se transforma acum într-un ghem de plăgi şi sudoare, se ducea să caute alinare printre urmele olfactive ale soţului meu, cel pe care nu te puteai bizui, trădătorul, fugarul. Rămâi aici singur, m-am gândit, o meriţi. Nu ştiam ce are, nici nu-mi păsa, era şi el un defect al trezirii mele, un eveniment incoerent al unei zile pe care nu reuşeam s-o rânduiesc. M-am retras cu furie spre ieşire, şi exact atunci am auzit-o pe Ilaria în spatele meu întrebând:

— Ce e duhoarea asta?

Apoi l-a zărit pe Otto întins sub masa de lucru şi a întrebat:

— Şi el e bolnav? A mâncat otravă?

— Ce otravă? am întrebat închizând uşa.

— Chifteaua otrăvită. Tati zice mereu că trebuie să fim atenţi. Le pune prin parc domnul de la etajul de dedesubt care urăşte câinii.

A încercat să deschidă iarăşi uşa, îngrijorată pentru Otto, dar i-am interzis s-o facă.

— Se simte foarte bine, îl doare numai puţin burta, am spus.

M-a privit foarte atentă, ca şi cum ar fi voit să se convingă dacă spuneam adevărul. Dar m-a întrebat:

— Pot să mă machiez şi eu cum te-ai machiat tu?

— Nu. Ai grijă de fratele tău.

— Ai tu grijă de el, a replicat enervată şi a pornit spre baie.

— Ilaria, nu te atinge de fardurile mele.

N-a răspuns şi am lăsat-o în pace, am lăsat-o adică să iasă din raza mea vizuală, nici măcar n-am întors capul, m-am dus cu paşi târşâiţi în cameră la Gianni. Mă simţeam vlăguită, până şi vocea mi se părea mai degrabă un sunet al minţii, şi nu o realitate. I-am luat de pe frunte monedele Ilariei, am trecut cu mâna peste pielea lui uscată. Ardea.

— Gianni, l-am strigat, dar el a continuat să doarmă sau să se prefacă.

Avea gura întredeschisă, buzele inflamate ca o rană roşu-aprins în fundul căreia străluceau dinţii. Nu ştiam dacă să-l mai ating, dacă să-l sărut pe frunte, dacă să încerc să-l trezesc zgâlţâindu-l uşor. Am respins şi întrebarea despre gravitatea bolii lui: o intoxicaţie, o răceală de vară, efectul unei băuturi reci ca gheaţa, o meningită. Totul mi se părea posibil, sau imposibil, şi oricum mi-era greu să formulez ipoteze, nu ştiam să stabilesc ierarhii, mai ales nu reuşeam să intru într-o stare de alertă. În schimb, acum mă speriau gândurile în sine, n-aş mai fi voit să le am, le simţeam infecte. După ce văzusem starea lui Otto, mă temeam şi mai mult că sunt canalul oricărui rău, mai bine să evit contactele, pe Ilaria nu trebuia s-o ating nici în treacăt. Cel mai bine era să-l sun pe medicul nostru, un bătrân pediatru, şi pe veterinar. O făcusem deja? Mă gândisem s-o fac şi uitasem? Să-l sun imediat, aceea era

regula, trebuia să mi-o repet. Chiar dacă mă enerva să acţionez aşa cum acţionase întotdeauna Mario. Ipohondru. Se îngrijora, chema medicii pentru orice fleac. Tati ştie – îmi semnalaseră, de altfel, copiii –, ştie că domnul de la etajul de dedesubt pune chiftele otrăvite prin parc; ştie ce e de făcut când ai febră mare, te doare capul, ai simptome de otrăvire; ştie că e nevoie de un medic, ştie că e nevoie de un veterinar. Dacă ar fi fost prezent – am tresărit – ar fi chemat un medic întâi de toate pentru mine. Dar apoi am alungat imediat ideea aceea de atenţie plină de solicitudine atribuită unui om căruia nu-i mai ceream nimic. Eram o soţie desuetă, un corp învechit, boala mea e doar viaţă de femeie scoasă din uz. M-am îndreptat hotărâtă spre telefon. Să-l sun pe veterinar, să-l sun pe medic. Am ridicat receptorul.

L-am lăsat imediat jos înfuriată.

Unde-mi era capul.

Să-mi recapăt vigoarea, să mă ancorez din nou într-un loc.

Receptorul scotea acelaşi fâsâit vijelios, fără ton. Ştiam asta şi mă prefăceam că n-o ştiu. Sau chiar n-o ştiam, memoria mea nu mai era bună, nu mai eram capabilă să învăţ, să reţin ce învăţam, dar mă prefăceam că încă sunt în stare, mă prefăceam şi fugeam de responsabilitatea faţă de copiii mei, de câine, cu mimica rece a cuiva care ştie şi acţionează.

Am ridicat din nou receptorul, am format numărul pediatrului. Nimic, fâsâitul a continuat. M-am aşezat în genunchi, am căutat ştecherul sub masă, l-am scos, l-am băgat la loc. Am încercat din nou cu telefonul: fâsâitul. Am format numărul: fâsâitul. Am început atunci să suflu eu însămi în microfon, îndârjit, ca şi cum cu răsuflarea mea aş fi putut alunga foşnetul acela care-mi deconecta linia. Niciun rezultat. Am lăsat baltă telefonul, m-am întors, fără chef, pe coridor. Poate că nu înţelesesem, trebuia să fac un efort de concentrare, trebuia să constat că Gianni era bolnav, că şi Otto era bolnav, trebuia să găsesc modalitatea prin care starea lor să mă alarmeze, să-i percep sensul. Am numărat pe vârful degetelor, scrupuloasă. Unu, era telefonul nefuncţional în camera de zi; doi, era un copil cu febră şi stare de vomă în camera lui; trei, era un câine-lup bolnav în biroul lui Mario. Dar fără să te agiţi, Olga, fără să alergi. Fii atentă, în grabă ai putea să uiţi de vreun braţ, de voce, de un gând. Sau să strici podeaua, să separi în mod iremediabil camera de zi de dormitorul copiilor. L-am întrebat pe Gianni, poate scuturându-l cu prea multă energie:

— Cum te simţi?

Copilul a deschis ochii:

— Sună-l pe tata.

Ajunge cu tatăl ăsta al vostru inutil.

— Sunt eu aici, nu-ţi face griji.

— Da, dar sună-l pe tata.

Tatăl nu era, tatăl care ştia bine ce să facă plecase. Trebuia să ne descurcăm, pentru totdeauna, singuri. Dar telefonul nu funcţiona, era un canal obstrucţionat. Şi poate că eram pe cale să plec şi eu, am avut pentru o clipă conştiinţa lucidă. Eram pe cale să mă duc cine ştie pe ce drumuri, de rătăcire, nu de ieşire, copilul înţelesese asta, de aceea era îngrijorat nu atât pentru durerea lui de cap, pentru febră, cât pentru mine. Pentru mine.

Lucrul ăsta mi-a făcut rău. Trebuie să găseşti un remediu, să te opreşti înainte de marginea prăpastiei. Am văzut pe masă un clips de metal pentru prinderea foilor. L-am luat, l-am prins de pielea braţului meu drept, poate folosea. Ceva care să mă ţină la suprafaţă.

— Mă întorc imediat, i-am zis lui Gianni şi el s-a ridicat un pic să se uite mai bine la mine.

— Ce ai păţit la nas? m-a întrebat. Îţi face rău toată vata aia, scoate-o. Şi de ce ţi-ai pus chestia aia pe braţ? Stai lângă mine.

Mă privise cu atenţie. Dar ce văzuse? Tamponul de vată, clipsul. Niciun cuvânt despre machiajul meu, nu mă considerase frumoasă. Bărbaţii mici sau mari nu ştiu să aprecieze frumuseţea adevărată, se gândesc numai la nevoile lor. În mod sigur avea s-o dorească pe amanta tatălui lui. Probabil. Am ieşit din cameră, m-am dus în biroul lui Mario. Mi-am aranjat mai bine agrafa de metal. Posibil ca Otto să fi fost într-adevăr otrăvit, iar de otravă să fi fost responsabil Carrano?

Câinele-lup era tot acolo, sub masa de lucru a stăpânului său. Duhoarea era insuportabilă, diareea mânjise alte două locuri. Dar acum nu mai era doar el în cameră. În spatele mesei de lucru, pe fotoliul rotativ al soţului meu, în penumbra gri-albastră, stătea o femeie.

23.

Își sprijinea picioarele goale pe corpul lui Otto, avea un colorit verzui, era femeia părăsită din piața Mazzini, sărmana, cum îi spunea mama mea. Și-a netezit cu grijă părul, ca și cum ar fi voit să se pieptene cu mâinile, și și-a aranjat bluza decolorată, prea decoltată, pe sâni. Apariția ei a durat cât a fost necesar să mi se taie răsuflarea, apoi a dispărut.

Semn rău. M-am speriat, simțeam că orele zilei fierbinți mă împingeau acolo unde nu trebuia absolut deloc să merg. Dacă femeia era cu adevărat în cameră, m-am gândit eu, în consecință, eu nu puteam fi decât o fetiță de opt ani. Sau mai rău: dacă femeia aceea era acolo, o fetiță de opt ani, care-mi era de-acum străină, mă învingea pe mine, care aveam treizeci și opt, și-mi impunea vârsta ei, lumea ei. Fetița se străduia să-mi tragă pământul de sub picioare, înlocuindu-l cu al ei. Și era doar începutul: dacă i-aș fi făcut pe plac, dacă m-aș fi abandonat, simțeam că ziua aceea și spațiul însuși al apartamentului s-ar fi deschis către multe alte etape diferite, o multitudine de ambiente, și persoane, și lucruri, și dubluri ale mele care ar fi existat toate, în mod simultan prezente, întâmplări reale, vise, coșmaruri, până la crearea unui labirint atât de întortocheat din care n-aș mai fi ieșit.

Nu eram lipsită de apărare, nu trebuia să-i îngădui așa ceva. Era necesar să nu uit că femeia din spatele mesei de lucru, deși semn rău, era doar un semn. Revino-ți, Olga. Nicio femeie în carne și oase nu pătrunsese întreagă în capul meu de copil, de acum trei decenii; nicio femeie în carne și oase nu putea ieși de acolo acum, întreagă. Persoana pe care tocmai o văzusem în spatele mesei de lucru a lui Mario era doar un efect al cuvântului „femeie", „femeia din piața Mazzini", „sărmana". Asta înseamnă să te agăți, așadar, de aceste idei: câinele e în viață, deocamdată; femeia, în schimb, e moartă, s-a înecat acum trei decenii; eu nu mai sunt o fetiță de opt ani din urmă cu treizeci de ani. Ca să țin minte asta m-am mușcat îndelung de nodul unui deget, până m-a durut. Apoi am plonjat în damful bolnav al câinelui, era tot ceea ce voiam să simt.

Am îngenuncheat lângă Otto. Era cuprins de spasme incontrolabile, câinele-lup devenise o păpușă de cârpă în ghearele suferinței. Ce aveam sub ochi? Maxilarele lui încleștate, balele abundente. Contractările membrelor mi s-au părut în sfârșit un pretext mai solid decât să mă mușc de nodul unui deget, decât clipsul prins de braț.

Trebuie să fac ceva, m-am gândit. Ilaria are dreptate: Otto a fost otrăvit, e

vina mea, nu l-am supravegheat suficient.

Dar gândul n-a reuşit să se înconjoare de învelişul obişnuit al vocii mele. Am simţit în gâtlej, ca şi cum mi-ar fi vorbit înăuntru, o vibraţie a respiraţiei care se sclifosea, matură şi totodată un continuu alint, un ton pe care l-am detestat întotdeauna. Carla modula cuvintele în felul acela, îmi aminteam eu: la cincisprezece ani părea că are şase, poate că încă vorbea aşa. Câte femei nu pot renunţa la spectacolul vocii copilăreşti. Eu renunţasem imediat la ea, la zece ani căutam deja tonalităţi adulte. Nici măcar atunci când făcusem dragoste nu mă comportasem niciodată ca o fetiţă. O femeie e o femeie.

— Du-te la Carrano, roagă-l să te ajute, m-a sfătuit cu un puternic accent napolitan sărmana din piaţa Mazzini, apărând din nou, de data asta într-un colţ de lângă fereastră.

N-am putut rezista, mi s-a părut că mă văicăresc cu o voce subţire de copilă expusă pericolului, inocentă când totul o pune în primejdie:

— Carrano l-a otrăvit pe Otto. I-o promisese lui Mario. Oamenii cei mai inofensivi sunt capabili de lucruri urâte.

— Dar şi de lucruri frumoase, fiica mea. Du-te, e numai el în bloc, e singurul care te poate ajuta.

Ce proastă, n-ar fi trebuit să-i vorbesc. Un dialog, chiar. Ca şi cum mi-aş scrie cartea şi aş avea în minte fantome, personaje. Dar nu scriam, nici nu mă aflam sub masa mamei mele, spunându-mi în sinea mea povestea sărmanei. Vorbeam singură. Aşa începe, vorbind propriilor cuvinte ca şi cum ar aparţine alteia. Ce greşeală. Trebuia să mă agăţ de lucruri, să le accept consistenţa, să cred în stabilitatea lor. Femeia era prezentă numai în amintirile mele de copil. Nu trebuia să mă sperii de ele, dar nu trebuia nici să le încurajez. Îi purtăm cu noi în minte, până la moarte, pe cei vii şi pe cei morţi. Important e să-ţi impui o limită, de exemplu, niciodată să nu vorbeşti propriilor cuvinte. Mi-am afundat, ca să ştiu unde eram, cine eram, ambele mâini în blana lui Otto, emana o căldură insuportabilă. Cum l-am atins uşor, cum l-am mângâiat, a tresărit, a ridicat capul, a holbat ochii albi, au sărit spre mine fire de salivă când a mârâit. M-am retras speriată. Câinele nu mă dorea în suferinţa lui, mă respingea în a mea ca şi cum n-aş fi meritat să-i uşurez agonia.

— Ai puţin timp. Otto e pe moarte, a spus femeia.

24.

M-am ridicat, am ieşit în grabă din cameră, închizând uşa în urma mea. Aş fi voit să fac nişte sărituri ample ca să nu mă las oprită de nimic. Olga mărşăluieşte pe coridor, prin camera de zi. E hotărâtă, acum, o să îndrepte lucrurile, chiar dacă fetiţa pe care o are în minte îi vorbeşte mieroasă, îi spune: Ilaria ţi-a luat fardurile, cine ştie ce face în baie, nu mai sunt lucruri de-ale tale care să-ţi aparţină cu adevărat, ea îţi atinge totul, du-te s-o iei la palme. Totuși am încetinit imediat, nu prea suportam agitaţia, dacă lumea dimprejur accelera, eu încetineam. Olgăi îi e groază de frenezia acţiunii, îi e teamă că nevoia de reacţie promptă – paşi rapizi, rapide gesturi – îi migrează în creier, nu poate suporta freamătul interior care începe atunci s-o sâcâie, tâmplele care pulsează, greaţa în stomac, transpiraţiile reci, obsesia de a fi mereu mai rapidă, tot mai rapidă. Aşa că nicio grabă, calmă, cu mersul vlăguit, chiar şleampăt. Mi-am aranjat din nou muşcătura clamei pe braţ ca să mă facă s-o abandonez pe acea a treia persoană, Olga care voia să alerge, și să revin la eul meu, eu care merg la uşa blindată, eu care ştiu cine sunt, controlez ce fac.

Am memorie, m-am gândit. Nu sunt dintre cei care uită chiar şi cum îi cheamă. Îmi amintesc. Mi-am amintit, într-adevăr, de cei doi meşteri care lucraseră la uşă, bătrânul şi tânărul. Care dintre cei doi îmi spusese: fiţi atentă, doamnă, fiţi atentă să nu forţaţi, fiţi atentă la cum folosiţi cheile, mecanismele, oho, sunt delicate. Aveau amândoi un aer viclean. Toate aluziile acelea, cheia pe verticală, cheia pe orizontală, noroc că ştiam dintotdeauna cine sunt. Dacă după ce-mi făcuse Mario, după insulta despărţirii, precedată de o lungă perioadă în care mă înșelase, rămăsesem tot eu, tenace în faţa tumultului din acele luni, eu acolo în căldură, eu la începutul lui august, dimpotrivă, rezistam, rezistam în faţa atâtor adversităţi, asta însemna că lucrul de care mă temusem încă de mică – de a creşte şi de a deveni ca sărmana, iată temerea pe care o nutrisem trei decenii la rând – nu se întâmplase, reacţionam bine, foarte bine, strângeam la loc în jurul meu părţile prăbușite ale vieţii mele, felicitări, Olga, în ciuda tuturor celor petrecute nu mă separam de mine.

Am zăbovit un pic în faţa uşii blindate, ca şi cum într-adevăr aş fi alergat până acolo. Bine, o să-i cer ajutor lui Carrano, chiar dacă el a fost cel care l-a otrăvit pe Otto. N-am de ales, o să-l întreb dacă pot folosi telefonul lui. Şi dacă o să vrea să încerce din nou să mi-o bage în pizdă, în cur, o să răspund

nu, a trecut momentul, sunt aici doar pentru că am o urgenţă acasă, nu-ţi face iluzii. O să-i explic imediat, astfel încât nici măcar să nu-i treacă prin minte că de aia m-am întors la el. Dacă ai pierdut ocazia, altele nu se mai ivesc. Dacă n-a mers o dată, n-o să meargă nici a doua oară. Mai ales dacă în acea unică ocazie ţi-ai frecat-o singur în prezervativ, cretinule.

Dar am ştiut imediat, chiar înainte să încerc, că uşa n-o să se deschidă. Şi când am luat cheia şi am încercat s-o răsucesc, s-a întâmplat lucrul pe care mi-l imaginasem cu o clipă înainte. Cheia nu s-a răsucit.

M-a cuprins o stare de anxietate, exact reacţia pe care n-ar fi trebuit s-o am. Am apăsat cu şi mai multă putere, haotic, am încercat să răsucesc cheia mai întâi la stânga, apoi la dreapta. Niciun rezultat. Am încercat atunci s-o scot din yală, dar n-a ieşit, a rămas înăuntru ca și cum metalele se amestecaseră între ele. Am lovit cu pumnii în uşă, cu umărul, am încercat din nou cu cheia, dintr-odată corpul meu se trezise, disperarea mă devora. Când m-am oprit, mi-am dat seama că eram acoperită de sudoare. Cămaşa de noapte se lipise de mine, dar clănţăneam din dinţi. Aveam senzaţia de frig, în ciuda căldurii.

M-am lăsat pe vine, trebuia să chibzuiesc. Muncitorii, da, îmi spuseseră că trebuia să fiu atentă, mecanismul se putea strica. Dar mi-o spuseseră cu tonul acela pe care-l au bărbaţii când exagerează doar de dragul de a-şi exagera condiţia lor de a fi absolut necesari. Condiţia de a fi absolut necesari sexual, mai ales. Mi-a revenit în minte rânjetul cu care cel mai în vârstă îmi dăduse cartea de vizită, în cazul în care aş fi avut nevoie de intervenţia lui. Ştiam eu asupra cărei închizători voia să intervină, sigur nu asupra celei de la uşa blindată. Așadar, mi-am zis, trebuia să şterg din cuvintele lui orice informaţie reală de tip tehnic, se folosise de jargonul aptitudinilor sale ca să-mi sugereze obscenităţi. Ceea ce însemna, practic, că trebuia să-mi şterg din minte și semnificaţiile alarmante ale acelor cuvinte, trebuia să mă tem doar de faptul că mecanismul uşii se blocase. Să alung, deci, frazele acelor doi bărbaţi vulgari, să fac curăţenie. Să mă destind, să restaurez ordinea, să astup găurile sensului. Chiar şi câinele, de exemplu: de ce trebuia neapărat să fi înghiţit otravă? Trebuia să şterg „otravă”. Pe Carrano îl văzusem de aproape – mi-a venit să râd la gândul ăsta – și nu mi se părea un individ care să prepare chiftele cu stricnină, poate că Otto mâncase doar ceva alterat. Să păstrez deci „alterat”, să-mi întipăresc bine cuvântul în minte. Să redimensionez fiecare eveniment din acea zi din momentul în care mă trezisem. Să readuc spasmele lui Otto în limitele verosimilului, să redau faptelor măsura lor. Să-mi redau mie însămi măsura proprie. Ce eram? O femeie vlăguită de patru luni de tensiuni şi de suferinţă; sigur nu o vrăjitoare care, de disperare, secretă o otravă capabilă să provoace febră

băiatului ei, să ucidă un câine-lup, să scoată din funcţiune linia telefonică, să distrugă puţin câte puţin mecanismul unei uşi blindate. Şi trebuia să mă grăbesc. Copiii nu mâncaseră nimic. Eu însămi trebuia să iau micul dejun, să mă spăl. Orele treceau în viteză. Trebuia să separ rufele colorate de cele albe. Nu mai aveam chiloţi curaţi. Aşternuturile pătate de vomă. Să dau cu aspiratorul. Curăţenie domestică.

25.

M-am ridicat din nou, atentă să nu fac mişcări bruşte. Am ţintuit mult timp cu privirea cheia, ca pe un ţânţar care trebuie stâlcit, apoi am întins mâna dreaptă cu hotărâre şi am poruncit din nou degetelor mişcarea rotativă la stânga. Cheia nu s-a mişcat. Am încercat s-o trag spre mine, am sperat să se disloce măcar puţin, cât să găsesc poziţia potrivită, dar n-am câştigat nici măcar un milimetru. Nu părea o cheie, părea o excrescenţă a plăcii de alamă, o arcuire închisă la culoare a acesteia.

Am studiat canaturile. Erau netede, fără denivelări cu excepţia mânerului strălucitor, masive pe nişte ţâţâni la fel de masive. Zadarnic, nu aveam cum deschide uşa decât răsucind cheia aia. Am studiat plăcile rotunde ale celor două yale, cheia ieşea din cea de jos. Fiecare era fixată cu patru şuruburi de mici dimensiuni. Ştiam deja că n-aş fi ajuns foarte departe dacă le deşurubam, dar m-am gândit că era o acţiune care m-ar fi încurajat să nu mă resemnez.

M-am dus în debara să iau cutia cu unelte, am târât-o până în vestibul. Am scotocit în ea, dar n-am găsit o şurubelniţă potrivită pentru acele şuruburi, toate erau prea mari. Atunci m-am dus în bucătărie, am luat un cuţit. Am ales un şurub la întâmplare şi am băgat vârful lamei în şanţul minuscul în cruce, dar cuţitul a ricoşat imediat, n-a întâmpinat rezistenţă. M-am întors la şurubelniţă, am luat-o pe cea mai mică, am încercat să introduc vârful sub placa de alamă a încuietorii de jos, alt gest inutil. Am renunţat după câteva încercări şi m-am întors în debara. Am căutat încet, atentă să nu-mi pierd concentrarea, un obiect de strecurat pe sub uşă, robust, pe post de pârghie pentru săltarea unui canat şi să văd dacă reuşeam să-l scot din ţâţâni. Gândeam, trebuie să recunosc, ca şi cum mi-aş fi spus o poveste, fără să cred deloc c-o să găsesc unealta potrivită, nici că, dacă aş fi găsit-o, aş fi avut forţa fizică să fac ce-mi propusesem. Dar am fost norocoasă, am găsit o bară scurtă din fier cu un capăt subţire. M-am întors la intrare, am încercat să bag extremitatea ascuţită a obiectului sub uşă. Nu era loc, canaturile aderau perfect la podea şi, de altfel, chiar dacă aş fi reuşit – mi-am dat seama – spaţiul de sus s-ar fi dovedit insuficient pentru a putea scoate uşa din ţâţâni. Am dat drumul barei care a făcut un zgomot puternic. Nu ştiam ce altceva să încerc, eram o ineptă, prizonieră în casa mea. Pentru prima oară în timpul zilei mi-au venit lacrimi în ochi şi senzaţia nu mi-a displăcut.

26.

Eram pe punctul de a izbucni în plâns când Ilaria, care în mod evident venise în vârful picioarelor în spatele meu, m-a întrebat:

— Ce faci?

Era vorba bineînţeles de o întrebare falsă, în realitate nu voia decât să mă întorc şi să mă uit la ea. Am făcut-o, am avut o tresărire de repulsie. Se îmbrăcase cu lucruri de-ale mele, se machiase, îşi pusese pe cap o veche perucă blondă pe care i-o dăruise tatăl ei. Avea în picioare pantofii mei cu tocuri înalte, pe ea o rochie de-a mea albastră care o încurca şi făcea la spate o trenă lungă, faţa îi era o mască pictată, fardată la ochi, în obraji, dată cu ruj. Mi s-a părut o bătrână pitică din acelea pe care mama mea povestea că le văzuse când era tânără, în funicularul de pe Vomero. Erau două gemene, identice, de o sută de ani, zicea ea, care intrau în vagoane şi, fără să rostească o vorbă, începeau să cânte la mandolină. Aveau câlţi în păr, ochi fardaţi strident, chipurile ridate cu obraji roşii, buzele rujate. Când îşi terminau micul lor concert, în loc să mulţumească, scoteau limba. Nu le văzusem niciodată, dar imaginile din poveştile adulţilor sunt copleşitoare, le aveam bine întipărite în minte pe cele două bătrâne pitice, vii. Acum Ilaria era în faţa mea şi mi se părea venită înadins din acele naraţiuni ale copilăriei mele.

Când a băgat de seamă dezgustul care mi se citea probabil pe faţă, fetiţa a zâmbit stingherită, i-au sclipit ochii, mi-a zis voind parcă să se justifice:

— Suntem identice.

Propoziţia m-a tulburat, m-a trecut un fior, am pierdut într-o clipă puţinul teren pe care mi se păruse că-l câştigasem. Ce însemna suntem identice, în momentul acela aveam nevoie să fiu identică numai cu mine însămi. Nu puteam, nu trebuia să-mi imaginez că sunt una dintre bătrânele de la funicular. Am ameţit doar la gândul acela, un văl de greaţă. Totul a început din nou să se fărâmiţeze. Poate că, m-am gândit, Ilaria însăşi nu era Ilaria. Poate că era într-adevăr una dintre piticele de pe Vomero, apărută din senin cum se întâmplase mai devreme cu sărmana care se înecase la Capul Miseno. Sau poate că nu. Poate că de mult timp eram eu, chiar eu, una dintre bătrânele interprete la mandolină, iar Mario aflase asta şi mă părăsise. Mă transformasem, fără să-mi dau seama, într-una dintre ele, personaj al fanteziilor copilăreşti, iar Ilaria acum doar îmi restituia adevărata mea imagine, nu făcuse decât să încerce să-mi semene fardându-se la fel ca mine.

Asta era realitatea pe care tocmai o descopeream, în spatele aparenţei atâtor ani ce trecuseră. Deja nu mai eram eu, eram o alta, cum mă temeam încă de când mă trezisem, cum mă temeam cine ştie de când. De-acum orice rezistenţă era inutilă, mă pierdusem chiar în timp ce mă străduiam din toate puterile mele să nu mă pierd, nici măcar nu mai eram acolo, în vestibulul casei mele, în faţa uşii blindate, luptându-mă cu cheia aia neascultătoare. Mă prefăceam doar că sunt, ca într-o joacă de copii.

Mi-am adunat curajul, am apucat-o pe Ilaria de mână, am târât-o pe coridor. Ea a protestat, dar fără vlagă, şi-a pierdut un pantof, s-a zbătut, şi-a pierdut şi peruca, a spus:

— Eşti rea, nu pot să te sufăr.

Am dat de perete uşa de la baie, am evitat oglinda, am târât-o pe fetiţă până la cada plină ochi. Am luat-o cu o mână pe Ilaria de cap şi i l-am cufundat în apă, în timp ce cu cealaltă îi frecam faţa energic. Realitate, realitate, fără fard. De asta aveam nevoie, deocamdată, dacă voiam să mă salvez pe mine, să-mi salvez copiii, câinele. Să insist, dimpotrivă, să-mi atribui sarcina de salvatoare. Iată, era spălată. Am tras-o în sus pe fetiţă şi ea mi-a scuipat apă în faţă, suflând şi dând din mâini şi din picioare şi respirând lacom şi urlând:

— M-ai făcut să beau, mă lăsai să mă înec.

I-am zis cu o neaşteptată blândeţe, îmi doream iarăşi să plâng:

— Voiam să văd cât era de frumoasă Ilaria mea, uitasem cât era de frumoasă.

Am luat apă în căuşul palmei şi apoi, în timp ce ea se zbătea şi încerca să scape, am început din nou să-i frec faţa, buzele, ochii, amestecându-i culorile rămase, dizolvându-le şi transformându-le într-o pastă pe pielea ei, până când a devenit o păpuşă cu chipul violaceu.

— Iată-te, am zis încercând s-o îmbrăţişez, aşa îmi placi.

Ea m-a respins, a strigat:

— Cară-te! De ce tu să te machiezi şi eu nu?

— Ai dreptate, nici eu.

I-am dat drumul şi mi-am cufundat faţa şi părul în apa rece din cadă. M-am simţit mai bine. Când m-am ridicat şi mi-am frecat pielea feţei cu ambele mâini, am simţit sub degete tamponul îmbibat cu apă pe care-l aveam într-o nară şi l-am scos cu grijă, aruncându-l în cadă. Vata a plutit, neagră de sânge.

— E mai bine acum?

— Eram mai frumoase înainte.

— Suntem frumoase dacă noi două ţinem una la alta.

— Tu nu ţii la mine, m-a durut când m-ai prins de încheietură.

— Eu ţin foarte mult la tine.

— Eu nu.
— Serios?
— Nu.
— Atunci, dacă ţii la mine, trebuie să mă ajuţi.
— Ce trebuie să fac?
O zvâcnire, o palpitaţie, exilul brusc al lucrurilor, m-am răsucit şovăitoare spre oglindă. Nu arătam prea bine: părul ud şi lipit pe frunte, o nară cu cruste de sânge, machiajul spălăcit și format acum din cocoloașe negre, rujul şters de pe buze, dar depăşind conturul lor spre septul nazal și bărbie. Am întins mâna să iau o dischetă de bumbac.
— Deci? m-a presat Ilaria, nerăbdătoare.
Vocea a ajuns la mine din depărtări. Doar o clipă. Mai întâi să mă demachiez cum trebuie. Mulţumită părţilor laterale ale oglinzii, am văzut separate, diferite, cele două jumătăţi ale chipului meu şi am fost atrasă mai întâi de profilul meu drept, apoi de acela stâng. Îmi erau complet străine ambele, de obicei nu foloseam niciodată părţile laterale, mă recunoşteam numai în imaginea pe care mi-o reflecta oglinda imensă. Am încercat să le reglez ca să mă pot vedea atât dintr-o parte, cât şi frontal. Până acum, nicio reproducere tehnică n-a reușit să întreacă oglinda şi visele. Priveşte-mă, i-am spus oglinzii din vârful buzelor, ca o adiere. Oglinda trăgea concluzia asupra situaţiei mele. Dacă imaginea frontală mă linişte a spunându-mi că eram Olga şi că poate voi reuşi să ajung cu succes la capătul zilei, cele două profiluri mă anunţau că nu era aşa. Îmi arătau ceafa, urâtele urechi ascuţite, nasul uşor coroiat care nu-mi plăcuse niciodată, bărbia, pometţii proeminenţi şi pielea întinsă a obrajilor, ca o coală albă. Am simţit că acolo, asupra celor două jumătăţi, Olga nu avea un control prea bun, era prea puţin rezistentă, prea puţin tenace. Ce legătură aveam cu acele imagini? Partea cea mai rea, partea cea mai bună, geometria tainicului. Dacă eu trăisem crezând că sunt acea Olga a imaginii frontale, ceilalţi îmi atribuiseră întotdeauna unirea mobilă, nesigură, a celor două profiluri, o imagine completă despre care nu ştiam nimic. Lui Mario, mai ales lui Mario, căruia crezusem că i-o dădusem pe Olga, Olga din oglinda centrală, acum, în realitate, nu ştiam nici măcar ce faţă, ce corp îi oferisem cu adevărat. El mă asamblase pe baza celor două laturi mobile, necoordonate, ambigue şi cine ştie ce fizionomie îmi atribuise, cine ştie ce montaj al meu îl făcuse să se îndrăgostească, dar care se dovedise apoi respingător pentru el, încetând să mai fie îndrăgostit. Eu – m-am înfiorat – pentru Mario nu fusesem niciodată Olga. Sentimentele, senzaţia vieţii dinăuntrul ei – am înţeles brusc –, fuseseră doar o greşeală de la sfârşitul adolescenţei, o iluzie de-a mea de stabilitate. De acum încolo, dacă voiam s-o scot la capăt, trebuia să am încredere în acele două profiluri,

mai mult în faptul că mi-erau străine, nu familiare, şi, pornind de acolo, să-mi recapăt, încet-încet, încrederea, să devin adultă.

Concluzia aceea mi s-a părut plină de adevăr. Cu atât mai mult cu cât, uitându-mă bine la jumătatea stângă a feţei mele, la amestecul fizionomie al părţilor secrete, am recunoscut trăsăturile sărmanei, mi-aş fi imaginat că aveam multe elemente în comun. Silueta ei, când cobora scările şi întrerupea joaca noastră, a mea şi pe a tovarăşelor mele, ca să treacă de noi cu privirea absentă a suferinţei, se pitulase în mine cine ştie când, aceea se vedea acum în oglindă. Femeia mi-a murmurat dintr-o parte:

— Ţine minte: câinele e pe moarte şi Gianni are un virus intestinal urât.

— Mulţumesc, am spus fără spaimă, dimpotrivă, cu recunoştinţă.

— Mulţumesc pentru ce? a întrebat Ilaria iritată.

M-am trezit din reverie.

— Mulţumesc că mi-ai promis c-o să mă ajuţi.

— Dar dacă nu-mi zici ce trebuie să fac!

Am zâmbit şi am spus:

— Vino cu mine şi-ţi arăt.

27.

M-am mişcat, mi se părea că sunt pură suflare cuprinsă între jumătăţile desprinse ale aceleiaşi figuri. Cât de neconvingător era să traversez casa aceea cunoscută. Toate spaţiile ei se transformaseră în platforme îndepărtate, separate între ele. Odată, cu cinci ani în urmă, îi cunoscusem amănunţit dimensiunea, măsurasem fiecare colţ, o mobilasem cu grijă. Acum nu ştiam cât era de departe baia de camera de zi, camera de zi de debara, debaraua de vestibul. Eram târâtă ici şi colo parcă în joacă, am simţit că ameţesc.

— Mama, fii atentă, mi-a zis Ilaria şi m-a prins de mână.

Mă clătinam, gata să cad, probabil. Când am ajuns la intrare, i-am arătat cutia cu unelte.

— Ia ciocanul şi urmează-mă, am spus.

Ne-am întors, acum ea ţinea, mândru, ciocanul cu două mâini, părea în sfârşit bucuroasă că sunt mama ei. Şi eu eram bucuroasă. Când am ajuns în camera de zi, i-am zis:

— Acum te aşezi aici şi loveşti în podea fără să te opreşti.

Ilaria a căpătat o expresie foarte amuzată.

— Aşa îl facem pe domnul Carrano să se enerveze.

— Exact.

— Şi dacă vine sus să protesteze?

— Mă strigi şi vorbesc eu cu el.

Fetiţa s-a dus în mijlocul camerei şi a început să izbească în podea, ţinând ciocanul cu amândouă mâinile.

Acum, m-am gândit, trebuie să văd cum se simte Gianni, uit de el, ce mamă aiurită.

M-am înţeles din priviri cu Ilaria şi am dat să plec, dar ochii mi-au picat pe un obiect care nu se afla la locul lui, ci la picioarele bibliotecii. Era insecticidul, ar fi trebuit să fie în debara, dar zăcea acolo, zdrobit de colţii lui Otto, îi sărise şi pulverizatorul.

L-am luat de jos, l-am studiat cu atenţie, am privit în jur dezorientată, am observat furnicile. Treceau rapid înşirate pe lângă baza bibliotecii, invadaseră din nou casă, poate că firul lor negru era singurul care o mai ţinea întreagă, care o împiedica să se dezintegreze complet. Fără încăpăţânarea lor, m-am gândit, aş vedea-o pe Ilaria acum stând pe o stinghie de pardoseală mult mai departe, iar la camera în care zace Gianni ar

fi mai greu de ajuns decât la un castel cu podul mobil ridicat, încăperea plină de durere în care agonizează Otto ar fi o carantină pentru bolnavi de ciumă, unde n-ai putea intra, şi chiar emoţiile şi gândurile şi amintirile vieţii trecute, locurile străine şi oraşul de origine şi masa sub care ascultam poveştile mamei mele ar fi o pulbere foarte fină în lumina fierbinte de august. Să las în pace furnicile. Poate că nu erau un inamic, făcusem rău încercând să le extermin. Soliditatea lucrurilor e încredinţată uneori unor factori enervanţi care par să le tulbure coeziunea.

Acel ultim gând a avut o voce puternică, a răsunat, am tresărit, nu era al meu. I-am auzit cu claritate ecoul, reuşise chiar şi să treacă de bariera loviturilor sârguincioase ale Ilariei. Am ridicat ochii de pe spray-ul pe care-l aveam în mâini spre masa mea de lucru. Corpul de mucava al sărmanei din Napoli stătea acolo, îmbinare artizanală a celor două profiluri ale mele. Rămânea în viaţă cu venele mele, le vedeam roşii, descoperite, umede, pulsând. Şi gâtlejul, şi corzile vocale, şi respiraţia care să le facă să vibreze îmi aparţineau. După ce a rostit acele cuvinte incoerente, şi-a reluat scrisul în caietul meu.

Deşi am rămas înţepenită pe poziţia mea, am reuşit să văd clar ce scria. Notiţe de-ale ei, pe paginile mele. Camera asta e prea mare, nota cu caligrafia mea, nu reuşesc să mă concentrez, nu sunt capabilă să înţeleg pe deplin unde sunt, ce fac, de ce. Noaptea e lungă, nu trece, de aceea m-a părăsit soţul meu, voia nopţi care să treacă, înainte să îmbătrânească, să moară. Am nevoie, ca să scriu bine, să ajung la miezul fiecărei întrebări, de un loc mai mic, mai sigur. Să şterg ce e inutil. Să restrâng câmpul. Să scrii cu adevărat înseamnă să vorbeşti din pântecele matern. Să întorci pagina, Olga, s-o iei de la capăt.

Azi-noapte nu m-am dus la culcare, mi-a spus femeia de la masa de lucru. Dar îmi aminteam că m-am băgat în pat. Un pic de somn, mă ridicasem, mă întorsesem la culcare. Probabil că mă băgasem în aşternut foarte târziu, fără să opun rezistenţă, de-a curmezişul, iată de ce eram în poziţia aceea neobişnuită când m-am trezit.

Să fiu atentă, deci, să reordonez faptele. Deja în cursul nopţii ceva în mine cedase şi se frânsese. Raţiunea şi memoria mea se dezintegraseră, durerea prea îndelungată e capabilă de aşa ceva. Crezusem că m-am dus la culcare, dar n-o făcusem. Sau mă dusesem şi apoi mă sculasem. Corp neascultător. A scris în caietele mele, a scris pagini după pagini. A scris cu mâna stângă, ca să combată teama, ca să reziste la umilinţă. Aşa se întâmplase probabil.

Am cântărit din ochi spray-ul, poate că mă luptasem toată noaptea cu furnicile, zadarnic. Dădusem cu insecticid în fiecare cameră din casă şi de aceea Otto se simţea rău, de aceea Gianni vomitase atâta. Sau poate că nu.

Părţile mele opace inventau vinovăţii pe care Olga nu le avea. Mă zugrăveam neîngrijită, iresponsabilă, incapabilă, mă îndreptam spre o autodenigrare care avea să tulbure şi mai mult situaţia reală şi să mă împiedice să-i marchez limitele, să stabilesc ce anume era, ce nu.

Am pus spray-ul pe un raft, am mers cu spatele spre uşă în vârful picioarelor, ca şi cum n-aş fi voit să deranjez silueta femeii de la masa de lucru care-şi reluase scrisul, pe Ilaria care lovea în continuare metodic. M-am dus din nou în baie, luptând cu vinovăţiile închipuite. Bietul copil, gingaşul meu băiat. Am căutat algocalmin în dezordinea din compartimentul cu medicamente şi, când l-am găsit, am turnat douăsprezece picături (fix douăsprezece) într-un pahar cu apă. E posibil să fi fost atât de imprudentă? E posibil să fi dat cu insecticid noaptea, până la consumarea tubului, cu ferestrele închise?

Deja de pe coridor l-am auzit pe Gianni încercând să vomite. L-am găsit aplecat peste pat, cu ochii ieşiţi din orbite, cu chipul congestionat, cu gura deschisă larg, în timp ce o forţă îl zdruncina din interior fără niciun rezultat. Slavă Cerului că nu reuşeam să mai ţin în frâu nimic, un sentiment, o emoţie, o bănuială. Din nou imaginea se schimba, alte date, alte probabilităţi. Mi-a venit în minte vechiul tun din faţa Citadelei. Dacă, intrând în el, Gianni inhalase o boală de mizerii şi clime îndepărtate, un semn al lumii în fierbere, totul în schimbare, graniţe extinse, departele care devine aproape, zgomote de răscoală, vechi şi recente duşmănii, războaie aflate la distanţă sau bătând la uşă? Mă lăsasem în voia tuturor fantasmelor, a tuturor spaimelor. Universul raţiunilor decente pe care mi-l oferisem după adolescenţă se subţia. Oricât încercasem să fiu de lentă, să am gesturi chibzuite, lumea aceea de-a lungul anilor se mişcase oricum în jurul meu prea învârtejit şi imaginea sa sferică se redusese la o masă subţire şi rotundă, atât de subţire, încât, tot desprinzându-se cioburi din ea, deja părea perforată în mijloc, în curând avea să devină cât o verighetă, în cele din urmă avea să se dizolve.

M-am aşezat lângă Gianni, l-am ţinut de frunte, l-am încurajat să vomite. A scuipat o salivă verzuie, sleit, şi apoi s-a lăsat din nou pe spate plângând.

— Te-am strigat şi n-ai venit, mi-a reproşat printre lacrimi.

L-am şters la gură, la ochi. Fusesem prinsă cu unele probleme, am explicat, trebuia să le dau de cap urgent, nu-l auzisem.

— E adevărat că Otto a mâncat otravă?

— Nu, nu e adevărat.

— Aşa mi-a zis Ilaria.

— Ilaria inventează.

— Mă doare aici, a oftat arătându-mi ceafa şi gâtul, mă doare foarte tare, dar nu vreau supozitorul.

— Nu ţi-l dau, trebuie doar să iei picăturile astea.
— O să vomit din nou de la ele.
— Cu picăturile nu vomiţi.

A băut cu greu apa, a avut o senzaţie de vomă, s-a lăsat pe pernă. I-am pus mâna pe frunte, ardea. Mi s-a părut insuportabilă pielea lui uscată, dogoritoare ca un foietaj de tort abia scos din cuptor. Mi s-a părut insuportabil bocănitul Ilariei, chiar şi la distanţă. Erau lovituri energice, răsunau în toată casa.

— Ce e? a întrebat Gianni speriat.
— Vecinul face lucrări.
— Mă deranjează, du-te să-i spui să înceteze.
— Bine, l-am liniştit şi apoi l-am obligat să-şi pună termometrul.

A fost de acord numai pentru că l-am îmbrăţişat cu putere şi l-am ţinut la pieptul meu.

— Copilul meu, i-am fredonat legănându-l, copilul meu bolnav care acum se face bine.

În câteva minute, în ciuda loviturilor persistente ale Ilariei, Gianni a adormit, dar fără să închidă complet pleoapele, cu o margine roşiatică şi un fir alburiu între gene. Atunci am aşteptat încă puţin, într-o stare de nelinişte din cauza răsuflării sale accelerate şi a mobilităţii pupilelor care se ghicea sub pleoape; apoi i-am luat termometrul. Mercurul ţâşnise în sus, aproape patruzeci de grade.

Am pus termometrul pe noptieră cu dezgust, ca şi cum ar fi fost un organism viu. L-am lăsat în schimb pe Gianni pe cearşaf, pe pernă, ţintuindu-i cu privirea gaura roşie a gurii, căscată ca şi cum ar fi fost mort. Loviturile Ilariei îmi pulsau în creier. Să-mi revin, să repar răul nopţii, al zilei. Sunt copiii mei, mă gândeam ca să mă conving de asta, sunt progeniturile mele. Indiferent dacă Mario le făcuse cu cine ştie ce femeie pe care şi-o imaginase; indiferent dacă eu, în schimb, mă crezusem Olga făcându-i cu el; indiferent dacă soţul meu acum dădea sens şi importanţă numai unei puştoaice pe nume Carla, altă greşeală de-a lui, şi nu recunoştea în mine nici măcar corpul, funcţiile organismului pe care mi le atribuise ca să mă poată iubi, insemina; indiferent, Dumnezeule Mare, dacă eram doar un întreg cu suprafeţele deconectate, o sumedenie de forme cubiste necunoscută chiar şi mie însămi, acele progenituri erau ale mele, progeniturile mele adevărate născute din corpul meu, acest corp, eram responsabilă pentru ele.

De aceea, cu un efort care m-a costat osteneala la limita suportabilului, m-am ridicat în picioare. E necesar să-mi revin, să înţeleg. Să reactivez imediat legăturile.

28.

Unde pusesem telefonul mobil? În ziua în care-l distrusesem, unde păstrasem bucăţile? M-am dus în dormitor, am scotocit în sertarul noptierei mele, era acolo, două jumătăţi de culoare violet, separate.

Deşi nu ştiam nimic despre cum funcţionează un telefon mobil, probabil tocmai de aceea am voit să mă conving că nu era deloc distrus. Am studiat cu atenţie jumătatea cu ecran şi tastatură, am apăsat butonul de pornire, nu s-a întâmplat nimic. Poate, mi-am zis, era de ajuns să bagi una într-alta cele două părţi ca să-l faci să funcţioneze. Am pus la loc bateria care se dislocase, am încercat să unesc bucăţile. Mi-am dat seama că se desprinseseră una de alta pentru că partea centrală se spărsese, se distrusese şanţul de prindere. Fabricăm obiecte asemănătoare cu corpul nostru, o latură unită cu alta. Sau le proiectăm concepându-le unite, aşa cum noi ne unim cu corpurile dorite. Fiinţe apărute dintr-o fantezie banală. Mario – mi s-a părut dintr-odată – în ciuda succesului său profesional, în ciuda competenţelor şi inteligenţei sale agere, era un bărbat cu o fantezie banală. Poate că tocmai de aceea ar fi ştiut să facă din nou telefonul mobil să funcţioneze. Şi astfel ar fi salvat câinele şi copilul. Succesul depinde de capacitatea de a manipula faptele evidente cu precizie matematică. Nu ştiusem să mă adaptez, nu ştiusem să mă supun total privirii lui Mario. Încercasem. Din obtuză cum eram mă transformasem în unghi drept, reuşisem să-mi înăbuş chiar şi vocaţia de a trece de la o fantezie la altă fantezie. Nu fusese de-ajuns, el se retrăsese oricum, se dusese să formeze o legătură, mai temeinică, în altă parte.

Nu, încetează. Să mă gândesc la telefonul mobil. Am găsit în sertar o panglică verde, am legat cele două jumătăţi strânse bine şi am încercat să apăs butonul de pornire. Nimic. Am sperat într-un fel de magie, am încercat să văd dacă avea semnal. Nimic, nimic, nimic.

Am lăsat aparatul pe pat, epuizată de bocănitul Ilariei. Apoi, brusc, mi-am amintit de computer. Cum de nu mă gândisem? De vină era felul în care eram alcătuită, ştiam puţine lucruri, era ultima încercare rămasă. M-am dus în camera de zi, m-am mişcat ca şi cum loviturile de ciocan ar fi fost o perdea cenuşie, o cortină prin care trebuia să-mi croiesc drum cu braţele întinse, bâjbâind cu mâinile.

Am găsit-o pe fetiţă stând pe vine şi lovind în aceeaşi placă de gresie. Era o tortură insuportabilă, mă bizuiam pe faptul că şi pentru Carrano era la fel.

— Pot să mă opresc? a întrebat transpirată toată, roşie la faţă, cu ochii

lucioşi.

— Nu, e important, continuă.

— Fă-o tu, eu m-am plictisit.

— Am altceva urgent de făcut.

La masa mea de lucru, acum, nu era nimeni. M-am aşezat, scaunul nu păstrase căldura umană. Am pornit computerul, m-am dus la simbolul mesageriei, am tastat parola pentru a trimite sau primi e-mailuri. Speram să mă pot conecta în ciuda deranjamentului care mă împiedica să telefonez, speram ca defecţiunea să fie într-adevăr limitată la aparat, aşa cum îmi spusese angajatul de la telefoane. Mă gândeam să trimit cereri de ajutor tuturor prietenilor mei şi cunoscuţilor din contactele mele şi ale lui Mario. Dar computerul a încercat de mai multe ori să se conecteze fără să reuşească. Căuta linia cu sunete lungi descurajatoare, pufnea, claca. Strângeam marginile tastaturii, îmi roteam privirea de colo-colo ca să nu simt neliniştea, ochii, uneori, îmi picau pe caietul meu încă deschis, pe frazele subliniate cu roşu: „Unde sunt? Ce fac? De ce?” Cuvinte ale Annei, în mod stupid motivate de bănuiala că amantul se pregăteşte s-o înşele, s-o părăsească. Ce tensiuni lipsite de noimă ne împing să formulăm întrebări pline de sens. Bocănitul Ilariei a întrerupt, pentru scurt timp, şirul anxios al sunetelor emise de computer ca şi cum o zvârlugă ar fi alunecat prin cameră şi fetiţa ar fi făcut-o bucăţi. Am rezistat cât am putut, apoi mi-am pierdut răbdarea.

— Ajunge, încetează să loveşti în felul acela! am urlat.

Ilaria, surprinsă, a căscat gura şi s-a oprit.

— Îţi spusesem că vreau să mă opresc.

Am făcut semn că da, mâhnită. Eu cedasem, Carrano nu. Din niciun colţ al clădirii nu apăruse niciun semn de viaţă. Acţionam fără vreun criteriu, nu reuşeam să rămân fidelă unei strategii. Singura aliată pe care o aveam era fetiţa aceea de şapte ani şi riscam încontinuu să stric relaţia cu ea.

Am privit ecranul computerului, niciun rezultat. M-am ridicat şi m-am dus s-o îmbrăţişez pe micuţă, am scos un lung oftat.

— Te doare capul? m-a întrebat.

— O să fie totul bine, i-am răspuns.

— Îţi masez tâmplele?

— Da.

Am stat pe podea în timp ce Ilaria îmi freca grijulie tâmplele cu degetele. Iată că mă abandonam din nou, cât timp credeam că am la dispoziţie, Gianni, Otto.

— Fac să-ţi treacă toată durerea, a spus. Te simţi mai bine?

Am făcut semn că da.

— De ce ţi-ai pus clipsul ăsta pe braţ?

M-am trezit din reverie, am văzut clipsul, uitasem de el. Puţina durere pe care mi-o provoca devenise parte constitutivă din carnea mea. Inutil deci. L-am scos, l-am lăsat pe podea.

— Mă ajută să ţin minte. Astăzi e o zi în care uit totul, nu ştiu cum să fac.

— Te ajut eu.

— Serios?

M-am ridicat, am luat de pe masa de lucru un coupe-papier.

— Ţine ăsta, i-am zis, şi dacă vezi că-mi pierd concentrarea, înţeapă-mă.

Fetiţa a luat cuţitul şi m-a privit cu atenţie.

— De unde ştiu dacă-ţi pierzi concentrarea?

— Îţi dai seama. O persoană care-şi pierde concentrarea e o persoană care nu simte mirosurile, nu aude cuvintele, nu mai ştie nimic.

Mi-a arătat coupe-papier-ul.

— Şi dacă nu-l simţi nici măcar pe ăsta?

— Mă înţepi până-l simt. Acum vino.

29.

Am târât-o după mine până la debara. Am scotocit peste tot în căutarea unei sfori groase, eram sigură că am. În schimb, am găsit doar un ghem de sfoară de împachetat. M-am dus în hol, am legat de un capăt al sforii bara scurtă de metal pe care o lăsasem pe podea, în faţa uşii blindate. Cu Ilaria după mine, m-am întors în camera de zi şi am ieşit pe balcon.

M-a izbit o rafală de aer cald care tocmai îndoise copacii, lăsând în urmă un foşnet furios de frunze. Aproape că mi s-a tăiat respiraţia, cămaşa scurtă de noapte mi s-a lipit de corp, Ilaria m-a ţinut de poate cu mâna liberă, ca şi cum i-ar fi fost teamă c-o să-mi iau zborul. În aer plutea un miros dens de mentă sălbatică, de praf, de scoarţă pârjolită de soare.

M-am aplecat peste balustradă, am încercat să mă uit în balconul de dedesubt, care-i aparţinea lui Carrano.

— Fii atentă să nu cazi, mi-a zis Ilaria alarmată, trăgându-mă de cămaşă.

Fereastra era închisă, nu se auzea nimic altceva în afara trilului câtorva păsări, un huruit îndepărtat de autobuz. Râul era o cărare cenuşie şi pustie. Nicio voce omenească. De-a lungul celor cinci etaje, în jos, la dreapta, la stânga, n-am reuşit să observ semne de viaţă. Am ascultat cu atenţie să aud o muzică de radio, un cântec, pălăvrăgeală de la emisiuni televizate. Nimic, nimic în apropiere cel puţin, nimic care să se distingă de foşnetul frunzelor mişcate de vântul acela neobişnuit, înfierbântat. Am strigat de mai multe ori, cu o voce slabă care, de altfel, nu fusese niciodată foarte puternică:

— Carrano! Aldo! E cineva? Ajutor! Ajutaţi-mă.

Nu s-a întâmplat nimic, vântul mi-a retezat de pe buze cuvintele ca şi cum aş fi încercat să le rostesc exact când duceam la gură o ceaşcă cu un lichid clocotit.

Ilaria, vizibil încordată acum, a întrebat:

— De ce trebuie să fim ajutate?

Nu i-am răspuns, nu ştiam ce să-i spun, doar am bălmăjit:

— Nu-ţi face griji, ne ajutăm singure.

Am trecut bara peste balustradă, am coborât-o atârnată de sfoară până când a atins balustrada lui Carrano. M-am aplecat încercând să înţeleg cât era de departe fereastra şi imediat Ilaria a dat drumul poalelor cămăşii, m-a prins în schimb de piciorul gol, am simţit-o respirând lângă pielea mea.

— Te ţin eu, mama, a spus.

Am întins braţul drept cât am putut de mult, am strâns cu putere sfoara

între degetul mare și arătător, apoi am zgâlţâit bara cu impulsuri rapide şi hotărâte. Bara – am văzut – a început să oscileze ca o pendulă în lungul balconului lui Carrano. Pentru reuşita mişcării, îmi aplecam tot mai mult bustul, ţintuiam bara cu privirea ca şi cum aş fi vrut s-o hipnotizez, vedeam segmentul acela închis la culoare, ascuţit, care când zbura peste pavaj, când se întorcea înapoi abia atingând balustrada vecinului meu. Teama de a nu cădea m-a părăsit repede, mi s-a părut, dimpotrivă, că distanţa de la stradă până la balcon este fix cât lungimea sforii. Voiam să lovesc geamurile lui Carrano. Voiam ca bara să le spargă şi să pătrundă în casă, în livingul în care mă primise în timpul nopţii. Mi-a venit să râd. În mod sigur dormita moleşit în pat, un bărbat în pragul declinului fizic, cu o erecţie incertă, tovarăş ocazional şi nepotrivit pentru a urca povârnişul umilinţelor. Când mi-am imaginat cum îşi petrecea zilele, am simţit pentru el o senzaţie de dispreţ. Mai ales în orele cele mai calde ziua îi era probabil o lungă siestă în penumbră, transpirat, cu respiraţia grea, aşteptând să meargă să cânte cu cine ştie ce orchestruţă insignifiantă, fără să mai spere ceva. Mi-am amintit limba lui aspră, gustul sărat al gurii şi m-am trezit din reverie doar când am simţit în pielea coapsei drepte vârful coupe-papier-ului Ilariei. Fetiţă deşteaptă: atentă, sensibilă. Acela era semnalul tactil de care aveam nevoie. Am lăsat sfoara să-mi alunece între degete, bara s-a făcut nevăzută în mare viteză sub balconul meu. Am auzit un zgomot de geamuri sparte, sfoara s-a rupt, am văzut fierul care s-a rostogolit pe plăcile balconului de dedesubt, s-a izbit de balustradă, a ricoşat într-o parte şi a căzut în gol.

A căzut îndelung, urmat de bucăţi scânteietoare de geam, lovindu-se din etaj în etaj de balustradele altor balcoane toate egale, un segment negru, din ce în ce mai mic. A aterizat pe pavaj sărind de mai multe ori, cu un clinchet îndepărtat.

M-am retras speriată, abisul etajului al cincilea îşi recăpătase adâncimea. Am simţit-o pe Ilaria strânsă cu putere de piciorul meu. Am aşteptat vocea răguşită a muzicianului, unda vântului fierbinte care ne lovea pe mine şi pe fetiţă, fiica mea, o creaţie reală a corpului meu care mă constrângea să iau contact cu realitatea.

— Ai fost curajoasă, am spus.

— Dacă nu te ţineam, cădeai.

— Nu auzi nimic?

— Nu.

— Să strigăm, atunci: Carrano, Carrano, ajutor!

Am strigat împreună, mult timp, dar Carrano a continuat să nu dea semne de viaţă. Răspunsul a fost, în schimb, un scheunat lung şi vlăguit, putea fi un câine departe, părăsit vara pe marginea străzii, sau Otto, chiar el, câinele-

lup.

30.

Să mă pun din nou în mişcare, imediat, să mă gândesc la soluţii. Să evit să mă dau bătută în faţa absurdităţii acestei zile, să păstrez laolaltă fragmentele vieţii mele ca şi cum ar fi oricum destinate unui proiect important. I-am făcut semn Ilariei să mă urmeze, i-am zâmbit. Acum ea era cea dornică de aventură, strângea în mână coupe-papier-ul, nodurile degetelor i se albiseră, într-atât îşi luase în serios sarcina.

După ce eşuasem eu, poate c-o să reuşească ea, m-am gândit. Ne-am întors în vestibul, în faţa uşii blindate.

— Încearcă să răsuceşti cheia, am rugat-o.

Ilaria a trecut cuţitul din mâna dreaptă în cea stângă, a întins braţul, nu ajungea la cheie. Atunci am cuprins-o de talie, am ridicat-o cât era necesar.

— Întorc încoace? a întrebat.

— Nu, în partea cealaltă.

Mânuţă delicată, degete vaporoase. A încercat iarăşi şi iarăşi, dar nu avea suficientă putere. N-ar fi reuşit nici dacă nu s-ar fi blocat cheia.

Am lăsat-o jos, era dezamăgită pentru că nu se ridicase la înălţimea noii sarcini pe care i-o încredinţasem. A izbucnit dintr-odată, supărată pe mine.

— De ce mă pui să fac un lucru pe care, în schimb, ar trebui să-l faci tu? mi-a reproşat cu ranchiună.

— Pentru că tu eşti mai pricepută.

— Nu mai ştii să deschizi uşa? s-a alarmat.

— Nu.

— Ca atunci?

Am privit-o nesigură.

— Atunci când?

— Atunci când ne-am dus la ţară.

Am simţit o lungă împunsătură în piept. Cum putea să-şi amintească, nu avea probabil mai mult de trei ani.

— Uneori cu cheile eşti chiar toantă şi ne facem toţi de râs din cauza ta, a adăugat, ca să-mi fie clar că-şi amintea bine.

Am clătinat din cap. Nu, în general cu cheile aveam o relaţie bună. De obicei, deschideam uşile cu gesturi fireşti, nu resimţeam nelinişţea înţepenelii. Uneori însă, mai ales în faţa unor încuietori necunoscute – camera unui hotel, de exemplu –, mă pierdeam imediat şi cu toate că mi-era ruşine, făceam drumuri la recepţie şi înapoi, mai ales atunci când cheia era

magnetică. Ce anxietate îmi provocau cardurile de acces, era de-ajuns un gând aiurea, sentimentul unei posibile dificultăţi, şi iată că gestul îşi pierdea naturaleţea, se putea întâmpla să nu mai reuşesc să deschid.

Mâinile uitau, degetele nu aveau memoria prinderii corecte, a apăsării corecte. Ca atunci. Ce umilinţă simţisem. Gina, mama micuţei perfide Carla, îmi dăduse cheile casei ei de la ţară ca să merg acolo cu copiii. Plecasem, Mario era ocupat, urma să vină a doua zi. După-amiaza târziu, după câteva ore în maşină, enervată de traficul sălbatic al sfârşitului de săptămână, de copiii care se ciondăneau încontinuu, de Otto încă pui care scheuna, ajunsesem la destinaţie. Mă gândisem tot drumul la felul în care iroseam timpul prosteşte, nu mai reuşeam să citesc, nu mai scriam, nu aveam un rol social care să-mi permită întâlniri personale, conflicte, simpatii. Unde sfârşise femeia care, ca adolescentă, îmi imaginasem că voi deveni? O invidiam pe Gina, care atunci lucra împreună cu Mario. Aveau mereu despre ce să discute, soţul meu vorbea mai mult cu ea decât cu mine. Şi deja mă enerva un pic Carla, care părea atât de sigură de destinul ei şi uneori îndrăznea chiar să mă critice, zicea că mă dedicam prea mult copiilor, casei, lăuda prima mea carte, exclamă: dac-aş fi în locul tău, m-aş gândi mai ales la vocaţia mea. Nu era doar foarte frumoasă, ci fusese crescută de mama ei cu perspectiva sigură a unui viitor strălucitor. I se părea normal să-şi dea cu părerea în orice privinţă, având totuşi numai cincisprezece ani, deseori voia să-mi ţină teorii şi împroşca sentinţe cu privire la lucruri despre care nu avea habar. Numai auzindu-i vocea mă enervam deja.

Parcasem în curte, întărâtată de propriile mele gânduri. Ce făceam acolo cu cei doi copii şi căţeluşul? Mă dusesem la uşă şi încercasem să deschid. Dar nu reuşisem şi oricât încercasem – între timp se întuneca, Gianni şi Ilaria scânceau de oboseală şi de foame –, nu reuşisem. Dar nu voisem să-i telefonez lui Mario, din orgoliu, din mândrie, ca să nu-l oblig să vină în ajutorul meu după o zi grea de muncă. Copiii şi micul Otto mâncaseră biscuiţi, adormiseră în maşină. Eu încercasem din nou, încercasem iarăşi şi iarăşi, cu degetele obosite, amorţite, până când renunţasem, mă aşezasem pe o treaptă şi lăsasem să mă copleşească apăsarea nopţii.

Dimineaţa ajunsese Mario, la ora zece. Dar nu singur, împreună cu el, ca o surpriză, erau stăpânele casei. Ce se întâmplase, cum aşa, de ce n-ai sunat. Dădusem explicaţii bâlbâindu-mă, furioasă pentru că soţul meu, stânjenit, glumea în legătură cu nepriceperea mea, mă zugrăvea ca pe o femeie cu multă imaginaţie care nu se descurcă cu lucrurile practice, o toantă, în fine. Eu şi Carla – mi-am amintit – ne-am privit îndelung, o privire care mi se păruse complice, înţelegătoare, de parcă ar fi voit să-mi spună: revoltă-te, zi cum stau lucrurile, zi că tu înfrunţi în fiecare zi viaţa concretă, obligaţiile,

povara copiilor. Privirea aceea mă surprinsese, dar în mod evident nu-i înţelesesem semnificaţia reală. Sau poate c-o înţelesesem, era privirea unei fetiţe care se întreba cum ar fi trebuit să se poarte cu bărbatul acela seducător dacă ar fi fost în locul meu. Gina, între timp, băgase cheia în broască şi deschisese uşa fără probleme.

M-am trezit din reverie, am simţit vârful cuţitului pe pielea braţului stâng.

— Ţi-a zburat atenţia, a spus Ilaria.

— Nu, mă gândeam doar că ai dreptate.

— Legat de ce?

— Că ai dreptate. De ce n-am reuşit să deschid uşa atunci?

— Ţi-am spus, pentru că uneori eşti toantă.

— Da.

31.

Da, eram toantă. Căile simţurilor se obturaseră, cine ştie de când nu se mai revărsa prin ele fluxul vieţii. Ce greşeală fusese să integrez semnificaţia existenţei mele în ritualurile pe care Mario mi le oferea cu prudentă emoţie conjugală. Ce greşeală fusese să încredinţez ceea ce simţeam legat de mine recompenselor lui, exaltărilor lui, traseului tot mai roditor al vieţii lui. Ce greşeală, mai ales, fusese să cred că nu pot trăi fără el, când de mult timp nu eram deloc sigură că sunt vie alături de el. Unde era pielea lui sub degetele mele, de exemplu, unde era căldura gurii lui? Dacă m-aş fi chestionat în profunzime – şi evitasem mereu s-o fac –, ar fi trebuit să recunosc că trupul meu, în ultimii ani, fusese într-adevăr receptiv, într-adevăr primitor doar cu prilejuri neclare, pure întâmplări: plăcerea de a vedea şi revedea o cunoştinţă ocazională care-mi acordase atenţie, îmi lăudase inteligenţa, talentul, îmi atinsese o mână cu admiraţie; o tresărire de bucurie spontană pentru o întâlnire neaşteptată pe stradă, un coleg de muncă din alte vremuri; polemicile sau tăcerile, cu un prieten al lui Mario care îmi dăduse de înţeles că ar fi voit să fie mai degrabă prietenul meu; bucuria anumitor atenţii cu un sens ambiguu care-mi erau adresate cu multe ocazii, poate că da poate că nu, mai mult da decât nu dacă numai aş fi dorit, dacă aş fi format un număr de telefon cu o scuză potrivită la momentul potrivit, se întâmplă nu se întâmplă, emoţia evenimentelor cu consecinţe imprevizibile.

Poate că de acolo ar fi trebuit să încep, din momentul în care Mario îmi spusese că voia să mă părăsească. Ar fi trebuit să pornesc de la faptul că imaginea fermecătoare a unui bărbat aproape străin, un bărbat al hazardului, un „poate” care trebuia soluţionat în întregime, dar plin de satisfacţii, era capabil să dea sens, să zicem, unui miros trecător de benzină, trunchiului cenuşiu al unui platan din oraş şi să fixeze pentru totdeauna în acel loc întâmplător de întâlnire un sentiment intens de bucurie, o aşteptare; în timp ce nimic, nimic din Mario nu mai avea aceeaşi emoţie cutremurătoare, iar fiecare gest avea doar puterea să fie plasat întotdeauna în locul potrivit, în aceeaşi reţea sigură, fără eliminări, fără excese. Dacă aş fi pornit de acolo, de la acele emoţii secrete ale mele, poate c-aş fi înţeles mai bine de ce el plecase şi de ce eu, care opusesem întotdeauna dezordinii întâmplătoare a originilor noastre stabilitatea ordinii sentimentelor, acum simţeam atât de intens tristeţea pierderii, o durere insuportabilă, neliniştea de a mă desprinde din împletirea de certitudini şi de a trebui să învăţ din

nou viaţa fără siguranţa că ştiu să trăiesc.

Să învăţ din nou să răsucesc o cheie, de exemplu. Era posibil ca Mario, plecând, să-mi fi smuls din mâini şi acea abilitate? Era posibil să fi început s-o facă atunci la ţară, când, încredinţându-se fericit celor două străine, începuse să-mi sfâşie sufletul, să smulgă degetelor mele capacitatea de a prinde? Era posibil ca dezechilibrul şi durerea să fi început atunci, în timp ce el explora, sub ochii mei, fericirea seducţiei şi eu îi recunoşteam pe chip o plăcere pe care o atinsesem în treacăt deseori, dar pe care o alungasem mereu de teamă să nu distrug garanţiile stabile ale relaţiei noastre?

Ilaria, la timp, m-a înţepat, de mai multe ori cred, dureros, astfel încât am reacţionat tresărind şi ea s-a retras exclamând:

— Tu mi-ai zis s-o fac!

Am făcut semn că da, am liniştit-o cu un gest, cu cealaltă mână mi-am frecat glezna unde mă împunsese. Am încercat încă o dată să descui, n-am reuşit. Atunci m-am aplecat, am studiat cu atenţie cheia de aproape. Era greşit să repet amprenta vechilor gesturi. Să le suprim trebuia. Sub privirea stupefiată a Ilariei, mi-am apropiat gura de cheie, am gustat-o cu buzele, i-am adulmecat mirosul de plastic şi metal. Apoi am prins-o zdravăn cu dinţii şi am încercat s-o fac să se răsucească. Am făcut-o cu o zvâcnire neaşteptată, ca şi cum aş fi voit să iau obiectul prin surprindere, să-i impun un nou statut, o subordonare diferită. Acum să vedem cine învinge, m-am gândit în timp ce un gust păstos şi sărat îmi invada gura. Dar n-a avut niciun efect, am avut doar impresia că mişcarea rotativă pe care o imprimam cheii cu dinţii, nereuşind să acţioneze asupra ei, se manifesta asupra chipului meu, îl despica aşa cum face un deschizător de cutii, astfel încât arcul dinţilor era cel care se mişca, se disloca dinăuntrul feţei, trăgea după el septul nazal, o sprânceană, un ochi, dând la iveală interiorul vâscos al capului, al gâtlejului.

Mi-am desprins imediat gura de cheie, mi s-a părut că-mi atârnă tot chipul într-o parte, ca spirala unei portocale decojită parţial cu cuţitul. Ce pot să mai încerc. Să mă întind pe spate, să simt podeaua rece pe spinare. Să-mi lungesc picioarele dezgolite pe canaturile uşii blindate, să strâng tălpile picioarelor în jurul cheii, să mă obişnuiesc cu ciocul ei ostil pe piele ca să încerc din nou să nimeresc mişcarea potrivită. Da, nu, da. O scurtă vreme m-am lăsat copleşită de disperare, care voia să-şi exercite complet puterea asupra mea, să mă facă metal, canat, mecanism, ca un artist care acţionează direct asupra corpului său. Apoi am simţit pe coapsa stângă, deasupra genunchiului, o durere sfâşietoare. Mi-a scăpat un ţipăt, am înţeles că Ilaria îmi făcuse o rană adâncă.

32.

Am văzut-o dându-se înapoi, ţinând cuţitul în mâna dreaptă.

— Ai înnebunit? i-am zis, întorcându-mă brusc făcând o mişcare violentă.

— Tu nu mă auzi, a urlat Ilaria, te strig şi nu mă auzi, faci lucruri urâte, îţi dai ochii peste cap, o să-i zic tatei.

M-am uitat la tăietura adâncă de deasupra genunchiului, la dâra de sânge. I-am smuls cuţitul, l-am aruncat spre uşa deschisă a debaralei.

— Gata cu jocul ăsta, i-am spus, nu ştii să te joci. Acum rămâi aici şi eşti cuminte, nu te mişti. Suntem încuiate pe dinăuntru, suntem prizoniere şi tatăl tău n-o să vină niciodată să ne salveze. Uite ce mi-ai făcut.

— Meriţi chiar mai rău, a replicat ea cu ochii lucioşi de lacrimi.

Am încercat să mă liniştesc, am tras adânc aer în piept.

— Acum nu începe să plângi, nu îndrăzni să începi să plângi...

Nu ştiam ce să spun, ce altceva să fac în punctul acela. Mi se părea că încercasem totul, nu-mi rămânea altceva decât să dau contururi limpezi situaţiei şi s-o accept.

Am spus etalând o capacitate falsă de a da ordine:

— Avem în casă doi bolnavi, pe Gianni şi pe Otto. Tu acum, fără să plângi, te duci să vezi cum se simte fratele tău, iar eu mă duc să văd cum se simte Otto.

— Trebuie să rămân cu tine să te înţep, tu mi-ai zis.

— Am greşit, Gianni e singur, are nevoie de cineva care să-i atingă fruntea cu mâna, care să-i pună din nou monedele răcoritoare, nu pot face eu totul.

Am împins-o prin camera de zi, ea s-a revoltat:

— Dar dacă-ţi rătăceşti atenţia, cine te înţeapă?

M-am uitat la tăietura lungă de pe picior din care ieşea în continuare o dâră abundentă de sânge.

— Tu strigă-mă din când în când, te rog. O să fie suficient ca să nu-mi pierd concentrarea.

S-a gândit o clipă, apoi a spus:

— Dar grăbeşte-te, cu Gianni mă plictisesc, nu ştie să se joace.

Acea ultimă frază mi-a provocat durere. Tocmai acea explicită chemare la joacă m-a făcut să înţeleg că Ilaria nu mai voia să se joace, că începea să fie, în mod serios, îngrijorată pentru mine. Dacă eu aveam responsabilitatea celor doi bolnavi, ea începea să simtă că bolnavii care apăsau pe umerii ei erau trei la număr. Biata, biata micuţă. Se simţea singură, aştepta, în secret,

un tată care nu venea, nu mai reuşea să ţină în limitele jocului ziua aceea dată peste cap. Îi percepeam acum neliniştea, o adăugam neliniştii mele. Ce schimbător e totul, cum e totul fără repere. La fiecare pas pe care-l făceam spre camera lui Gianni, spre a lui Otto, mă temeam să nu mi se facă rău, să-i ofer cine ştie ce spectacol al prăbuşirii mele. Trebuia să-mi păstrez discernământul şi claritatea memoriei, sunt nedespărţite, un binom al sănătăţii mintale.

Am împins-o pe fetiţă în cameră, am aruncat o privire spre băiatul care încă dormea şi am ieşit, încuind uşa cu un gest precis, foarte firesc. Deşi Ilaria protesta, mă striga, lovea cu mâinile în uşă, am ignorat-o şi m-am dus spre camera unde zăcea Otto. Nu ştiam ce i se întâmpla câinelui, Ilaria îl iubea imens, nu voiam să asiste la scene oribile. S-o ocrotesc, da, sinceritatea acestei preocupări mi-a făcut bine. Mi s-a părut un semn bun că planul de a-mi apăra copiii, pus la cale cu detaşare, se transformase, încet-încet, într-o nevoie de care nu puteam face abstracţie, în principala mea preocupare.

În camera câinelui, sub masa de lucru a lui Mario, acum era mirosul urât al morţii. Am intrat cu prudenţă, Otto era neclintit, nu se mişcase un milimetru. M-am lăsat pe vine lângă el, apoi m-am aşezat pe podea.

În primul rând am văzut furnicile, ajunseseră şi acolo, explorau teritoriul mâlos care mărginea partea dorsală a câinelui. Dar lui Otto nu-i păsa. Parcă devenise gri, o insulă decolorată a cărei răsuflare era aceea a sfârşitului. Botul părea corodat, cu saliva verzuie a fălcilor, materialul gresiei şi dădea impresia că se afundă în ele. Avea ochii închişi.

— Iartă-mă, i-am spus.

Mi-am trecut palma peste blana de la gât, a tresărit, a descleştat fălcile, a scos un mârâit ameninţător. Voiam să fiu iertată pentru ceea ce poate că făcusem, pentru ce nu reuşisem să fac. L-am tras spre mine, i-am aşezat capul pe picioarele mele. Emana o căldură maladivă care-mi intra în sânge. Abia a mişcat urechile şi coada. M-am gândit că e un semn de însănătoşire, şi respiraţia mi s-a părut mai puţin gâfâită. Marile pete de bale lucioase, care se extindeau ca un email în jurul marginii negre a gurii, păreau că au îngheţat, ca şi cum n-ar mai fi fost nevoie să producă acele secreţii ale suferinţei.

Ce insuportabil e corpul unei fiinţe vii care luptă cu moartea şi când pare că învinge, când că pierde. Nu ştiu cât timp am rămas aşa amândoi. Ritmul respiraţiei îi creştea uneori ca atunci când era sănătos tun şi dorinţa de a se juca, de a alerga în aer liber, de a fi înţeles şi mângâiat îl făcea nerăbdător, alteori devenea imperceptibil. Corpul lui când era zguduit de tremur şi spasme, când încremenea complet. Am simţit cum se stinge uşor, uşor ce mai rămăsese din puterea lui, mi s-a părut că văd o desfăşurare lentă de imagini vechi: cum alerga printre jeturile scânteietoare ale ţâşnitorilor din

parc, cum scurma curios printre tufişuri, cum se ţinea după mine în drum spre casă, când se aştepta să-i dau mâncare. Acea proximitate reală a morţii, acea durere înfiorătoare a suferinţei lui, brusc, dincolo de orice speranţă, m-a făcut să-mi fie ruşine de durerea mea din ultimele luni, de acea zi lipsită excesiv de realism. Am simţit că în cameră revine ordinea, spaţiile casei care se uneau între ele, soliditatea podelei, ziua caldă care se întindea peste toate lucrurile, un adeziv transparent.

Cum putusem să mă abandonez în felul acela, să-mi dezintegrez astfel simţurile, simţul rămânerii în viaţă. L-am mângâiat pe Otto între urechi, el a deschis ochii palizi și s-a uitat la mine fix. I-am văzut privirea de câine prieten care, în loc să mă acuze, îşi cerea scuze pentru starea lui. Apoi o durere intensă a corpului i-a acoperit pupilele, a scrâșnit din dinţi şi m-a lătrat fără urmă de ferocitate. În scurt timp a murit în poala mea şi am izbucnit în plâns fără să mă pot opri, un plâns incomparabil cu niciun alt plâns din acele zile, din acele luni.

Când ochii mei s-au uscat de lacrimi și ultimele sughiţuri au murit în pieptul meu, mi-am dat seama că Mario redevenise omul bun care fusese, poate, întotdeauna, nu-l mai iubeam.

33.

Am lăsat capul câinelui pe podea, m-am ridicat. A revenit, încet-încet, şi vocea Ilariei care mă striga, imediat alăturându-se şi a lui Gianni. Am privit în jurul meu, am văzut excrementele negre de sânge, furnicile, corpul mort. Am ieşit din cameră, m-am dus să iau o găleată şi mopul. Am deschis larg ferestrele, am curăţat camera muncind în grabă, dar eficient. Am strigat la copii, de mai multe ori:

— O clipă, vin imediat.

Mi s-a părut urât ca Otto să rămână acolo, nu voiam să-l vadă copiii. Am încercat să-l ridic, dar nu mi-am găsit puterea. L-am apucat de labele din spate şi l-am târât pe podea până în camera de zi, pe balcon. Cât cântăreşte un corp care a fost traversat de moarte, viaţa e lejeră, nu trebuie să permitem nimănui s-o facă apăsătoare. Am privit un pic blana câinelui mişcată de vânt, apoi am intrat şi, în ciuda căldurii, am închis cu grijă fereastra.

Casa era cufundată în tăcere, acum mi se părea mică, adunată, fără unghere întunecoase, fără umbre, aproape înveselită de vocile copiilor care începuseră să mă strige jucându-se între ei, hlizindu-se. Ilaria spunea mama cu voce de soprană, Gianni repeta mama cu voce de tenor.

M-am grăbit să mă duc la ei, am deschis uşa cu un gest sigur, am zis bucuroasă:

— Iat-o pe mama.

Ilaria s-a năpustit asupra mea, m-a lovit de mai multe ori, mi-a tras palme peste picioare.

— Nu trebuia să mă încui înăuntru.

— E adevărat, scuză-mă. Dar ţi-am deschis din nou.

M-am aşezat pe patul lui Gianni, cu siguranţă îi scădea febra, avea expresia cuiva care abia aşteaptă să reia joaca împreună cu sora lui, ţipete, râsete, certuri violente. I-am atins fruntea, picăturile îşi făcuseră efectul, pielea era călduţă, doar puţin transpirată.

— Te mai doare capul?

— Nu. Mi-e foame.

— Îţi fac un pic de orez.

— Nu-mi place orezul.

— Nici mie, a precizat Ilaria.

— E foarte bun cel făcut de mine.

— Otto unde e? a întrebat Gianni.

Am ezitat.

— Dincolo, doarme, lăsaţi-l în pace.

Şi mă pregăteam să mai adaug încă un lucru, ceva despre boala gravă a câinelui, ceva care să-i pregătească pentru dispariţia lui din viaţa lor, când, complet neaşteptată, s-a auzit soneria.

Am rămas toţi trei parcă interzişi, fără să ne clintim.

— Tata, a murmurat Ilaria, plină de speranţă.

— Nu cred, nu e tata, am spus. Staţi aici, vă interzic să vă mişcaţi, e vai de voi dacă ieşiţi din această cameră. Mă duc să deschid.

Au recunoscut tonul meu obişnuit, ferm, dar şi ironic, cuvinte intenţionat exagerate pentru situaţii neimportante. L-am recunoscut şi eu, l-am acceptat, l-au acceptat.

Am traversat coridorul, am ajuns în vestibul. Era posibil ca într-adevăr Mario să-şi fi amintit de noi? Trecuse să vadă ce făceam? Întrebarea nu mi-a transmis nicio emoţie, m-am gândit doar că mi-ar fi plăcut să am pe cineva cu care să vorbesc.

M-am uitat pe vizor. Era Carrano.

— Ce vrei? am întrebat.

— Nimic. Voiam doar să ştiu ce faci. Am ieşit azi-dimineaţă devreme ca să mă duc la mama şi n-am vrut să te deranjez. Dar acum, când m-am întors, am găsit un geam spart. S-a întâmplat ceva?

— Da.

— Ai nevoie de ajutor?

— Da.

— Şi nu poţi să-mi deschizi, te rog?

Nu ştiam dacă puteam, dar nu i-am zis asta. Am întins mâna spre cheie, am apucat-o cu hotărâre între degete, am mişcat imperceptibil, am simţit-o docilă. Cheia s-a răsucit în broască cu uşurinţă.

— Oh, bine, a murmurat Carrano, observându-mă stânjenit, apoi a scos de la spate un trandafir, un singur trandafir cu tijă lungă, un trandafir ridicol oferit de un bărbat stingherit.

L-am luat, i-am mulţumit fără să zâmbesc, am spus:

— Am o misiune neplăcută pentru tine.

34.

Carrano a fost amabil. L-a înfăşurat pe Otto într-o prelată de plastic pe care o avea în pivniţă, l-a pus în maşina lui şi, după ce mi-a lăsat telefonul mobil, s-a dus să-l îngroape în afara oraşului.

L-am sunat imediat pe medicul pediatru şi am avut noroc, pentru că, deşi era august, l-am găsit. În timp ce-i povesteam amănunţit simptomele copilului, mi-am dat seama că pulsul îmi zvâcnea cu atâta putere, încât m-am temut că doctorul o să audă bubuiturile prin telefon. Inima se umfla din nou în piept, nu mai era pustie.

I-am turuit medicului tot, chinuindu-mă să fiu precisă şi, între timp, învârtindu-mă prin casă, am cercetat legătura dintre spaţii, am atins obiectele şi, la fiecare uşor contact cu un bibelou, un sertar, computerul, cărţile, caietele, mânerul unei uşi, îmi repetam: ce-a fost mai rău a trecut.

Pediatrul m-a ascultat în tăcere, a dat asigurări că nu erau motive de îngrijorare pentru Gianni, a zis c-o să vină să-l vadă pe seară. Atunci am făcut un duş lung rece, apa mi-a înţepat pielea, am simţit toată mâhnirea lunilor, a orelor trecute. Am văzut inelele pe care le lăsasem când m-am trezit pe marginea chiuvetei şi mi l-am pus pe deget pe cel cu acvamarin, în timp ce, fără ezitare, am lăsat verigheta să cadă în deschiderea rotundă a coşului de gunoi. Am examinat rana pe care Ilaria mi-o făcuse cu coupe-papier-ul, am dezinfectat-o, am acoperit-o cu un tifon. Cu calm, am început apoi să separ rufele colorate de cele albe, am pornit maşina de spălat. Voiam certitudinea searbădă a zilelor normale, chiar dacă ştiam prea bine că în corp persista o mişcare frenetică în sus, o tresărire, ca şi cum aş fi văzut pe fundul unei găuri o insectă urâtă veninoasă şi fiecare parte din mine s-ar fi retras încă agitând braţele, mâinile, dând din picioare. Trebuie să învăţ din nou – mi-am zis – mersul liniştit al cuiva care crede că ştie unde merge şi de ce.

Aşa că m-am concentrat asupra copiilor, trebuia să-i anunţ că murise câinele. Am ales cu grijă cuvintele, am căutat tonul potrivit al poveştii, dar Ilaria a plâns oricum mult timp şi Gianni, deşi limitându-se, într-un prim moment, să ia o mină plină de aversiune şi să spună, cu un ecou slab de sentimente ameninţătoare, că trebuia să-l informez pe Mario, imediat a început să se vaite de durerea de cap, de greaţă.

Încă încercam să-i consolez pe amândoi când s-a întors Carrano. L-am lăsat să intre, dar m-am purtat rece, în ciuda comportamentului lui foarte

serviabil. Copiii nu făceau decât să mă strige din cealaltă cameră. Convinşi cum erau că el fusese cel care otrăvise câinele, nu voiau să pună piciorul în casă, cu atât mai puţin să-i vorbesc.

Eu însămi, de altfel, am avut o senzaţie de repulsie când am simţit pe lângă el miros de pământ răscolit şi la inflexiunile vocii lui timid confidenţiale am răspuns monosilabic, cuvintele semănând cu picăturile rare ale unui robinet stricat.

A încercat să mă pună la curent cu îngroparea câinelui, dar pentru că nu m-am arătat interesată nici de locul gropii, nici de detaliile tristei obligaţii, cum a numit-o, dimpotrivă, din când în când l-am întrerupt urlând la Gianni şi Ilaria, tăceţi, vin imediat, s-a ruşinat, a schimbat vorba. Ca să acopere urletele deranjante ale copiilor, a început să-mi vorbească despre problemele cu care se confruntă, având grijă de bătrâna lui mamă. A continuat până când i-am zis că fiii cu mame longevive au ghinionul să nu ştie cu adevărat ce e moartea şi, deci, să nu se maturizeze niciodată. S-a simţit ofensat, şi-a luat rămas-bun evident indispus.

În cursul zilei n-a mai încercat să mă vadă. Am lăsat ca trandafirul lui să se ofilească într-o vază de pe masa mea de lucru, în aceea în mod dureros lipsită de flori încă din vremurile îndepărtate când Mario îmi dăruia de ziua mea o orhidee cattleya, imitându-l pe Swann, personajul lui Proust. Pe seară, corola era deja negricioasă şi cocoşată peste tulpină. L-am aruncat la gunoi.

Pediatrul a venit după cină, un domn în vârstă, foarte slab, le era foarte simpatic copiilor pentru că, de obicei, când îi consulta, le făcea încontinuu plecăciuni şi le spunea domnul Giovanni, domnişoara Illi.

— Domnule Giovanni, a spus, arătaţi-mi imediat limba.

L-a examinat pe băiat cu grijă şi a stabilit că responsabil de boală era un virus estival care provoacă tulburări ale tranzitului intestinal. N-a exclus însă că Gianni mâncase ceva stricat, un ou, de exemplu, sau – mi-a zis apoi în camera de zi, cu voce joasă – că reacţionase aşa la o supărare puternică.

În timp ce stătea la birou şi se pregătea să scrie reţeta, i-am povestit liniştit, ca şi cum între noi ar fi fost obişnuit să ne facem confidenţe de genul acela, despre despărţirea de Mario, despre ziua urâtă care, în sfârşit, se încheia, despre moartea lui Otto. A stat să mă asculte cu atenţie şi răbdare, a clătinat din cap dezaprobator şi a prescris fermenţi lactici şi mângâieri pentru amândoi copiii, ceai ca de obicei şi odihnă pentru mine. A promis că se va întoarce peste câteva zile.

35.

Am dormit mult, un somn adânc.

Începând cu dimineaţa următoare am avut multă grijă de Ilaria şi de Gianni. Pentru că am avut impresia că mă urmăresc atent ca să înţeleagă dacă redeveneam mama lor dintotdeauna sau trebuia să se aştepte la alte transformări neprevăzute, am făcut tot posibilul să-i liniştesc. Am citit cărţi de poveşti, am jucat jocuri plicticoase ore în şir, m-am folosit excesiv de dramul meu de veselie cu care ţineam sub control revărsările de disperare. Niciunul, poate de comun acord, nu l-a menţionat pe tatăl lor, nici măcar ca să sublinieze că trebuia să-i spună despre moartea lui Otto. M-a apucat neliniştea că evită s-o facă pentru că se temeau să nu mă rănească şi să nu mă împingă, astfel, spre o nouă deraiere. Am început eu, atunci, să-l aduc în discuţie pe Mario, povestind vechi întâmplări în care fie fusese foarte amuzant, fie demonstrase fantezie şi perspicacitate, fie se făcuse remarcat în acţiuni periculoase. Nu ştiu ce impresie au lăsat acele poveşti asupra lor, sigur le-au ascultat cu interes, uneori au zâmbit mulţumiţi. Mie mi-au provocat doar un sentiment de disconfort. În timp ce vorbeam, am simţit că-mi părea rău să-l găzduiesc încă pe Mario între amintirile mele.

Când pediatrul s-a întors pentru o nouă vizită medicală, l-a găsit pe Gianni în formă bună, complet vindecat.

— Domnule Giovanni, i-a spus, aveţi o culoare foarte trandafirie, sigur nu v-aţi transformat într-un purceluş?

În camera de zi, după ce m-am asigurat că nu puteau auzi copiii, l-am întrebat, ca să-mi lămuresc mie însămi până în ce punct trebuia să mă simt vinovată, dacă-i putuse face rău lui Gianni un insecticid cu care dădusem prin casă împotriva furnicilor, în timpul nopţii. A eliminat ipoteza, mi-a atras atenţia că Ilaria n-a avut niciun fel de tulburări.

— Dar câinelui nostru? am întrebat, arătându-i spray-ul deformat şi fără butonul de pulverizat otrava.

L-a studiat cu atenţie, dar a părut perplex, a zis că nu se putea pronunţa. La final s-a întors în camera copiilor şi şi-a luat rămas-bun de la ei după o plecăciune:

— Domnişoară Illi, domnule Giovanni, cu o reală părere de rău îmi iau la revedere. Sper să vă îmbolnăviţi din nou repede, ca să ne putem revedea.

Pe copii tonul acela i-a făcut să se simtă liniştiţi. Zile în şir ne-am făcut încontinuu reciproc reverenţe strigându-ne domnule Giovanni, doamna

mama, domnişoara Illi. Între timp, ca să consolidez în jurul lor o atmosferă de bunăvoinţă, am încercat să revin la gesturi obişnuite, ca un bolnav care a stat mult timp în spital şi, ca să-şi învingă teama de a nu se îmbolnăvi din nou, vrea să se agaţe iarăşi de viaţa celor sănătoşi. Am început să gătesc, străduindu-mă să le fac poftă de mâncare cu noi reţete. Am reînceput să feliez, să rumenesc, să sărez. M-am apucat chiar şi de făcut prăjituri, dar nu aveam vocaţie pentru prăjituri, nu aveam talent.

36.

N-am fost mereu la înălţimea aparenţei amabile şi eficiente pe care voiam s-o am. Anumite semne mă ţineau în stare de alertă. Mi se întâmpla încă să uit oale pe foc şi să nu simt nici măcar mirosul de ars. Aveam o senzaţie de greaţă, întotdeauna străină până atunci, când vedeam pătrunjelul verde amestecat cu pieliţele roşiilor plutind în apa grasă din chiuveta cu scurgerea astupată. Nu ştiam să-mi recâştig vechea dezinvoltură faţă de resturile lipicioase ale mâncării pe care copiii le lăsau pe faţa de masă, pe podea. Uneori răzuiam brânză şi gestul devenea atât de mecanic, atât de distant şi independent, încât metalul îmi reteza unghiile, pielea de pe buricele degetelor. În plus – lucru pe care nu-l mai făcusem niciodată – mă închideam adesea în baie şi-mi examinam corpul îndelung, amănunţit, obsesiv. Îmi palpam sânii, alunecam cu degetele între cutele de carne care mi se încreţeau pe burtă, îmi examinam într-o oglindă sexul ca să înţeleg cât era de veştejit, verificam dacă aveam guşă, dacă se vedeau riduri deasupra buzei de sus. Mă temeam că efortul pe care-l făcusem să nu mă rătăcesc mă îmbătrânise. Mi se părea că am părul mai rar, firele albe se înmulţiseră, trebuia să le vopsesc, îl simţeam gras şi-l spălam încontinuu, uscându-l apoi prin nenumărate improvizaţii.

Dar mai ales imaginile imperceptibile ale minţii, silabele sărăcăcioase erau cele care mă speriau. Era de ajuns un gând pe care nici măcar nu reuşeam să-l fixez, o simplă zvâcnire violet de semnificaţii, o mâzgăleală verde indescifrabilă a creierului ca să reapară starea proastă şi să crească în mine panica. Mă speria că în anumite colţuri din casă se întorceau, pe neaşteptate, umbre prea consistente şi umede, cu foşnetele lor, mişcările rapide de forme întunecoase. Atunci mă surprindeam pornind şi oprind mecanic televizorul, doar ca să-mi ţină companie, sau fredonam un cântec de leagăn în dialectul copilăriei, sau simţeam o mâhnire insuportabilă văzând castronul gol al lui Otto lângă frigider, sau, cuprinsă încă de o somnolenţă nejustificată, mă pomeneam întinsă pe canapea, mângâindu-mi braţele, imprimând în ele urme vagi cu unghia.

Pe de altă parte, m-a ajutat mult, în etapa aceea, să descopăr că eram din nou capabilă să mă comport manierat. Limbajul obscen a dispărut brusc, n-am mai simţit niciun imbold să-l folosesc, mi-a fost ruşine c-o făcusem. M-am refugiat într-o limbă livrescă, studiată, un pic dezlânată, dar care-mi oferea siguranţă şi detaşare. Mi-am controlat din nou tonul vocii, furiile s-au

decantat, n-au mai apăsat peste cuvintele mele. În consecinţă, relaţiile cu lumea exterioară s-au îmbunătăţit. Am reuşit, cu încăpăţânarea amabilităţii, să obţin repararea telefonului şi am descoperit chiar şi că vechiul telefon mobil se putea repara. Un tânăr vânzător dintr-un magazin pe care l-am găsit în mod miraculos deschis mi-a arătat ce uşor era să-l fac să funcţioneze din nou, aş fi putut face asta şi singură.

Ca să ies din starea de izolare, am început imediat să dau o serie de telefoane. Voiam să reiau legătura cu acei cunoscuţi care aveau copii cu vârste apropiate de ale lui Gianni și Ilariei și să pun la cale vacanţe chiar și de o zi sau două, ca să-i răsplătesc pentru lunile acelea negre. Din apel în apel mi-am dat seama că aveam o mare nevoie să înmoi duritatea trupului meu în zâmbete, cuvinte, gesturi cordiale. Am restabilit contactul cu Lea Farraco și am reacţionat cu multă dezinvoltură când a venit o dată să mă viziteze cu aerul precaut al cuiva care are ceva urgent și delicat să comunice. A lungit-o, conform obiceiului ei, și eu n-am grăbit-o, nu m-am arătat nerăbdătoare. După ce s-a asigurat că n-o să dau în clocot de mânie, m-a sfătuit să fiu rezonabilă, mi-a zis că o relaţie se poate termina, dar nimic nu-l poate lipsi pe un tată de copiii lui sau pe copii de tatăl lor și alte chestii de genul ăsta. Până când a conchis:

— Ar trebui să stabileşti nişte zile în care Mario îi poate vedea pe copii.

— El te-a trimis? am întrebat fără agresivitate.

Stingherită a recunoscut că da.

— Transmite-i că e de ajuns să dea un telefon când vrea să-i vadă.

Ştiam că trebuie să găsesc cu Mario o tonalitate potrivită pentru relaţia noastră viitoare, dacă nu din alt motiv, măcar pentru Gianni și Ilaria, dar nu aveam chef, aş fi preferat să nu-l mai văd niciodată. Seara, după acea întâlnire și înainte să adorm, am simţit că din dulapuri continua să iasă mirosul lui, se răspândea din sertarul noptierei lui, din pereţi, din dulăpiorul de pantofi. În lunile trecute acel semnal olfactiv îmi provocase dor, dorinţă, mânie. Acum îl asociam cu agonia lui Otto şi nu mă mai emoţiona. Mi-am dat seama că devenise ca amintirea mirosului unui bărbat îmbătrânit care, în autobuz, şi-a frecat de noi dorinţele trupului lui muribund. Chestia asta m-a enervat, m-a deprimat. Am aşteptat ca acel bărbat care fusese soţul meu să reacţioneze la mesajul pe care i-l trimisesem, dar fără încordare, doar cu resemnare.

37.

Otto a rămas mult timp gândul meu chinuitor. M-am supărat tare când, într-o după-amiază, l-am surprins pe Gianni că lega zgarda câinelui în jurul gâtului Ilariei şi, în timp ce ea lătra, îi striga trăgând de lesă: cuminte, culcat, îţi dau un şut dacă nu încetezi. Am confiscat zgarda, lesa, botniţa şi m-am încuiat în baie foarte agitată. Acolo însă, cu o mişcare neaşteptată, ca şi cum intenţia ar fi fost să probez în oglindă o podoabă târzie punk, am încercat să-mi leg zgarda la gât. Când mi-am dat seama de gest, am început să plâng şi am alergat să arunc totul la gunoi.

Într-o dimineaţă de septembrie, în timp ce copiii se jucau în grădina pietruită şi, uneori, se certau cu alţi copii, mi s-a părut că-l văd pe câinele nostru, chiar pe el, trecând în viteză. Stăteam pe o bancă la umbra unui stejar imens, nu foarte departe de o cişmea sub al cărei jet continuu îşi potoleau setea porumbeii, cu penajul împroşcat de apă. Scriam despre treburile mele cu multă dificultate şi aveam o percepţie nestatornică a locului, auzeam doar şopocăitul cişmelei, al micii cascade între stânci, a apei printre plantele acvatice. La un moment dat, cu coada ochiului, am văzut umbra lungă şi fluidă traversând pajiştea. Câteva secunde am fost sigură că e vorba de Otto care se întorcea de pe insula morţilor şi m-am gândit că din nou ceva mi se sfâşia pe înăuntru, mi-a fost teamă. În realitate – mi-am dat seama repede –, câinele acela, un animal străin, nu avea nimic în comun cu câinele nostru nefericit, făcea doar ce făcea şi Otto adesea, după o lungă cursă pe iarbă: bea apă. S-a dus, într-adevăr, la cişmea, a stârnit fuga porumbeilor, a lătrat la viespile care zumzăiau la orificiul de unde ieşea apa şi a întrerupt cu limba lui lungă, vineţie, lacom, gâlgâitul luminos al ţevii. Am închis caietul, am stat să privesc, m-am simţit emoţionată. Era un câine-lup mai robust, mai gras decât Otto. Mi s-a părut chiar că are un temperament mai puţin blând, dar m-a înduioşat oricum. La un fluierat al stăpânului, a şters-o fără întârziere. Porumbeii s-au întors să se joace sub jetul de apă.

După-amiaza am căutat numărul veterinarului, un anume Morelli, la care-l ducea Mario pe Otto când era nevoie. Nu avusesem niciodată ocazia să-l cunosc, dar cu soţul meu era în relaţii de muncă şi de amiciţie. I-am dat telefon, a fost foarte amabil. Avea o voce gravă, de parcă interpreta un rol ca un actor de cinema. Mi-a zis să trec pe la dispensar a doua zi. Am lăsat copiii la nişte cunoştinţe şi m-am dus.

Era şeful unei clinici veterinare, semnalată de un neon albastru aprins zi

și noapte. Am coborât multe trepte și m-am trezit într-un mic vestibul cu un miros foarte puternic, bine luminat. M-a întâmpinat o tânără brunetă care mi-a zis să aștept într-o mică încăpere laterală: doctorul era în operaţie.

În mica încăpere erau câteva persoane care aşteptau, cu câini, sau cu pisici, era chiar şi o femeie în jur de treizeci de ani care avea în poală un iepure negru pe care-l mângâia încontinuu, cu o mişcare mecanică a mâinii. Am petrecut timpul studiind un avizier cu propuneri de acuplare între animale cu pedigree lângă descrieri detaliate de câini sau de pisici care se pierduseră. Din când în când veneau oameni care voiau veşti despre animalul iubit: unul întreba de motanul internat pentru control, altul de câinele care fusese supus chimioterapiei, o doamnă suferea pentru pudelul ei aflat în agonie. În locul acela durerea trecea pragul fragil al umanului şi se răspândea peste lumea vastă a animalelor domestice. Am simţit o uşoară ameţeală şi o sudoare rece mi-a acoperit tot corpul când am recunoscut în mirosul stătut al încăperii mirosul suferinţei lui Otto, sumedenia de neplăceri pe care deja putea să mi le sugereze. Imediat, responsabilităţile pe care mă temeam că le am în privinţa morţii câinelui au devenit gigantice, mi s-a părut că am fost în mod crud nesăbuită, senzaţia de rău a sporit. Nici măcar televizorul pornit într-un colţ, care transmitea ultimele ştiri sinistre despre faptele oamenilor, n-a reuşit să atenueze sentimentul de vină.

A trecut mai mult de o oră înainte să fiu primită. Nu ştiu de ce, dar îmi imaginasem c-o să mă trezesc în faţa unui exaltat gras cu halatul pătat de sânge, cu mâinile păroase, cu o faţă lătăreaţă şi cinică. În schimb, m-a primit un bărbat înalt, în jur de patruzeci de ani, slab, cu un chip plăcut, ochi albaştri şi păr blond în vârful frunţii mari, cu corpul şi mintea curate, aşa cum medicii ştiu să dea impresia că sunt, şi, în plus, cu manierele gentilomului care-şi cultivă sufletul melancolic în timp ce vechea lume se prăbușește în jurul lui.

Doctorul a ascultat cu atenţie descrierea agoniei şi a morţii lui Otto. M-a întrerupt doar când şi când ca să-mi sugereze termenul ştiinţific care, pentru urechea lui, făcea mai de încredere lexicul meu îmbelşugat şi impresionist. Salivaţie abundentă. Dispnee. Contracţii musculare. Incontinenţă fecală şi urinară. Convulsii şi crize epileptoide. În cele din urmă, a conchis că pe Otto aproape sigur l-a ucis stricnina. N-a exclus complet insecticidul, în privinţa căruia am insistat de mai multe ori, dar s-a arătat sceptic. A pronunţat termeni obscuri de genul diazinol şi carbaryl, apoi a clătinat din cap şi a conchis:

— Nu, aş spune chiar stricnină.

Și în faţa lui, la fel cum mi se întâmplase cu pediatrul, mi-a venit impulsul de a povesti situaţia *borderline* în care mă aflasem, aveam un puternic

imbold de a oferi cuvintele potrivite acelei zile, mă liniştea. A stat să asculte fără să dea semne de nerăbdare, uitându-se atent, fix în ochii mei. Mi-a zis în cele din urmă pe un ton calm:

— Nu aveţi decât responsabilitatea de a fi o femeie foarte sensibilă.

— Și excesul de sensibilitate poate fi o vină, am replicat.

— Vina reală este insensibilitatea lui Mario, a răspuns el, subliniind din priviri că-mi înţelegea bine raţiunile şi le considera prosteşti pe ale prietenului său.

A adăugat şi câteva bârfe despre unele manevre oportuniste pe care soţul meu le făcea pentru a obţine nu ştiu ce loc de muncă, aflase toate astea de la fratele lui. Eu am fost uimită, nu-l cunoşteam pe Mario sub acel aspect. Doctorul a zâmbit cu dinţii lui foarte drepţi şi a adăugat:

— Oh, dar în rest e un om cu multe calităţi.

Acea ultimă frază, saltul elegant de la o clevetire la un compliment, mi s-au părut atât de reuşite, încât m-am gândit la normalitatea adultă exact ca la o artă de genul acela. Trebuia să învăţ.

38.

În seara aceea, când m-am întors acasă cu copiii, pentru prima oară după despărţire, am perceput spaţiul cu căldura lui plăcută, confortabilă, am glumit cu copiii mei până când s-au hotărât să se spele, să se bage în pat. Mă demachiasem deja şi mă pregăteam să mă duc la culcare, când am auzit o bătaie în uşă. M-am uitat pe vizor, era Carrano.

Mă intersectasem rar cu el după ce se ocupase de îngroparea lui Otto şi de fiecare dată eram cu copiii, de fiecare dată doar ne-am salutat. Avea aerul lui obişnuit de om modest, adus de spate ca şi cum i-ar fi fost ruşine de înălţimea lui. Primul meu impuls a fost să nu-i deschid, mi s-a părut că m-ar putea împinge din nou spre indispoziţie. Dar apoi am observat că se pieptănase diferit, fără cărare, cu părul grizonant proaspăt spălat, şi m-am gândit la cât timp îi luase să-şi îngrijească aspectul înainte să se decidă să urce scările şi să se prezinte la uşă. Am apreciat şi că bătuse la uşă ca să nu-i trezească pe copii cu soneria. Am răsucit cheia în broască.

Mi-a arătat imediat cu un gest nesigur o sticlă de Pinot blanc rece ca gheaţa, a subliniat, stingherit că era acelaşi Pinot de Buttrio, anul 1998, pe care i-l dusesem eu când mersesem la el. I-am zis că atunci luasem o sticlă la întâmplare, nu voiam să subliniez vreo preferinţă de-a mea. Detestam vinurile albe, îmi provocau dureri de cap.

A ridicat din umeri, a rămas fără cuvinte, în picioare, la uşă cu sticla în mâini care deja se acoperea cu broboane de condens. Am luat-o cu un mulţumesc stins, i-am arătat camera de zi, m-am dus în bucătărie să caut un tirbuşon. Când m-am întors, l-am găsit aşezat pe canapea, se juca cu insecticidul zdrobit.

— L-a distrus câinele, a comentat. De ce nu-l arunci?

Erau cuvinte inofensive pentru a umple tăcerea, totuşi m-a enervat să-l aud pomenindu-l pe Otto. I-am turnat în pahar şi i-am zis:

— Bei şi pleci, e târziu, sunt obosită.

A făcut semn că da cu un aer încurcat, dar cu siguranţă n-a crezut că vorbesc serios, se aştepta ca, încet-încet, să devin mai ospitalieră, mai îngăduitoare. Am tras un lung oftat de nemulţumire şi i-am spus:

— Astăzi am consultat un veterinar, mi-a spus că Otto a murit otrăvit cu stricnină.

A clătinat din cap cu o expresie sincer dezamăgită.

— Oamenii pot fi foarte răi, a murmurat şi pentru o clipă m-am gândit că

se referă, în mod nepotrivit, la veterinar, apoi am înţeles că era supărat pe cei care frecventau parcul.

L-am privit cu atenţie.

— Şi tu? L-ai ameninţat pe soţul meu, i-ai spus c-o să otrăveşti câinele, copiii mi-au vorbit despre asta.

I-am văzut pe faţă stupoarea şi apoi o părere autentică de rău. Am observat gestul obosit pe care l-a făcut în aer parcă voind să alunge cuvintele mele. L-am auzit mormăind deprimat:

— Voiam să spun altceva, n-am fost înţeles. Ameninţarea cu otrăvirea câinelui o auzisem în jur, te-am avertizat şi pe tine...

Dar în acel moment s-a îmbăţoşat, a căpătat un ton mai dur:

— De altfel, ştii foarte bine că soţul tău se crede stăpânul lumii.

Am considerat inutil să-i spun că nu ştiam deloc. Despre soţul meu avusesem altă părere şi, de altfel, scăpasem de ea şi, odată cu el, dispăruse sensul pe care-l atribuise mult timp vieţii mele. Se întâmplase pe neaşteptate ca atunci când într-un film se vede deschizându-se o gaură într-un avion la mare altitudine. Nu avusesem timp să păstrez nici măcar un sentiment firav de simpatie.

— Defectele lui sunt ale tuturor, e unul ca mulţi alţii, am murmurat eu. Uneori suntem buni, alteori detestabili. Când am venit la tine, n-am făcut lucruri ruşinoase pe care în veci nu mi-aş fi închipuit să le fac? Erau gesturi lipsite de iubire, chiar şi de dorinţă, ferocitate pură. Şi totuşi, nu sunt o femeie foarte rea.

Carrano mi s-a părut lovit dur de acele cuvinte, a spus alarmat:

— Nu-ţi păsa deloc de mine?

— Nu.

— Şi nici acum nu-ţi pasă deloc?

Am clătinat din cap, am încercat să zâmbesc astfel încât să-l fac să ia chestiunea ca pe orice alt accident al vieţii, o mână pierdută la un joc de cărţi.

A lăsat paharul, s-a ridicat.

— Pentru mine noaptea aceea a fost foarte importantă, a spus, şi azi e mai mult decât atunci.

— Îmi pare rău.

A zâmbit cu jumătate de gură, a clătinat din cap în semn că nu: după el, nu simţeam nicio părere de rău, după el, spunând asta nu făceam decât să-l întrerup brusc.

— Nu eşti diferită de soţul tău, de altfel aţi fost mult timp împreună, a murmurat.

S-a îndreptat spre ieşire, l-am urmat fără vlagă. În prag mi-a întins spray-

ul pe care era să-l ia cu el, l-am prins. Am crezut c-o să trântească ușa ieșind, dar a închis-o în urma lui cu un gest atent.

39.

Finalul acelei întâlniri m-a întristat. Am dormit prost, am hotărât să reduc la minimum contactele cu vecinul meu, puţinele lucruri pe care le spusese reuşiseră să mă rănească. Când mi s-a întâmplat să-l reîntâlnesc pe scări, cu greu i-am răspuns la salut şi am trecut mai departe. I-am simţit privirea ofensată şi deprimată în ceafa şi m-am gândit la cine ştie cât o să dureze neplăcerea aia de a fi nevoită să evit ocheade pline de suferinţă, rugăminţi mute. De altfel, o meritam, mă comportasem nesăbuit cu el.

Dar lucrurile au luat repede o altă întorsătură. Zi de zi, cu grijă şi cu vigilenţă, Carrano a evitat orice întâlnire. Şi-a manifestat, în schimb, prezenţa de la distanţă, dând semne de devoţiune. Ba găseam în faţa uşii o sacoşă cu cumpărături pe care, în grabă, o uitasem în holul blocului, ba ziarul sau pixul pe care le lăsasem pe o bancă în parc. Am evitat chiar să-i mulţumesc, cel puţin. Am continuat, în schimb, să-mi învârt în minte frânturi de fraze din timpul întâlnirii noastre şi, tot gândindu-mă, mi-am dat seama că mă deranjase în mod deosebit acuzaţia limpede că semăn cu Mario. N-am reuşit să scap de impresia că-mi reproşase un adevăr neplăcut, mai neplăcut decât îşi putea imagina el însuşi. Am răsucit ideea aceea pe toate părţile şi îndelung în minte, mai ales pentru că, odată cu reînceperea şcolii, fără prezenţa copiilor, m-am trezit cu mai mult timp liber să fac supoziţii.

Am petrecut multe dimineţi răcoroase de la începutul toamnei aşezată pe banca din parcul amenajat cu pietre, scriind. Aparent, erau notiţe pentru posibila mea carte, cel puţin aşa le spuneam. Voiam să mă ponegresc – îmi spuneam –, voiam să mă analizez pe mine însămi cu precizie şi scoţând defectele în evidenţă, să povestesc răul din acele luni urâte până la capăt. În realitate, mă învârteam în jurul întrebării pe care mi-o sugerase Carrano. Eram ca Mario? Dar ce însemna asta? Că ne aleseserăm prin afinităţi şi că acele afinităţi, cu trecerea anilor, se ramificaseră? În ce sens mă simţisem la fel ca el când mă îndrăgostisem? Ce anume recunoscusem din el în mine la începutul relaţiei noastre? Câte gânduri, gesturi, inflexiuni ale vocii, gusturi, obiceiuri sexuale îmi transmisese de-a lungul anilor?

În acea perioadă am umplut foi peste foi cu întrebări de genul acela. Acum, că Mario mă părăsise, dacă nu mă mai iubea, dacă eu însămi nu-l mai iubeam, de ce trebuia să port în continuare în trupul meu atât de multe lucruri de-ale lui? Ceea ce lăsasem în el cu siguranţă fusese deja şters de Carla în anii secreţi ai relaţiei lor. Dar eu, dacă mi se păruseră benefice toate

semnele pe care odinioară le asimilasem de la el, acum le scrijelesc definitiv din corp, din minte, fără să fiu nevoită să descopăr că astfel mă scrijeleam pe mine?

Abia în acest punct, în timp ce dimineaţa petele de soare se desenau pe pajişte între umbrele copacilor pentru ca apoi să se mute încet ca nişte nori verzi luminoşi pe un cer întunecos, am analizat din nou, cu un pic de ruşine, vocea ostilă a lui Carrano. Mario era într-adevăr un bărbat agresiv, convins că poate face pe stăpânul peste toţi şi toate, chiar capabil de oportunism, aşa cum îmi sugerase veterinarul? Faptul că eu nu-l văzusem niciodată astfel nu însemna oare că-i consideram firească atitudinea pentru că semăna cu a mea?

Am petrecut câteva seri cercetând fotografiile de familie. Am căutat în trupul pe care-l avusesem înainte de a-l cunoaşte pe viitorul meu soţ semnele autonomiei mele. Am comparat imaginile mele de fetiţă cu cele din anii următori. Am voit să descopăr cât mi se modificase privirea pornind de la întâlnirile cu el, am voit să văd dacă de-a lungul anilor ajunsese să semene cu a lui. Sământa trupului lui îmi pătrunsese în corp, mă deformase, lăţise, îngrăşase, rămăsesem însărcinată de două ori. Formulele erau: purtasem în pântece copiii lui; îi dăruisem copii. Chiar dacă încercam să spun că nu-i oferisem nimic, că erau mai ales ai mei, că rămăseseră mereu în raza corpului meu, supuşi grijilor mele, totuşi nu puteam evita să mă gândesc la ceea ce mocnea, inevitabil, înăuntrul copiilor din natura lui. Mario urma să explodeze din interiorul oaselor lor pe neaşteptate, acum, de-a lungul zilelor, al anilor, tot mai evident. Cât din el voi fi obligată pentru totdeauna să iubesc fără măcar să-mi dau seama, numai datorită faptului că-i iubeam pe ei? Ce amestec complicat şi efervescent este un cuplu. Deşi relaţia se destramă şi apoi se sfârşeşte, ea continuă să acţioneze pe căi misterioase, nu moare, nu vrea să moară.

Am decupat cu foarfecele, o întreagă seară tăcută şi prelungă, ochi, urechi, picioare, nasuri, mâinile mele, pe ale copiilor, pe ale lui Mario. Am început să le lipesc pe o coală de desen. Am obţinut un unic corp de o monstruoasă indescifrabilitate futuristă pe care m-am grăbit să-l arunc la gunoi.

40.

Când Lea Farraco a reapărut după câteva zile, am înţeles imediat că Mario nu avea nicio intenţie să se confrunte direct cu mine, nici măcar la telefon. Nu omorî mesagerul, mi-a zis prietena mea: după acea agresiune în plină stradă, soţul meu considera că era mai bine să ne întâlnim cât mai puţin posibil. Totuşi, pe copii voia să-i vadă, îi lipseau, mă întreba dacă puteam să i-i trimit la sfârşit de săptămână. I-am zis lui Lea c-o să mă consult cu copiii şi o să las la alegerea lor. Ea a clătinat din cap, mi-a reproşat:

— Nu face aşa, Olga, ce vrei să decidă copiii.

N-am ascultat-o, m-am gândit c-aş fi putut gestiona situaţia aceea ca şi cum am fi fost un trio capabil să discute, să se confrunte, să ia hotărâri în unanimitate sau în majoritate. Aşa că am vorbit cu Gianni şi Ilaria imediat cum s-au întors de la şcoală, am spus că tatăl lor voia să-i ia la el la sfârşit de săptămână, am explicat că ei trebuiau să decidă dacă vor să meargă sau nu, i-am înştiinţat c-o vor cunoaşte probabil pe noua soţie (am spus chiar soţie) a tatălui lor. Ilaria m-a întrebat imediat, fără ocolişuri:

— Tu ce vrei să facem?

Gianni a intervenit:

— Proasto, a spus că trebuie să decidem noi.

Erau vizibil neliniştiţi, m-au întrebat dacă se puteau consulta. S-au închis în camera lor şi i-am auzit certându-se mult timp. Când au ieşit, Ilaria m-a întrebat:

— Tu te superi dacă mergem?

Gianni a îmbrâncit-o urât şi a spus:

— Am decis să rămânem cu tine.

Dovada de afecţiune la care încercasem să-i supun m-a făcut să mă simt ruşinată. Vineri după-amiază i-am obligat să se spele cu grijă, i-am îmbrăcat cu hainele lor cele mai bune, am pregătit două rucsăcele cu lucrurile lor şi i-am însoţit la Lea.

Pe drum au continuat să susţină că nu aveau chef să se despartă de mine, m-au întrebat de o sută de ori cum o să-mi petrec sâmbăta şi duminica, în cele din urmă s-au urcat în maşina Leei şi au dispărut cu toate aşteptările lor emoţionate.

M-am plimbat, m-am dus la film, m-am întors acasă, am cinat în picioare fără să pun masa, am început să mă uit la televizor. Lea mi-a telefonat seara târziu, a spus că între tată şi copii fusese o întâlnire frumoasă şi

emoţionantă, mi-a dezvăluit cu o oarecare stânjeneală adresa reală a lui Mario, locuia cu Carla la Crocetta, într-o casă frumoasă care aparţinea familiei fetei. În fine, m-a invitat la cină a doua zi şi, chiar dacă nu aveam chef, am acceptat: e urâtă sfera zilei deşarte, când seara ţi se strânge în jurul gâtului ca un laţ.

M-am dus la familia Farraco, am ajuns prea devreme. Au încercat să-mi ţină companie făcând conversaţie şi m-am străduit să fiu amabilă. La un moment dat, am aruncat o privire spre masa aşezată, am numărat mecanic tacâmurile, scaunele. Erau şase. M-am încordat: două cupluri, apoi eu, apoi o a şasea persoană. Am înţeles că Lea se dăduse peste cap pentru mine, îmi aranjase un prilej de întâlnire pentru o aventură, o relaţie provizorie, un aranjament definitiv, cine ştie. Am avut confirmarea când a sosit familia Torreri, pe care o cunoscusem deja la o cină din urmă cu un an, în rolul de soţie a lui Mario, şi veterinarul, doctorul Morelli, la care apelasem ca să aflu mai multe despre moartea lui Otto. Morelli, bun prieten cu soţul Leei, agreabil, foarte informat în legătură cu toate bârfele despre lumea bună de la Politehnică, fusese în mod clar invitat ca să mă întreţină pe mine.

Chestia asta m-a deprimat. Iată ce mă aşteaptă, m-am gândit. Astfel de seri. Să apar în casa unor străini, marcată de condiţia de femeie care aşteaptă să-şi refacă viaţa. La cheremul altor femei nefericite în căsnicie, care se străduie să-mi propună bărbaţi pe care ele îi consideră fermecători. Să fiu nevoită să accept jocul acela, să nu fiu capabilă să mărturisesc că mie bărbaţii aceia nu-mi trezesc decât un sentiment neplăcut din cauza scopului lor explicit, cunoscut de toţi cei prezenţi, de a căuta un contact cu persoana mea glacială, de a se înfierbânta ca să mă înfierbânte şi apoi de a mă împovăra cu rolul lor de seducători confirmaţi, bărbaţi la fel de singuri ca mine, cât mine îngroziţi de ce e străin, sfâşiaţi de eşecuri şi de anii fără sens, despărţiţi, divorţaţi, văduvi, părăsiţi, trădaţi.

Am tăcut toată seara, m-am înconjurat de un inel invizibil şi tăios, la fiecare frază a veterinarului care impunea râsul sau surâsul n-am râs, nici n-am surâs, mi-am ferit o dată sau de două ori genunchiul de al lui, m-am încordat când mi-a atins un braţ şi a încercat să-mi vorbească la ureche cu o intimitate nejustificată.

Niciodată n-o să se mai întâmple, m-am gândit, niciodată. Să fac turul caselor cunoştinţelor peţitoare care creează, cu bună ştiinţă, prilejuri de întâlniri şi te urmăresc cu privirea să vadă dacă totul se sfârşeşte cu bine, dacă el face ce trebuie să facă, dacă tu reacţionezi cum trebuie. Un spectacol pentru cei deja cuplaţi, un subiect caraghios când casa se goleşte şi pe masă rămân resturile. I-am mulţumit Leei, soţului ei, şi am plecat devreme, pe neaşteptate, când ei şi oaspeţii lor se pregăteau să se aşeze în salon ca să bea

ceva şi să stea la taclale.

41.

Duminică seara, Lea i-a adus acasă pe copii, m-am simţit foarte uşurată. Erau obosiţi, dar se vedea că se simţeau bine.

— Ce-aţi făcut? am întrebat.

— Nimic, a răspuns Gianni.

Apoi a ieşit la iveală că fuseseră în parcul de distracţii, că se duseseră la Varigotti să vadă marea, că mâncaseră la restaurant atât la prânz, cât şi la cină. Ilaria şi-a deschis larg braţele şi mi-a zis:

— Am mâncat o îngheţată atât de mare.

— V-aţi simţit bine? am întrebat.

— Nu, a spus Gianni.

— Da, a spus Ilaria.

— Nu, a spus Gianni.

Înainte să adoarmă, fetiţa m-a întrebat cu o uşoară nelinişte:

— Ne laşi să mergem din nou, săptămâna viitoare?

Gianni m-a privit din patul lui, cu nerăbdare. Am răspuns că da.

Noaptea, în casa cufundată în tăcere, în timp ce încercam să scriu, mi-a venit în minte că cei doi copii, din săptămână în săptămână, o să fortifice înăuntrul lor prezenţa tatălui. O să-i asimileze mai bine gesturile, tonurile, amestecându-le cu ale mele. Cuplul nostru descompus, în ei doi urma în schimb să se curbeze, intersecteze, încurce, continuând să existe când deja nu mai avea temei sau motiv. Treptat o să-i facă loc Carlei, m-am gândit, am scris. Ilaria urma s-o observe, fără să lase să se vadă, ca să-i înveţe gesturile machiajului, mersul, modul de a râde, alegerea culorilor şi tot luând şi punând avea s-o amestece cu trăsăturile mele, cu gusturile mele, mişcările mele controlate sau nepăsătoare. Gianni urma să nutrească dorinţe secrete pentru ea, visând-o din fundul lichidului amniotic în care înotase. În copiii mei aveau să pătrundă părinţii Carlei, şirul strămoşilor ei urma să locuiască provizoriu cu Strămoşii mei, cu ai lui Mario. Un freamăt metis urma să se umfle înăuntrul lor. Când mă gândeam la el, mi se părea că înţeleg toată absurditatea adjectivului *meu*, „copiii mei”. M-am oprit din scris numai când am auzit un lipăit, limba vie a lui Otto pe plasticul castronului. M-am ridicat, m-am dus să verific că e gol, uscat. Câinele avea un suflet fidel și vigilent. M-am băgat în pat şi am adormit.

A doua zi am început să-mi caut loc de muncă. Nu ştiam să fac mare lucru, dar graţie deplasărilor lui Mario stătusem peste hotare mult timp,

cunoşteam bine cel puţin trei limbi străine. Cu ajutorul unor prieteni ai soţului Leei am fost angajată imediat de un centru de închirieri auto ca să mă ocup de corespondenţa internaţională.

Zilele mele au devenit mai agitate ca de obicei: muncă, mers la cumpărături, gătit, făcut ordine, copiii, dorinţa de a începe din nou să scriu, listele cu lucruri urgente de făcut pe care le completam seara: să cumpăr oale noi; să chem un instalator fiindcă s-a spart ceva la chiuvetă; să chem pe cineva să repare storul din living; să cumpăr costumul de gimnastică pentru Gianni; să-i cumpăr pantofi noi Ilariei, îi crescuse piciorul.

A început o alergătură continuă plină de energie de luni până vineri, dar fără obsesiile din lunile precedente. Întindeam o sârmă care perfora zilele şi alunecam pe ea cu viteză, fără gânduri, într-un echilibru prefăcut cu o tot mai mare pricepere, până când îi încredinţam pe copii Leei, care la rândul ei îi încredinţa lui Mario. Atunci se deschidea larg timpul găunos de la sfârşitul săptămânii şi mă simţeam ca şi cum aş sta în picioare pe braţul unei fântâni, în echilibru instabil.

Întoarcerea copiilor, duminică seara, a devenit un buletin de ştiri obişnuit plin de amărăciuni. Amândoi s-au învăţat cu pendularea aceea între casa mea şi a lui Mario şi au încetat repede să fie atenţi în legătură cu ce mă putea răni. Gianni a început să laude ce gătea Carla, să deteste ce găteam eu. Ilaria a povestit că făcea duş împreună cu noua soţie a tatălui ei, mi-a dezvăluit că avea sâni mai frumoşi decât ai mei, a fost uimită că are păr blond pe pubis, mi-a descris amănunţit lenjeria ei intimă, m-a pus să jur că imediat cum o să-i crească pieptul o să-i cumpăr sutiene de aceeaşi culoare, de aceeaşi calitate. Amândoi copiii au căpătat un nou tic verbal, cu siguranţă nu al meu; spuneau încontinuu: practic. Ilaria m-a certat că n-am vrut să cumpăr o foarte luxoasă geantă pentru cosmetice cu care, în schimb, Carla se fălea. Într-o zi, în timp ce ne certam din cauza unei jachete pe care i-o cumpărasem şi care nu-i plăcea, a urlat la mine:

— Eşti rea, Carla e mai bună decât tine.

A venit un moment în care nu mai ştiam dacă-mi era mai bine când ei erau sau când nu erau. Mi-am dat seama, de exemplu, că deşi nu le mai păsa de-acum de răul pe care mi-l provocau povestindu-mi de Carla, vegheau ranchiunoşi ca eu să nu mă dedic nimănui altcuiva în afara lor. Odată, când nu aveau şcoală, i-am luat cu mine la serviciu. Au stat nesperat de cuminţi. Când un coleg de-al meu ne-a invitat pe toţi trei la prânz, au stat la masă serioşi, tăcuţi, atenţi, fără să se certe, fără să schimbe între ei zâmbete aluzive, fără să discute codificat, fără să murdărească faţa de masă cu mâncare. Am înţeles târziu că-şi petrecuseră timpul observând cum mă trata bărbatul acela, atenţia pe care mi-o acorda, tonul cu care îi răspundeam,

percepând, cum bine ştiu copiii să facă, tensiunea sexuală de altfel minoră, un simplu joc din pauza de prânz, pe care el o manifesta faţă de mine.

— Ai observat cum plesnea din buze la sfârşitul fiecărei propoziţii? m-a întrebat Gianni cu un amuzament pizmaş.

Am clătinat din cap, nu observasem. El, ca să-mi arate, a plesnit buzele în mod comic înroşindu-le puternic, ţuguindu-le şi scoţând un pleosc la fiecare două cuvinte. Ilaria a râs până i-au dat lacrimile, la fiecare spectacol cerea fără răsuflare: încă o dată. În scurt timp am început şi eu să râd, chiar dacă eram un pic dezorientată de voioşia lor maliţioasă.

Seara, Gianni a venit în dormitorul meu pentru obişnuitul sărut de noapte bună, m-a îmbrăţişat pe neaşteptate şi m-a pupat pe un obraz, pleoscăind şi stropindu-mă cu salivă; apoi el şi sora lui s-au dus în camera lor să râdă. Şi de atunci au început amândoi să critice tot ce făceam. În paralel, au început s-o laude deschis pe Carla. Mă supuneau la ghicitori învăţate de la ea ca să-mi demonstreze că nu ştiam să răspund, subliniau ce bine se simţeau în noua casă a lui Mario şi ce urâtă şi dezordonată era a noastră. Gianni, mai ales, a devenit, repede, insuportabil. Urla fără motiv, distrugea lucruri, se bătea cu colegii de clasă, o lovea pe Ilaria, uneori se supăra pe el însuşi şi voia să se muşte de braţ, de mână.

Într-o zi de noiembrie, se întorcea acasă de la şcoală împreună cu sora lui, amândoi îşi cumpăraseră o îngheţată imensă. Nu ştiu bine cum au decurs lucrurile. Poate că Gianni, după ce şi-a terminat conul, i-a pretins Ilariei să i-l dea pe al ei, era un nesătul, îi era mereu foame. Cert e că i-a dat un brânci, iar fetiţa s-a izbit de un băiat de şaisprezece ani, murdărindu-i de cremă şi ciocolată cămaşa.

Băiatul, iniţial, a părut preocupat doar de pete, apoi, brusc, s-a înfuriat şi i-a căşunat pe Ilaria. Atunci Gianni l-a lovit cu rucsacul drept în faţă, l-a muşcat de o mână şi i-a dat drumul numai pentru că băiatul a început să-l bombardeze cu pumni şi palme, cu mâna liberă.

Când m-am întors de la serviciu, am descuiat uşa şi am auzit vocea lui Carrano în casa mea. Pălăvrăgea în sufragerie cu copiii. La început am fost destul de rece, nu înţelegeam de ce se afla acolo, în casa mea, cum îşi permisese să intre. Apoi, când am văzut în ce stare era Gianni, avea un ochi vânăt, buza de jos spartă, am uitat de el şi m-am repezit spre copil, foarte agitată.

Doar pe parcurs am înţeles că, întorcându-se acasă, Carrano îi văzuse pe copiii mei în încurcătură, îl scăpase pe Gianni de furia băiatului jignit, o liniştise pe Ilaria cuprinsă de disperare şi îi însoţise acasă. Mai mult: îi şi bine dispusese, povestindu-le de loviturile pe care le dăduse şi încasase în copilărie. Copiii, într-adevăr, acum mă respingeau şi insistau ca el să

povestească în continuare.

I-am mulţumit pentru acel gest amabil şi pentru toate celelalte pe care le făcuse pentru mine. A părut bucuros, a făcut doar greşeala să rostească încă o dată o frază greşită. Şi-a luat rămas-bun spunând:

— Poate că sunt prea mici să se întoarcă acasă singuri.

— Mici sau nu, nu am ce face, a fost replica mea.

— Uneori m-aş putea ocupa eu de ei, a îndrăznit să spună.

I-am mulţumit din nou, şi mai glacială. Am spus că ştiam să mă descurc singură şi am închis uşa.

42.

Gianni şi Ilaria nu şi-au corijat comportamentul după acea aventură, dimpotrivă, au continuat să mă facă să plătesc pentru greşeli ambigue pe care şi le închipuiau, dar pe care nu le comisesem, erau numai vise urâte ale copilăriei. Între timp, cu o răsturnare neaşteptată şi dificil de explicat, au încetat să-l considere pe Carrano un duşman – asasinul lui Otto îi spuneau – şi acum, când îl întâlneau pe scară, îl salutau mereu cu un fel de camaraderie, ca şi cum ar fi fost un tovarăş de joacă. El avea tendinţa să răspundă făcând cu ochiul un pic dramatic sau fluturând reţinut din mână. Era ca şi cum s-ar fi temut să nu exagereze, în mod evident nu voia să mă irite, dar copiii pretindeau mai mult, nu se mulţumeau cu atât.

— Salut, Aldo, îi striga Gianni şi nu se potolea până când Carrano nu se hotăra să bombăne, cu capul plecat:

— Salut, Gianni.

Eu pe urmă îl smuceam pe fiul meu şi-i spuneam:

— Ce e cu toată familiaritatea asta? Trebuie să fii mai educat.

Dar el mă ignora, începea cu cereri de tipul: vreau să-mi fac gaură în ureche, vreau să-mi pun cercel, mâine îmi vopsesc părul verde.

Duminica – atunci când Mario nu putea să-i ţină, şi se întâmpla des –, în casă orele treceau pline de crize de nervi, reproşuri, scene. Atunci îi duceam în parc şi acolo făceau un număr infinit de ture în căluşei, în timp ce toamna sufla frunzele galbene şi roşii în stoluri, dându-le drumul pe pavajul aleilor sau abandonându-le pe apa Padului. Dar uneori, mai ales când duminicile erau umede şi ceţoase, mergeam în centru, ei se alergau în jurul fântânilor din care ţâşneau jeturi albe, eu hoinăream fără chef, atentă la zumzăitul de imagini în mişcare şi voci suprapuse care îmi reveneau în minte în momentele de epuizare. În anumite ocazii, care mi se păreau deosebit de alarmante, încercam să captez voci meridionale sub accentul torinez, lucru care-mi oferea o duioasă iluzie a copilăriei, o senzaţie de trecut, de ani acumulaţi, de distanţă corectă pentru amintiri. Deseori mă duceam să mă aşez într-o parte, pe trepte, în spatele monumentului dedicat lui Emanuele Filiberto, în timp ce Gianni, mereu înarmat cu un zgomotoasă mitralieră SF pe care i-o dăruise tatăl lui, îi ţinea surorii lecţii ameninţătoare despre războiul din 1915-18 şi îl entuziasmau numărul de soldaţi morţi, feţele negre ale luptătorilor în armură, puştile la picior. Atunci mă uitam la peluză, fixam cu privirea trei coşuri băţoase şi misterioase care se înălţau din iarbă

şi păreau să supravegheze castelul gri ca nişte periscoape, simţeam că nimic, absolut nimic nu reuşea să mă consoleze, chiar dacă – mă gândeam – acum sunt aici, copiii mei sunt în viaţă şi se joacă între ei, durerea s-a distilat, m-a umilit, dar nu m-a distrus. Uneori, atingeam cu degetele pe deasupra ciorapului cicatricea rănii pe care mi-o făcuse Ilaria.

Apoi s-a întâmplat ceva care m-a surprins şi m-a tulburat. Fix în mijlocul săptămânii, la sfârşitul unei zile de muncă, am găsit pe telefonul mobil un mesaj audio de la Lea. Mă invita la un concert seara, zicea că ţine mult s-o însoţesc. I-am auzit vocea uşor surescitată, devenea într-un fel special locvace când vorbea despre muzică veche, pentru care avea o mare pasiune. N-aveam chef să ies, dar, ca în multe alte detalii ale vieţii mele din acea perioadă, mi-am impus s-o fac. Dar apoi m-am temut că ea organizase în secret o nouă întâlnire cu veterinarul şi am şovăit mult timp, nu voiam să stau încordată toată seara. În cele din urmă, am hotărât că, veterinar sau nu, concertul o să mă relaxeze, muzica are mereu un efect bun, descurcă nervii înnodaţi strâns în jurul emoţiilor. Astfel, am dat multe telefoane să găsesc cu cine să-i las pe Gianni şi Ilaria. Când am reuşit, a trebuit să-i conving că prietenii cărora mă hotărâsem să-i încredinţez nu erau atât de detestabili, aşa cum spuneau ei. În cele din urmă, s-au resemnat, chiar dacă Ilaria a declarat dintr-odată:

— Dat fiind că nu eşti niciodată acasă, lasă-ne să mergem să locuim pentru totdeauna cu tata.

N-am răspuns nimic. Orice tentaţie de a mă pune pe urlat era echilibrată de groaza c-o s-o apuc din nou pe vreo cale necunoscută rătăcindu-mă, aşa că m-am controlat. Am ajuns la Lea, am respirat uşurată, era singură. Am mers cu taxiul până la un mic teatru în afara oraşului, ca o coajă de nucă, fără colţuri, şlefuit. În mediul acela, Lea îi cunoştea pe toţi şi toţi o cunoşteau pe ea, m-am simţit în largul meu, m-am bucurat, indirect, de notorietatea ei.

Mica sală, o scurtă vreme, a fost toată numai foşnet, voci discrete care strigau, semne de salut, un nor de parfumuri şi de răsuflări. Apoi ne-am aşezat, s-a făcut linişte, intensitatea luminilor a scăzut, au intrat muzicienii şi cântăreaţa.

— Sunt foarte buni, mi-a şoptit Lea la ureche.

N-am spus nimic. Între muzicieni, nevenindu-mi a crede, îl recunoscusem pe Carrano. Sub reflectoare apărea diferit, chiar mai înalt decât în realitate. Era subţire, elegant, fiecare gest al lui lăsa o dâră colorată, părul îi strălucea ca şi cum ar fi fost dintr-un metal preţios.

Când a început să cânte la violoncel, orice mai rămânea din trăsăturile bărbatului care locuia în blocul meu s-a risipit. A devenit o halucinaţie exaltantă a minţii, un corp plin de anomalii seducătoare care părea să scoată

sunete imposibile, într-atât făcea parte instrumentul din el, viu, născut din toracele lui, din picioare, din braţe, din mâini, din extazul ochilor, al gurii.

Am revizitat, fără anxietăţi, îmboldită de muzică, apartamentul lui Carrano, sticla de vin pe masă, paharele când pline-vârf, când goale, situaţia apăsătoare şi neagră din acea vineri noapte, corpul masculin gol, limba, sexul. Am căutat între acele imagini ale memoriei, în bărbatul în halat, în bărbatul din seara aceea, pe acest bărbat diferit care cânta şi nu l-am găsit. Ce absurditate, m-am gândit. Am mers în profunzimea intimităţii cu acest domn abil şi seducător, dar nu l-am văzut. Acum, când îl văd, mi se pare că intimitatea aceea nu-i aparţine, e a altuia cu care l-am înlocuit, poate că amintirea unui coşmar al adolescenţei mele, poate că fantezia cu ochii deschişi ai unei femei distruse. Unde sunt? În ce lume m-am scufundat, în ce lume am ieşit din nou la suprafaţă? Cărei vieţi m-am redat? Şi cu ce scop?

— Ce e? m-a întrebat Lea, îngrijorată că dădeam semne de agitaţie.

— Violoncelistul e vecin cu mine, am murmurat.

— E de treabă, îl cunoşti bine?

— Nu, nu-l cunosc deloc.

La sfârşitul concertului, publicul a aplaudat şi a tot aplaudat. Muzicienii au ieşit din scenă, s-au întors, plecăciunea lui Carrano a fost adâncă şi rafinată ca înclinarea unei flăcărui suflate de vânt, iar părul metalic mai întâi s-a lăsat spre podea, apoi brusc, când şi-a îndreptat spatele şi şi-a ridicat energic capul, i s-a aranjat la loc. Au interpretat altă melodie, cântăreaţa frumoasă ne-a emoţionat cu vocea ei de îndrăgostită, am aplaudat din nou. Lumea nu voia să-i lase să plece şi muzicienii, pe valul de aplauze, păreau mai întâi supţi spre umbra culiselor, apoi expulzaţi la loc de nişte comenzi rigide. Mă simţeam ameţită, aveam impresia că pielea îmi strânge prea tare muşchii, oasele. Asta era viaţa reală a lui Carrano. Sau cea falsă, care însă acum mi se părea că-i aparţine mai mult ca aceea reală.

Am încercat să-mi temperez tensiunea euforică pe care o simţeam, dar n-am reuşit, mi s-a părut că sala mică se rotise pe verticală, scena ajunsese în partea de jos şi eu mă aflam parcă sus, pe marginea unei despicături. Nici când s-a auzit lătratul ironic al unui spectator care în mod evident voia să meargă la culcare, şi mulţi au râs, şi aplauzele, încet-încet, s-au stins, scena s-a golit colorându-se într-un verde-pal şi mie mi s-a părut că umbra lui Otto o traversează bucuros ca o venă neagră prin carnea vie şi strălucitoare, nu m-am speriat. Tot viitorul – m-am gândit – o să fie aşa, viaţa vie împreună cu mirosul reavăn al pământului morţilor, atenţia împreună cu neatenţia, tresăririle entuziaste ale inimii împreună cu pierderile bruşte de semnificaţie. Dar n-o să fie mai rea ca trecutul.

În taxi, Lea m-a chestionat îndelung în privinţa lui Carrano. I-am răspuns

cu circumspecţie. Atunci ea, incoerent, geloasă cumva că ţineam pentru mine informaţii despre acel bărbat de geniu, a început să se vaite de calitatea interpretării.

— Parcă era voalat, a spus.

Şi a adăugat imediat propoziţii de genul: a rămas în tranziţie; n-a ştiut să facă saltul de calitate; un mare talent distrus de îndoielile lui; un artist lipsit de strălucire dintr-un exces de prudenţă. Înainte să-şi ia rămas-bun, când eram deja acasă, a început brusc să-mi vorbească despre doctorul Morelli. Îi dusese motanul şi el întrebase insistent de mine, dacă eram bine, dacă trecusem peste trauma despărţirii.

— Mi-a spus să-ţi comunic, a strigat când intram în bloc, că s-a mai gândit, nu e sigur că Otto a murit din cauza stricninei, datele pe care i le-ai furnizat nu sunt suficiente, trebuie să-i povesteşti din nou mai detaliat.

A râs maliţioasă de la fereastra taxiului care pornea:

— Simt că e o scuză, Olga. Vrea să te revadă.

Bineînţeles, nu m-am întors la veterinar, chiar dacă era un om agreabil, cu aerul unui bărbat de încredere. Mi-era teamă de întâlniri sexuale nechibzuite, mă dezgustau. Dar, mai ales, nu mai voiam să aflu dacă pe Otto îl omorâse stricnina sau altceva. Câinele plecase printr-o ruptură în ţesătura evenimentelor. Ne îngăduim atâtea sfâşieri ale nepăsării, când punem laolaltă cauza şi efectul. Important e ca frânghia, împletitura care acum mă susţinea, să reziste.

43.

Zile la rând, după seara aceea, a trebuit să mă lupt cu o înăsprire a nemulţumirii lui Gianni şi a Ilariei. Mi-au reproşat că-i lăsasem cu străini, mi-au reproşat că-mi petrec timpul cu străini. M-au acuzat cu voci dure, fără afecţiune, fără blândeţe.

— Nu mi-ai pus în geantă periuţa de dinţi, spunea Ilaria.

— Am răcit pentru că acolo aveau caloriferele închise, îmi răspundea Gianni.

— M-au pus să mănânc tonul cu forţa şi am vomitat, îmi reproşa fetiţa.

Până la sfârşitul de săptămână, am fost cauza tuturor nenorocirilor lor. În timp ce Gianni mă privea ţintă ironic – îmi aparţinea oare mie privirea aceea? de aceea o detestam? era a lui Mario? o copiase de-a dreptul de la Carla? –, pregătindu-se pentru tăceri ambigue, Ilaria scotea ţipete lungi pentru orice fleac, ascuţite, se trântea pe jos, mă muşca, dădea din picioare profitând de mici necazuri, un creion pe care nu-l găsea, o bandă desenată cu o pagină puţin de tot ruptă, părul care era ondulat, dar pe care şi-l dorea lins, era vina mea că-l aveam cârlionţat, tatăl ei avea păr frumos.

I-am lăsat în pace, trecusem prin chestii mai rele. În plus, mi s-a părut brusc că ironiile, tăcerile şi ţipetele erau modul lor, poate tacit agreat de amândoi, de a ţine sub control spaima şi de a-şi inventa motive s-o diminueze. Mă temeam doar că vecinii o să se adreseze poliţiei.

Într-o dimineaţă ne pregăteam să ieşim, ei erau în întârziere la şcoală, eu la serviciu. Ilaria era nervoasă, nemulţumită de tot, se supăra pe pantofi, pantofii pe care-i purta cam de o lună şi care acum, brusc, o chinuiau. S-a trântit în lacrimi pe podea şi a început să tragă şuturi în uşa casei pe care tocmai o închisesem. Plângea şi zbiera, zicea c-o dureau picioarele, nu putea să meargă la şcoală în starea aia. Eu o întrebam unde o durea, fără solicitudine, dar cu răbdare; Gianni repeta încontinuu râzând: taie-ţi piciorul, fă-l mai mic, astfel pantoful îţi vine bine; eu şuieram printre dinţi ajunge, hai, linişte, să mergem că se face târziu.

La un moment dat s-a auzit încuietoarea de la etajul de dedesubt şi vocea adormită a lui Carrano a spus:

— E nevoie de ajutor?

Am simţit că iau foc de ruşine, ca şi cum aş fi fost prinsă făcând ceva dezgustător. Am pus o mână peste gura Ilariei şi am ţinut-o cu forţă. Cu cealaltă am obligat-o cu fermitate să se ridice. Fetiţa a tăcut imediat, uimită

de comportamentul meu care nu mai era docil. Gianni m-a fixat întrebător, eu mi-am căutat un ton al vocii care să sune normal.

— Nu, am spus, mulţumesc, scuză-ne.

— Dacă pot face ceva...

— E totul în regulă, nu-ţi face griji, mulţumesc încă o dată, pentru tot.

Gianni a încercat să strige:

— Salut, Aldo, dar l-am strâns cu faţa în paltonul meu, acoperindu-i nas, gură şi frunte.

Uşa s-a închis la loc discret, cu regret mi-am dat seama că de-acum Carrano îmi inspira teamă. Chiar dacă ştiam bine tot ce putea veni spre mine de la el, nu mai credeam în ce ştiam. În ochii mei, bărbatul de la etajul de dedesubt devenise custodele unei puteri misterioase pe care o ţinea ascunsă din modestie, din politeţe, din bună-creştere.

44.

La birou am lucrat toată dimineaţa fără să mă pot concentra. Femeia de serviciu exagerase probabil cu vreun detergent parfumat, pentru că era un miros intens de săpun şi cireşe pe care caloriferele fierbinţi îl făceau acru. Am rezolvat corespondenţa în germană în câteva ore, dar fără energie, trebuia să caut permanent în dicţionar. La un moment dat, am auzit o voce masculină care venea din salonul unde era primit publicul. Vocea a ajuns la mine foarte clară, era plină de ranchiună glacială din cauza unor servicii plătite scump şi care se dovediseră, odată ce documentele ajunseseră în străinătate, inadecvate. Totuşi, am auzit-o departe, ca şi cum n-ar fi fost la o distanţă de câţiva metri, ci într-o localitate din creierul meu. Era vocea lui Mario.

Am întredeschis uşa camerei mele, m-am uitat afară. L-am văzut aşezat în faţa unui birou, pe fundalul unui poster foarte colorat care reprezenta Barcelona. Era însoţit de Carla, care stătea lângă el şi care mi s-a părut graţioasă, mai matură, foarte puţin îngrăşată, frumoasă nu. Amândoi mi-au apărut ca pe un ecran de televizor, actori cunoscuţi care interpretau în vreo telenovelă o parte din viaţa mea. Mario, mai ales, mi s-a părut un străin care, întâmplător, avea trăsăturile efemere ale unei persoane care-mi fusese foarte familiară. Se pieptănase astfel încât să dea la iveală o frunte lată, bine delimitată de părul des şi de sprâncene. Era tras la faţă şi liniile marcate de nas, de gură, de pometi desenau un contur mai plăcut decât mi-l aminteam. Arăta cu zece ani mai tânăr, îi dispăruse umflătura greoaie a şoldurilor, a pieptului, a burţii, părea chiar mai înalt.

Am perceput un fel de atingere uşoară, dar fermă, în mijlocul frunţii şi mi-am simţit mâinile transpirate. Dar emoţia a fost surprinzător de plăcută, ca atunci când o carte sau un film ne fac să suferim, nu viaţa. Am spus cu voce liniştită angajatei, care era prietena mea:

— E vreo problemă cu domnii?

Atât Carla, cât şi Mario s-au răsucit brusc. Carla de-a dreptul a sărit în picioare, vizibil speriată. Mario, în schimb, a rămas aşezat, dar şi-a atins nasul, frământându-şi cu degetul mare şi arătătorul septul nazal câteva secunde, cum făcea mereu când îl deranja ceva. Eu am spus cu veselie făţişă:

— Sunt foarte bucuroasă să vă văd.

M-am mişcat spre el şi Carla, mecanic, a întins o mână să-l tragă spre ea, să-l apere. Soţul meu s-a ridicat şovăitor, era clar că nu ştia la ce să se

aştepte. I-am întins mâna, ne-am sărutat pe obraji.

— Arătaţi foarte bine, am continuat, şi am strâns şi mâna Carlei care nu a strâns-o pe a mea, dimpotrivă, am avut senzaţia că degetele şi palma ei sunt un fel de carne umedă, abia decongelată.

— Şi tu arăţi bine, a spus Mario pe un ton perplex.

— Da, am răspuns cu orgoliu, nu mai simt durere.

— Voiam să te sun să vorbim despre copii.

— Numărul e tot acelaşi.

— Ar trebui să discutăm şi despre divorţ.

— Oricând vrei.

Fără să ştie ce altceva să spună, şi-a băgat mâinile în buzunarele paltonului, agitat, şi m-a întrebat pe un ton nepăsător dacă erau ceva noutăţi. Am răspuns:

— Puţine. Copiii ţi-au spus probabil: am fost bolnavă, Otto a murit.

— A murit? a tresărit.

Ce misterioşi sunt copiii. Tăinuiseră, poate ca să nu-l supere, poate convinşi că nimic din ce aparţinea fostei vieţi nu l-ar mai putea interesa.

— Otrăvit, i-am spus şi el a întrebat cu furie:

— Cine a fost?

— Tu, i-am răspuns liniştit.

— Eu?

— Da. Am descoperit că eşti un om nepoliticos. Lumea răspunde la impoliteţe cu răutate.

M-a privit ca să înţeleagă dacă atmosfera prietenoasă se schimba deja, dacă aveam intenţia s-o iau de la capăt cu scenele. Am încercat să-l liniştesc, adoptând un ton detaşat:

— Sau poate că era doar nevoie de un ţap ispăşitor. Dar pentru că eu m-am sustras, s-a abătut asupra lui Otto.

În acel punct, mi-a scăpat un gest automat, i-am scuturat câteva scame de mătreaţă de pe haină, era un obicei din anii trecuţi. El s-a dat înapoi, aproape sărind în spate, am spus scuze, Carla a intervenit să completeze cu mai multă grijă acţiunea pe care eu o încetasem imediat.

Ne-am luat la revedere după ce el m-a asigurat c-o să sune să fixăm o întâlnire.

— Poţi veni şi tu, i-am propus Carlei.

Mario a spus sec, fără măcar s-o consulte din priviri:

— Nu.

45.

După două zile a venit acasă încărcat cu cadouri. Gianni şi Ilaria, contrar aşteptărilor mele, l-au salutat destul de oficial, lipsiţi de entuziasm, în mod evident obişnuinţa căpătată la sfârşit de săptămână îi conferiseră din nou condiţia normală de tată. Au început imediat să desfacă cadourile, le-au plăcut, Mario a încercat să se bage, să se joace cu ei, fără să fie însă acceptat. În cele din urmă, s-a învârtit un pic prin cameră, a atins câteva obiecte cu vârful degetelor, s-a uitat pe fereastră.

— Vrei o cafea? l-am întrebat.

A acceptat imediat, m-a urmat în bucătărie. Am vorbit despre copii, i-am spus că traversau o perioadă urâtă, s-a arătat surprins, m-a asigurat că erau cuminţi şi foarte disciplinaţi cu el. La un moment dat, a scos un pix şi o foaie de hârtie, a întocmit un program amănunţit al zilelor în care urma să se ocupe de ei, al celor în care urma să mă ocup eu, a spus că era greşit să-i vadă, în mod automat, la fiecare sfârşit de săptămână.

— Sper că-ţi ajunge alocaţia pe care ţi-o trimit în fiecare lună, a subliniat la un moment dat.

— E bine, am spus, eşti generos.

— Mă ocup eu de divorţ.

I-am spus clar şi răspicat:

— Dacă aflu că-i laşi pe copii Carlei şi te apuci să-ţi rezolvi treburile de serviciu fără să ai grijă de ei, n-o să-i mai vezi niciodată.

A avut o expresie jenată şi a privit ţintă foaia, nesigur.

— Nu trebuie să-ţi faci griji, Carla are multe calităţi, a spus.

— Nu mă îndoiesc, dar prefer ca Ilaria să nu înveţe să facă pe răsfăţata cum face ea. Şi nu vreau ca Gianni să-şi dorească să-i pună mâinile pe piept cum faci tu.

A lăsat pixul pe masă, a spus dezolat:

— Ştiam eu, nu ţi-a trecut deloc.

Am făcut o grimasă cu buzele strânse, apoi am subliniat:

— Mi-a trecut totul.

A privit tavanul, podeaua, am simţit că era nemulţumit. M-am lăsat pe spătarul scaunului. Cel pe care stătea el părea că n-are loc în spate, un scaun lipit de peretele galben al bucătăriei. Mi-am dat seama că păstrase pe buze un surâs mut pe care nu i-l văzusem niciodată. Îi stătea bine, părea al unui bărbat simpatic care vrea să arate că ştie şi el câte ceva.

— Ce crezi despre mine? a întrebat.
— Nimic. Mă uimeşte doar ce am auzit în jur.
— Ce ai auzit?
— Că eşti un oportunist.
N-a mai zâmbit, a spus glacial:
— Cei care vorbesc aşa nu au mai multe virtuţi ca mine.
— Nu mă interesează cum sunt ei. Vreau doar să ştiu cum eşti tu şi dacă aşa ai fost întotdeauna.
Nu i-am explicat că voiam să-l şterg complet din corpul meu, să alung din mine şi părţile pe care, dintr-un fel de prejudecată pozitivă sau datorită convieţuirii, nu fusesem niciodată capabilă să le văd. Am ascuns că voiam să mă sustrag vâltorii vocii lui, a expresiilor lui verbale, a comportamentului lui, a sentimentului lui despre lume. Voiam să fiu eu, dacă expresia aceea mai avea vreun sens. Sau cel puţin voiam să văd ce rămânea din mine, odată ce el era îndepărtat.
Mi-a răspuns cu prefăcută melancolie:
— Cum sunt, cum nu sunt, ce ştiu eu.
Apoi mi-a arătat, fără vlagă, castronul lui Otto lăsat în continuare într-un colţ, lângă frigider.
— Aş vrea să le dăruiesc copiilor un alt câine.
Am clătinat din cap, Otto s-a mişcat prin casă, am auzit sunetul uşor al labelor lui pe podea, un ticăit. Mi-am frecat mâinile una de alta, încet, ca să scap de vaporii indispoziţiei din palme.
— Nu sunt capabilă de substituiri.
În seara aceea, când Mario a plecat, am citit din nou paginile în care Anna Karenina merge spre moarte, le-am răsfoit pe cele care vorbeau despre femei distruse. Citeam şi între timp mă simţeam în siguranţă, nu mai eram ca doamnele din acele pagini, nu le simţeam ca pe un abis în care eram absorbită. Mi-am dat seama c-o îngropasem pe undeva şi pe soţia părăsită din copilăria mea din Napoli, inima mea nu-i mai bătea în piept, venele se spărseseră. Sărmana redevenise ca o veche fotografie, trecut împietrit, fără sânge. Şi copiii, brusc, au început să se schimbe. Chiar dacă rămăseseră ostili unul faţă de altul, mereu gata să se încaiere, au încetat, treptat, să se supere pe mine.
— Tata voia să ne cumpere un alt câine, dar Carla nu voia, mi-a zis într-o seară Gianni.
— O să-ţi iei unul când o să locuieşti singur, l-am consolat.
— Tu ţineai la Otto? m-a întrebat.
— Nu, cât a trăit nu, am răspuns.
Eram uimită de liniştea sinceră cu care reuşeam acum să răspund la toate

întrebările pe care mi le puneau. Tata şi Carla o să facă alt copil? Carla o să-l părăsească pe tata şi o să-şi găsească pe unul mai tânăr? Ştii că-n timp ce ea foloseşte bideul, el intră şi face pipi? Argumentam, explicam, uneori reuşeam chiar să râd.

Curând m-am obişnuit chiar şi să-l întâlnesc pe Mario, să-l sun pentru necazuri cotidiene, să protestez dacă întârzia să-mi vireze banii în cont. La un moment dat, mi-am dat seama că trupul lui se modifica din nou. Încărunţea, pomeţii i se umflaseră, şoldurile, burta, toracele i se îngreunau din nou. Uneori încerca să-şi lase mustaţă, alteori îşi lăsa barba mare, alteori se bărbierea complet cu multă grijă.

Într-o seară, a apărut acasă fără să anunţe, mi s-a părut deprimat, avea chef de taclale.

— Am o chestie nasoală să-ţi spun, mi-a zis.

— Spune.

— Gianni mi-e antipatic, Ilaria mă scoate din minţi.

— Mi s-a întâmplat şi mie.

— Mă simt bine doar când nu sunt cu ei.

— Da, uneori e aşa.

— Relaţia cu Carla o să se distrugă dacă o să continuăm să-i vedem atât de des.

— Se poate.

— Tu eşti bine?

— Eu da.

— E adevărat că nu mă mai iubeşti?

— Da.

— De ce? Pentru că te-am minţit? Pentru că te-am părăsit? Pentru că te-am jignit?

— Nu. Tocmai când m-am simţit înşelată, abandonată, umilită, te-am iubit foarte mult, te-am dorit mai mult decât în orice alt moment al vieţii noastre împreună.

— Şi atunci?

— Nu te mai iubesc pentru că te-ai justificat spunând că te prăbuşiseşi în vid, în senzaţia de gol, şi nu era adevărat.

— Ba era.

— Nu. Acum ştiu ce e o senzaţie de gol şi ce se întâmplă dacă reuşeşti să revii la suprafaţă. Tu nu ştii, nu. Tu, cel mult, ai aruncat o privire în jos, te-ai speriat şi ai astupat gaura cu trupul Carlei.

A făcut o grimasă plictisită.

— Trebuie să-i ţii mai mult pe copii, mi-a zis. Carla e obosită, are examene de dat, nu se poate ocupa de ei, mama lor eşti tu.

L-am privit atent. Chiar aşa era, nu mai exista nimic care să mă poată interesa în legătură cu el. Nu era nici măcar o fărâmă de trecut, era doar o pată, ca amprenta pe care o mână a lăsat-o cu ani în urmă pe un perete.

47.

După trei zile, întorcându-mă acasă de la serviciu, am găsit pe preşul din faţa uşii, pe o bucată de hârtie igienică, un obiect minuscul pe care m-am chinuit să-l identific. Era un alt dar de la Carrano, de-acum mă obişnuisem cu acele gesturi gentile şi tăcute ale lui: recent îmi lăsase un nasture pe care-l pierdusem, de asemenea o clamă pentru păr la care ţineam mult. Am înţeles că de data asta era vorba de un ultim dar. Era pulverizatorul alb al unui spray.

M-am aşezat în sufragerie, casa mi s-a părut goală ca şi cum n-ar fi fost niciodată locuită decât de păpuşi de mucava sau de haine niciodată strânse în jurul unor corpuri vii. Apoi m-am ridicat, m-am dus să caut în debara spray-ul cu care se jucase probabil Otto în noaptea care precedase acea zi grea din august. Am căutat semnele dinţilor, mi-am trecut peste el degetele ca să le simt urma. Am încercat să fixez pulverizatorul în vârf. Când mi s-a părut că reuşisem, am apăsat cu arătătorul, dar n-au ieşit vapori, ci s-a răspândit doar un miros slab de insecticid.

Copiii erau la Mario şi Carla, urmau să se întoarcă peste două zile. Am făcut un duş, m-am machiat cu grijă, mi-am pus o rochie care-mi venea bine şi m-am dus să-i bat la uşă lui Carrano.

M-am simţit observată pe vizor, mult timp: mi-am imaginat că încearcă să-şi liniştească bătăile inimii, că vrea să-şi şteargă de pe chip emoţia provocată de acea vizită neaşteptată. Să exişti înseamnă asta, m-am gândit, o tresărire de bucurie, o împunsătură de durere, o plăcere intensă, vene care pulsează sub piele, nu e niciun alt adevăr de povestit. Ca să-i ofer o emoţie şi mai puternică, m-am arătat nerăbdătoare, am apăsat din nou soneria.

Carrano a deschis uşa, era ciufulit, şleampăt, avea cureaua de la pantaloni desfăcută. Şi-a netezit cu ambele mâini hanoracul închis la culoare, şi l-a aranjat astfel încât să-i acopere ca lumea cureaua. Când l-am văzut, m-am forţat să mă gândesc că ştie să scoată note dulci şi calde ca să ofere plăcerea armoniei.

L-am întrebat despre ultimul lui dar, i-am mulţumit pentru celelalte. S-a eschivat, a fost foarte laconic, a spus doar că găsise pulverizatorul acela în portbagajul maşinii lui şi se gândise c-o să mă ajute să-mi pun ordine în sentimente.

— Cu siguranţă era între labele sau în blana sau chiar între fălcile lui Otto, a spus.

M-am gândit cu recunoştinţă că în acele luni, cu discreţie, își dăduse silinţa să ţeasă la loc în jurul meu o lume plină de încredere. Ajunsese acum la gestul lui cel mai amabil. Voia să-mi dea de înţeles că nu mai aveam motive să mă tem, că se puteau povesti toate motivele bune şi rele ale oricărei reacţii afective, că, în fine, era timpul să revin la vigoarea relaţiilor care înnoadă între ele spaţiile şi timpii. Cu darul acela încerca să se disculpe, mă disculpa, atribuia moartea lui Otto întâmplării jocurilor câinelui în timpul nopţii.

Am hotărât să fiu de acord cu el. Prin alcătuirea lui care oscila între imaginea bărbatului melancolic, searbăd şi a virtuosului interpret de sunete luminoase, capabile să-ţi umple pieptul şi să-ţi dea impresia unei vieţi dense, mi s-a părut în acel moment persoana de care aveam nevoie. Mă îndoiam, bineînţeles, că pulverizatorul acela era într-adevăr de la insecticidul meu, că-l găsise într-adevăr în portbagajul maşinii lui. Totuşi, intenţia cu care mi-l oferise mă făcea să mă simt uşoară, o umbră seducătoare în spatele unui geam translucid.

I-am zâmbit, mi-am apropiat buzele de ale lui, l-am sărutat.

— A fost foarte greu? m-a întrebat stânjenit.

— Da.

— Ce ţi s-a întâmplat în noaptea aceea?

— Am avut o reacţie exagerată care a perforat suprafaţa lucrurilor.

— Și apoi?

— M-am prăbușit.

— Și unde ai ajuns?

— Nicăieri. Nu era adâncime, nu era abis. Nu era nimic.

M-a îmbrățișat, m-a ţinut un pic strâns lângă el, fără să spună un cuvânt. Încerca să-mi comunice în tăcere că el știa, printr-un har misterios al lui, să întărească sensul, să inventeze un sentiment de împlinire şi de bucurie. M-am prefăcut că-l cred şi de aceea ne-am iubit mult timp, în zilele şi în lunile următoare, în tihnă.

ELENA FERRANTE

virtual-project.eu

ZILELE ABANDONULUI

virtual-project.eu

violin